ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΣΤΙΑ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΑΔΩΝΙΣ ΚΥΡΟΥ (1898-1918) ΑΧ. ΚΑΙ Κ. ΚΥΡΟΥ (Διεύθυνσις)

ΑΘΗΝΑΙ - ΑΡΙΘ. 2 ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΝΘΙΜΟΥ ΓΑΖΗ 7 ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(13—20 Σεπτεμβρίου)

Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν Εὐρώπην ἡ μεγάλη ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ Μπολσεβικισμοῦ καὶ τοῦ Ἐθνικισμοῦ ἀπετέλεσε κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν τὸ κύριον θέμα τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν συζητήσεων. Βεβαίως συνετέλεσεν εἰς τοῦτο ἡ συστηματικὴ καὶ ὠργανωμένη ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Μπολσεβικισμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιερώθη ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ 8ον συνέδριον τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος τῆς Γερμανίας, τὸ ὁποῖον συνῆλθε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τὴν Νυρεμβέργην. Ὁ καγκελλάριος Χίτλερ καὶ οἱ συνεργάται του, ἀσκοῦντες μίαν εὐρυτάτην πολιτικήν, σαφῶς Γερμανικήν, εὗρῆκαν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Μαρξισμοῦ μίαν βάσιν διεθνοῦς πολιτικῆς, ἐξαιρετικῶς ἐπιδεξίαν καὶ ἐξασφαλίζουσαν εἰς τὴν αἰνήσιν των ἀναμφισβητήτους συμπαθείας μεταξὺ τοῦ συντηρητικοῦ καὶ ἐθνικόφρονος κόσμου εἰς πλείστας ὅσας χώρας τῆς Εὐρώπης. Ἀλλά, ὅσον καὶ ἂν πρέπῃ νὰ ἐξετάζῃ κανεὶς μετὰ δικαιολογημένης ἐπιφυλάξεως τὴν ἐκστρατείαν αὐτήν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν ἦσαν σταθερά, θετικά, πειστικά, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ ἦτο τὸ μόνον αἴτιον τὸ ὁποῖον κατέκτησε τὸν Μπολσεβικισμὸν τὸ κύριον θέμα ἐνδιαφέροντος. Ἕνα βλέμμα γύρω μας εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην ἀρκεῖ διὰ νὰ μᾶς κατατοπίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

❁

Εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Μπολσεβικικὴν Ρωσσίαν αἱ τελευταῖαι ἑβδομάδες ὑπῆρξαν ἐξαιρετικῶς ἀνήσυχοι καὶ τὰ γεγονότα ποὺ ἐξειλίχθησαν ἐκεῖ εἶνε πραγματικῶς ἄξια ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος. Μετὰ τὴν ἀπαισίαν δικαστικὴν κωμῳδίαν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐρυθρὸς δικτάτωρ κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν τόσον ἐνοχλητικῶν δι' αὐτὸν πρώτων ἱδρυτῶν τοῦ Μπολσεβικισμοῦ καὶ συνεργατῶν τοῦ Λένιν, κῦμα ἀπεριγράπτου τρομοκρατίας ἐξεχύθη ἀπὸ τὴν Μόσχαν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τῆς ἀπεράντου χώρας. Ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην «ἀνακαλύπτονται» ἀπὸ τὴν Γκουγκοβᾶτς (ὅπως ἀποκαλεῖται σήμερον ἡ περιβόητος Τσέκα) διάφοροι συνωμοσίαι, αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν εἰς τὸν Στάλιν νὰ συλλαμβάνῃ, νὰ ἐξορίζῃ, νὰ ἐγκλείῃ εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, νὰ φονεύῃ ὅλους τοὺς πραγματικοὺς ἢ ὑποθετικοὺς ἀντιπάλους του. Εἰς τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην

Η ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ 1936

Ἡ φωτογραφία αὐτὴ ποὺ ἐβραβεύθη εἰς τὴν ἐτησίαν ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου, χαρακτηρίζεται δικαίως ὡς ἡ καλλιτέρα τοῦ ἔτους. Ἡ φωτογραφικὴ μηχανὴ, τοποθετημένη εἰς μίαν ἀπρόσιτον σχεδὸν κορυφὴν, κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ τὸν βασιλέα τοῦ πτερωτοῦ κόσμου καθὼς ὁρμᾷ ἀφ' ὑψηλοῦ ἐναντίον τῆς λείας του. Καὶ ζωγράφος ἀκόμη, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταδώσῃ δραματικώτερα εἰς τὸν θεατὴν τὸν ἀετὸν εἰς τὸ μεγαλειῶδες περιβάλλον του.

πόλιν, εἰς τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ἀγροτικὴν περιοχὴν, ἐπελαύνουν τὰ ὄργανα τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας διὰ νὰ συνεχίσουν τὴν τρομοκρατικὴν ἐκστρατείαν των, ὁμοίαν πρὸς τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ ἴδῃ ἡ Ρωσσία ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων μεταμπολσεβικικῶν χρόνων. Ἡ «Ἐπίκα» ἔδωσεν ἤδη εἰς τὸ φύλλον της τῆς παρελθούσης Πέμπτης μίαν γενικὴν σύνοψιν τῶν ἐνδοῤωσσικῶν αὐτῶν γεγονότων. Φθάνει μόνον νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ καταλήγοντες, ὅτι εἰς σαράντα περίπου χιλιάδας ἀνέρχονται, κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὁπολογισμούς, οἱ ὁπωσδήποτε συλληφθέντες ἐν Ρωσσίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πέντε τελευταίων ἑβδομάδων καὶ ὅτι πλεῖστοι μεταξὺ αὐτῶν εἶνε ἐξέχουσαι προσωπικότητες τοῦ Σοβιετικοῦ καθεστῶτος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ ἐρυθρὸς στρατός, πρὸς χάριν τοῦ ὁποίου κυρίως ἐξασκεῖται ἡ τρομοκρατία αὐτή, ἐξετέλεσεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μίνσκ συνδεδυασμένα γυμνάσια προβολικοῦ καὶ ἀεροπορίας, τὰ ὁποῖα ἐπέδειξαν εἰς τοὺς ξένους στρατιωτικοὺς ἀντιπροσώπους τὴν μεγάλην πράγματι δύναμιν τῆς Σοβιετικῆς πολεμικῆς ἀεροπορίας καὶ τὴν τέχνην τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν της καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἦτο—χωρὶς νὰ συγκαλύπτεται κἀν—μία ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Πολωνίας. Βεβαίως τὰ γυμνάσια αὐτὰ δὲν συνετέλεσαν καθόλου εἰς τὸ νὰ καθησυχάσουν τὰς πάντοτε ζωηρὰς ἀνησυχίας τῶν Πολωνῶν ἔναντι τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας καὶ εἰς τὴν στερέωσιν τῆς νέας πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ ἡ σύμμαχος τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας Γαλλία μὲ τὴν Πολωνίαν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ τελευταίου ταξιδίου τοῦ Πολωνοῦ ἀρχιστρατήγου Ρὶτζ-Σμιγλὺ εἰς Παρισίους.

❁

Εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἐκεῖνο τοὐλάχιστον τὸ μικρὸν μέρος της, τὸ ὁποῖον δὲν κατελήφθη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτας, ἡ Ρωσσία τῶν Σοβιὲτ ἔχει ἐξασφαλίσει τὴν οὐσιαστικὴν διεύθυνσιν τῶν πάντων. Τὴν 26ην Αὐγούστου συνῆλθεν εἰς τὸ Κρεμλῖνον τὸ περίφημον «Πολιτμπουρώ», ὁ διευθύων δηλαδὴ ὀργανισμὸς τῆς Μόσχας, καὶ ἔλαβε σειρὰν ἀποφάσεων, σχετικῶν ὅλων μὲ τὴν Ἱσπανίαν. Αἱ σπουδαιότεραι ἦσαν ἡ ἄμεσος ἴδρυσις τῆς ἀπὸ καιροῦ ἤδη συζητουμένης Σοβιετικῆς πρεσβείας ἐν Μαδρίτῃ καὶ ὁ διορισμὸς ὡς πρώτου πρεσβευτοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἐπιδεξιωτέρους καὶ δραστηριωτέρους πράκτορας τῆς Κομιντέρν, τοῦ Μαρσὲλ Ρόζεμπεργκ γνωστοῦ εἰς τοὺς διεθνεῖς κομμουνιστικοὺς κύκλους ὡς «Μωϋσῆ», ἡ ἀποστολὴ μαζῆ μὲ αὐτὸν εἴκοσιν ἐκ τῶν πλέον ἀδιστάκτων κομμουνιστικῶν πρακτόρων, ἡ διάθεσις σοβαρῶν οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων διὰ τὴν Μαδρίτην, ἡ ὀργάνωσις διεθνοῦς ὑπὲρ τοῦ «Φρέντε Ποπυλὰρ» κινήσεως καὶ ἡ διὰ παντὸς τρόπου ἀνατροπὴ τῆς «χλιαρᾶς» Κυβερνήσεως Χιράλ. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ σκοποὶ ἐπετεύχθησαν. Ὁ Ρόζεμπεργκ καὶ οἱ ὀκτὼ σύντροφοι, οἱ ὁποῖοι ἀπεβιβάσθησαν μὲ τὸ ἴδιον ἀεροπλάνον μαζῆ του εἰς Μαδρίτην, καὶ οἱ ἄλλοι δώδεκα, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν μέσῳ Βαρκελώνης, ἀνέλαβον οὐσιαστικῶς εἰς χεῖρας των ὅλα τὰ ἡνία καὶ ἡ νέα Κυβέρνησις τοῦ Λάργκο Καμπαλλέρο, τοῦ Λένιν τῆς Ἱσπανίας, εἶνε τυφλὸν ὄργανόν των. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνῷ ἡ Μόσχα ἐπιτυγχάνει οὕτω τοὺς σκοπούς της εἰς Μαδρίτην καὶ Βαρκελώνην, οἱ ἀληθινοὶ Ἱσπανοὶ ἐπιτυγχάνουν νίκην μετὰ νίκην καὶ προσεγγίζουν ἤδη πρὸς τὴν τελικὴν ἐπίστεψιν τοῦ ἀγῶνος των, ὁ ὁποῖος θὰ παρώσῃ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Μόσχας ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν.

❁

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα, ἐντείνασα τὰς προσπαθείας της, ἐστράφη κυρίως πρὸς τὴν κατάκτησιν τῶν ἰσχυροτάτων πράγματι ἐργατικῶν ὀργανώσεων, διὰ νὰ τὰς μεταχειρισθῇ ὡς πιόνια εἰς τὸν ἀγῶνα της. Ὅπως γνωρίζομεν ὅμως ἤδη, ἡ Μόσχα προσέκρουσεν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀπαράμιλλον ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν πολιτικὴν ὡριμότητα τῶν Ἄγγλων ἐργατῶν, μαινομένων ἤδη διὰ τὴν Μπολσεβικικὴν ἀγριότητα, ἡ ὁποία ἐπεδείχθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς δίκης Ζηνόβιεφ καὶ ἐσημείωσε μίαν ἤττα ἀξιοθρήνητον, τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ πολὺν καιρὸν διὰ νὰ λησμονήσῃ.

❁

Ἀνάλογος ὑπῆρξεν ἡ ἀποτυχία της εἰς τὸ Βέλγιον, ὅπου παραλλήλως πρὸς τὴν ἐξώθησιν τῶν Βέλγων ἐργατῶν εἰς νέας διαρκῶς ἀπεργίας, ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου τοῦ περιφήμου «Δουρείου Ἵππου» τοῦ συντρόφου Δημητρώφ, προέδρου τῆς Γ' Διεθνοῦς, ἀπόπειρα δηλαδὴ τῆς ἱδρύσεως «Λαϊκοῦ Μετώπου», προετοιμάζοντος τὴν ἐπικράτησιν τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὸ Βελγικὸν σοσιαλιστικὸν κόμμα ὅμως, τοῦ ὁποίου οἱ ἡγέται ἐπειράχθησαν ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον ἀδιαφορίαν ποὺ ἐπέδειξεν ἡ Μόσχα ἔναντι τῶν ἐκκλήσεών των διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ Ζηνόβιεφ καὶ τῶν συντρόφων του, δὲν ἔδειξε καμμίαν διάθεσιν νὰ ἀποδεχθῇ τὸ Μπολσεβικικὸν σχέδιον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ θαυμασία κίνησις τῆς Βελγικῆς ἀφυπνίσεως, τὴν ὁποίαν διευθύνει τὸ νέον κόμμα «Κρίστους Ρὲξ», κερδίζει διαρκῶς περισσότερον ἔδαφος, καὶ οἱ κομμουνισταί, λυσσῶντες διὰ τὴν ἀποτυχίαν των, ἐκδικοῦνται μὲ ἀνάνδρους δολοφονικὰς ἀποπείρας, ὡς αὐτὴ τῆς ὁποίας παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ θέμα ὁ ἱδρυτὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος κ. Ντεγκρέλλ.

❁

Εἰς τὴν Πορτογαλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀξιοθαύμαστος Κυβέρνησις Σαλλαζὰρ παρέσχεν ἐπὶ δεκαετίαν ἤδη τὴν γαλήνην, τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν καὶ τὴν πρόοδον πρὸς τὴν εὐημερίαν, ἡ κομμουνιστικὴ ἀπόπειρα ἀπέτυχεν ἐπίσης, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως προεκάλεσε μίαν αἱματηρὰν σύρραξιν καὶ τὴν ἐπί τινας ὥρας ἀγωνίαν τῆς πρωτευούσης Λισσαβῶνος. Τὸ οὐσιαστικὸν δὲ ἀποτέλεσμα τῆς ὀργανωθείσης ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Μόσχας καὶ τῆς κομμουνιστικῆς Μαδρίτης ἀποπείρας πρὸς ἀνταρσίαν εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ὑπῆρξεν ἡ ἔντασις τῆς ἀντιμπολσεβικικῆς ὀργανώσεως, ἡ ἐκ νέου ὁχωμοσία ὅλων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἵδρυσις εἰδικῆς Πορτογαλικῆς Λεγεῶνος, διὰ τὴν δίωξιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

❁

Εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν, τὴν ὁποίαν ἡ συμμαχία μὲ τὴν Γαλλίαν παρέσυρεν εἰς οὐσιαστικὴν συμμαχίαν μὲ τὴν Ρωσσίαν καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν διαφόρων στρατιωτικῶν ἐπιθετικῶν σκοπῶν τῆς Μόσχας, ἡ ἀπροκάλυπτος δράσις τῆς Σοβιετικῆς προπαγάνδας, ἡ συστηματικὴ ὑπονόμευσις ὅλων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, αἱ ἑκατοντάδες τῶν Ρώσσων πρακτόρων ποὺ κατέκλυσαν τὴν χώραν, ἤρχισαν νὰ προξενοῦν τὰς σοβαρωτέρας ἀνησυχίας τῶν ἀληθῶν πατριωτῶν, Ἀλλ' ἡ συστηματικὴ ἀντίδρασις δὲν ἤρχισεν ἀκόμη.

❁

Εἰς τὴν Ρουμανίαν ὁ ἀνασχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως Ταταρέσκο, ὁ ἀποκλεισμὸς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Τιτουλέσκο καὶ ἡ συστηματικὴ δίωξις τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας κατέφεραν βαρὺ πλῆγμα κατὰ τῶν Μοσχοδιτικῶν σχεδίων, προξενοῦν τὰς χαρακτηριστικὰς ἱερεμιάδας τῆς «Πράβδας» καὶ τῆς «Ἰζβέστιας». Περὶ τοῦ προσφιλοῦς Ρωσικοῦ σχεδίου τῆς ἐπὶ Ρουμανικοῦ ἐδάφους κατασκευῆς μιᾶς τετραπλῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μεταξὺ Μογίλεβ καὶ Τσέρνοβιτς, ἡ ὁποία θὰ ἀπετέλει εὔκολον μέσον διαβιβάσεως τοῦ ἐρυθροῦ στρατοῦ εἰς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην καὶ ἄμεσον ἀπειλὴν κατὰ τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Πολωνίας, δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ λόγος.

❁

Καὶ μένει ἡ Γαλλία. Ἐκεῖ ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μίαν νίκην μετὰ τὴν ἄλλην, νὰ ὑποτάξῃ τὴν πανίσχυρον «Γενικὴν Συνομοσπονδίαν Ἐργασίας», νὰ ἀπαιτυνθέσῃ τὴν ὅλην οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας, νὰ ὑπονομεύσῃ ὅλας τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ νὰ δημιουργήσῃ μίαν κατάστασιν ἐμπνέουσαν τρομερὰς ἀνησυχίας. Ἡ κυβέρνησις Μπλοὺμ, ἡ ὁποία ἤδη δὲν ἠδύνατο ἀπὸ κανένα νὰ θεωρηθῇ ὡς πρόμαχος τῆς ἐθνικιστικῆς Γαλλίας, ἀφοῦ ὁ ἡγέτης της ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐχθροὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἔχει χάσει πλέον κάθε δύναμιν πραγματικῆς ἐπιβολῆς καὶ παλαίει εἰς ἀμάτην ἐναντίον τοῦ ρεύματος, ποὺ ἀπειλεῖ νὰ τὴν παρασύρῃ πρὸς τὰς χειροτέρας περιπετείας. Καὶ μόνον ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ θαυμασίου Γαλλικοῦ στρατοῦ, τῶν ἰσχυρῶν ὀργανώσεων τῶν «Πυροσταυριτῶν», τὸν πατριωτισμὸν τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν Γάλλων καὶ τὴν δυναμικότητα τῶν ὀργανουμένων ἤδη Γάλλων ἀγροτῶν, δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ἀσφαλῶς τὴν ὑστάτην προσπάθειαν, ἡ ὁποία θὰ ἀπαλλάξῃ τὴν Γαλλίαν τοῦ φοβεροῦ κινδύνου.

Οὕτως, ἡ Μόσχα, ἀποσυντιθεμένη ἐσωτερικῶς, δυναμένη νὰ κρατηθῇ μόνον διὰ τῆς ἀγριωτέρας τρομοκρατίας, κάμνει ὅτι ἠμπορεῖ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰς δυνάμεις ποὺ χάνει, τὰ ἀτοῦ ποὺ τῆς φεύγουν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο. Ἐν συμπεράσματι, ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι ἡ Μόσχα εἶνε πάντοτε ὁ ἐφιάλτης τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὅτι οἱ Λαοὶ ἐξύπνησαν ἀπὸ τὸν βαρὺν ὕπνον των καὶ ὅτι ἐργάζονται, μάχονται διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐφιάλτην αὐτὸν καὶ νὰ τὸν συντρίψουν

ΠΕΝΝΙΕΣ ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

(Ἀπὸ τὴν πνευματικὴν κίνησιν ὅλου τοῦ κόσμου)

Γνωρίζετε, ὅτι — διὰ νὰ ἀρχίσωμεν ὅπως ἡ περίφημος κοσμικὴ στήλη — ὑπάρχουν λέσχαι «Λῶρελλ καὶ Χάρντυ», αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦνται μόνον ἀπὸ θαυμαστὰς τῶν περιφήμων κινηματογραφικῶν ἡρώων, ποὺ εἶνε γνωστότεροι ὡς «χονδρὸς καὶ λιγνὸς» καὶ ὅτι, μάλιστα, αἱ λέσχαι αὗται, διαδεδομέναι εἰς πλείστας πόλεις τῆς Ἀμερικῆς, ὅπως καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἔχουν ἑνωθῆ εἰς ἐθνικὰς ὁμοσπονδίας καὶ εἰς παγκοσμίους συνομοσπονδίας.

— Τὴν ὕπαρξιν τῶν περιέργων αὐτῶν λεσχῶν, μᾶς ἔμαθε μία πρόσφατος εἴδησις τῶν Γαλλικῶν ἐφημερίδων, ἀναφέρουσα ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῶν Παρισίων ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὰ μέλη τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Γαλλικῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν λεσχῶν «Λῶρελλ καὶ Χάρντυ», τὰ ὁποῖα παρεκάθησαν ἔπειτα εἰς γεῦμα παρατεθὲν πρὸς τιμήν των ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τοῦ 1937.

— Μήπως, ἀρά γε, ὅλα τὰ μορτάκια τῶν Ἀθηνῶν ποὺ σφυρίζουν κάθε τόσον ὡς σῆμα ἀναγνωρίσεως εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεώς μας τὸ μουσικὸν «λάϊτ-μοτὶβ», μὲ τὸ ὁποῖον ἀρχίζουν αἱ ταινίαι τῶν δύο Ἀμερικανῶν κωμικῶν, εἶνε καὶ αὐτὰ μέλη τῆς Διεθνοῦς Συνομοσπονδίας τῶν λεσχῶν «Λῶρελλ καὶ Χάρντυ»;

— Τὴν παραμονὴν ἀκριβῶς τῆς πτώσεώς της καὶ καθ' ἣν στιγμὴν αἱ ἀναρχοκομμουνιστικαὶ ὁρδαὶ κατέστρεφαν ἀνεκτίμητα μνημεῖα χριστιανικῆς ἰδίως τέχνης εἰς ὅλην τὴν Ἱσπανίαν, ἡ ἐν Μαδρίτῃ Κυβέρνησις Χιρὰλ ἀνήγγελλε τὴν ἀπόφασίν της ὅπως ἀνεγείρῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν μέγα μνημεῖον εἰς τὸν θρυλικὸν ἥρωα τῶν Ἱσπανῶν, τὸν περίφημον Σὶντ Καμπεαντὸρ, ποὺ ἀπηθανάτισεν ἡ τραγῳδία τοῦ Κορνηλίου.

— Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ νέα ἀναρχοκομμουνιστικὴ Κυβέρνησις τοῦ συντρόφου Καμπαλλέρο, ἡ ὁποία δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ τὴν διάθεσιν νὰ ἀποκρύπτῃ τὰ πραγματικά της σχέδια, δὲν ἔδωσε καμμίαν συνέχειαν εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἴσως διότι ἀντελαμβάνετο, ὅτι ἐὰν ἐζοῦσε σήμερον ὁ γενναῖος ἥρως τῶν Ἱσπανῶν, θὰ ἦτο ἀσφαλῶς μὲ τὸ μέρος τῆς ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Μπουργκος.

— Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας θὰ ἔχουν διαβάσει τὸ «Βιβλίον τοῦ Σὰν Μιχέλε», τοῦ Σουηδοῦ ἰατροῦ Ἄξελ Μοῦντε, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ ἀνθρωπινώτερα καὶ πολυτιμότερα βιβλία ποὺ ἐγράφησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ τὸ ὁποῖον, μεταφρασθὲν εἰς πλείστας γλῶσσας, εἶχε παντοῦ τὴν ἰδίαν θριαμβευτικὴν ἐπιτυχίαν.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν, ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου του, ἀνέκτησε τὸ φῶς του καὶ ὁ ὁποῖος ζῇ τώρα εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅταν ἀπουσιάζῃ ἀπὸ τὴν θαυμασίαν του ἔπαυλιν τῆς Ἰταλικῆς νήσου Κάπρι, ἀνήγγειλεν εἰς ἕνα Ἄγγλον δημοσιογράφον, ὅτι ἔδωσεν ἐπὶ τέλους τὴν ἄδειαν ὅπως ἡ ὑπόθεσις τοῦ βιβλίου του γυρισθῇ ὡς κινηματογραφικὴ ταινία.

— Ἀπὸ ἐτῶν ἤδη, αἱ διάφοροι κινηματογραφικαὶ ἑταιρεῖαι, πολιορκοῦν τὸν Σουηδὸν συγγραφέα, μὲ αἰτήσεις διὰ νὰ κινηματογραφήσουν τὸ βιβλίον του, ὑπολογίζουσαι ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς ἐπιτυχίας ποὺ θὰ εἶχε μία τοιαύτη ταινία. Πρό τινων ἐτῶν μάλιστα, ὁ περίφημος ἠθοποιὸς Ντάγκλας Φαίαρμπανκς, ἐνθουσιασθεὶς ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου, ἐζήτησε τηλεγραφικῶς τηνᾶδειαν νὰ πρωταγωνιστήσῃ αὐτὸς εἰς μίαν τοιαύτην ταινίαν. Ἀλλ' ὁ κ. Μοῦντε, ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε φίλος τοῦ κινηματογράφου, ἠρνεῖτο πάντοτε ἐπιμόνως.

— Πρό τινων ἡμερῶν ὅμως, εἶδεν εἰς τὸ Λονδῖνον τὴν Ἀμερικανικὴν ταινίαν «Ἡ ζωὴ τοῦ Πασὲρ», εἰς τὴν ὁποίαν πρωταγωνιστεῖ ὁ ἠθοποιὸς Πὼλ Μιοῦνι, βραβευθεὶς προσφάτως εἰς τὴν Διεθνῆ Ἔκθεσιν τῆς Βενετίας δι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ταινίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ὁ ἴδιος πιστὸς συνεργάτης τοῦ Πασὲρ καὶ ἐπειδὴ ἡ ταινία τοῦ ἤρεσε, παρὰ μερικὰς κτυπητὰς ἀνακριβείας ποὺ περιέχει, ἀπεφάσισεν ἀμέσως καὶ ἐτηλεγράφησεν εἰς τὴν ἑταιρείαν «Γουὼρνερ Μπράδερς», δίδων τὴν ἄδειαν τῆς κινηματογραφήσεως. Τὸν ρόλον τοῦ ἰατροῦ Μοῦντε θὰ ὑποδυθῇ ὁ ἴδιος Ἀμερικανὸς ἠθοποιὸς Πὼλ Μιοῦνι.

— Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἰουλιέττας Ἀντάμ, ἡ Γαλλὶς συγγραφεὺς, ἡ ὁποία πρυτανεύει σήμερον τῶν συναδέλφων της, εἶνε ἡ κ. Ἀλφὸνς Ντωντέ. Ἔχει ἤδη ὑπερβῆ πρὸ πολλοῦ τὸ 80ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας της καὶ εἶνε χαρακτηριστικὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1874, πρὸ 62 δηλαδὴ ἐτῶν, οἱ ἀδελφοὶ Γκονκοὺρ ἐσημείωναν εἰς τὸ ἡμερολόγιόν των ὅτι ἡ νεαρὰ τότε κ. Ντωντὲ δὲν ἦτο μόνον ἡ χαριτωμένη σύντροφος καὶ συνεργάτις τοῦ μεγάλου συζύγου της, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφέρουσα συγγραφεὺς καὶ ποιήτρια.

— Ἡ κ. Ἀλφὸνς Ντωντὲ, ἡ ὁποία διατηρεῖ ἀκόμη, παρὰ τὴν μεγάλην της ἡλικίαν, ὅλην τὴν δροσερότητα τοῦ πνεύματός της, ἔχει γράψει καὶ ἐκδόσει τέσσαρας τόμους ποιημάτων, μερικὰ διηγήματα καὶ ἕνα ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον βιβλίον, ὑπὸ τὸν τίτλον

«Οἰκογενειακὸν ἡμερολόγιον τοῦ πολέμου», εἰς τὸ ὁποῖον ἐκθέτει τὰς ἐντυπώσεις της ἀπὸ τὸν τρομερὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον.

— Μεταξὺ τῶν θυμάτων τῆς τελευταίας τρομοκρατικῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ρωσσίαν τοῦ Στάλιν, ἦτο καὶ ὁ μέχρι πρό τινων ἐτῶν πρεσβευτὴς τῶν Σοβιὲτ εἰς τὴν Ἀγγλίαν σύντροφος Σοκολνίκωφ, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο ὡς ἕνας ἐκ τῶν σημαντικωτέρων παραγόντων τοῦ καθεστῶτος καὶ μαζῆ μὲ αὐτὸν ἡ σύζυγός του συντρόφισσα Γκαλίνα Σοκολνίκοβα, ἡ ὁποία ἐπέμενε νὰ θεωρῇ ἑαυτὴν συγγραφέα.

— Καίτοι δὲ κανεὶς δὲν τὴν ἐχώνευεν ἐκ τῶν μπολσεβίκων συναδέλφων της, ἦσαν ὅλοι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξαίρουν μέχρις ἑβδόμου οὐρανοῦ τὸ συγγραφικόν της τάλαντον, λόγῳ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐπιροῆς τοῦ συζύγου της.

— Ἰδιαιτέρως ὁ Ρωσσικὸς Τύπος καὶ οἱ κριτικοὶ ἐπαινοῦσαν τὸ «ἀριστούργημά της», «Ἀνάκρισις κατ' ἀντιπαράστασιν», τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μὲ τὴν ζωὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀστικοῦ κόσμου. Ἀντιδιπλωματικώτατα δὲ ἡ κ. Σοκολνίκοβα κακομεταχειρίζεται ἀγρίως τὰς κυρίας τῆς Ἀγγλικῆς κοινωνίας, διὰ τὰς ὁποίας λέγει ὅτι καμμία σχεδὸν δὲν ἔχει τὰ ἀληθινά της δόντια μετὰ τὰ σαράντα χρόνια της καὶ ὅτι αἱ περισσότεραι συνηθίζουν νὰ προσεύχωνται ἐμπρὸς ἀπὸ φωτογραφίας σκύλων, ποὺ κρεμοῦν εἰς τὴς κρεββατοκάμαρές των ὡς εἰκονίσματα.

— Ἤδη, τὸ συμβούλιον τῶν Σοβιετικῶν συγγραφέων, ἐκδικούμενον προφανῶς, μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ συζύγου της, ὅλην τὴν στενοχωρίαν, ποὺ προεκάλουν εἰς τὰ μέλη του οἱ ὑποχρεωτικοὶ ἔπαινοι πρὸς τὴν περίεργον συγγραφέα, τὴν διέγραψε τοῦ καταλόγου τῶν Ρώσσων συγγραφέων.

— Εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν αἴθουσαν τοῦ «Νέου Μουσείου» τοῦ Βερολίνου ἀνηρτήβησαν τέσσαρες πίνακες, τοὺς ὁποίους ἐζωγράφισε κατὰ παραγγελίαν τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς 11ης Ὀλυμπιάδος, ὁ τόσον γνωστὸς εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένος ἐνταῦθα Γερμανὸς ζωγράφος κ. Ἀλέξανδρος Ματέϊ.

— Οἱ τέσσαρες πίνακες παριστάνουν τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν Ἱερὰν Ἀτλιν τῆς Ὀλυμπίας, τὸ ἀρχαῖον Θέατρον τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τὸ Στάδιον τῶν Δελφῶν. Οἱ κριτικοὶ ἐκφράζονται ἐνθουσιωδῶς διὰ τὰ ἔργα αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα τονίζουν ἰδίως ὅτι κατορθώνουν νὰ ἀποδώσουν τὴν διαύγειαν τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοσφαίρας, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Ἑλληνικὸν τοπίον φαίνεται ἄνωθεν προωρισμένον ν' ἀποτελέσῃ τὸ πλαίσιον διὰ τὸν λαμπρότερον ἀνθρώπινον πολιτισμόν.

— Ἐνῷ τὸ Πανεπιστήμιόν μας ἑτοιμάζεται νὰ ἑορτάσῃ ἐφέτος τὴν ἑκατονταετηρίδα του, ἕνα ἀπὸ τὰ περιφημότερα Πανεπιστήμια τοῦ Νέου Κόσμου, τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαντ, ἤρχισε τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς τριακοσιετηρίδος του. Ἐξήκοντα πέντε χιλιάδες προσκλήσεων ἀπεστάλησαν εἰς παλαιοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου [illegible] ἀμερον ἐξεχούσας θέσεις εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, διὰ νὰ συμμετάσχουν εἰς τὰς ἑορτάς, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης.

— Πράγματι, τὸ φθινόπωρον τοῦ 1636, οἱ κάτοικοι τῆς πολίχνης τότε Καίημπριτζ εἰς τὴν Μασσαχουσέτην, διέθεσαν τὸ ποσὸν τῶν 400 λιρῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἀνωτάτου σχολείου, τὸ ὁποῖον ἐπῆρε τὸ ὄνομα τοῦ γενναιοτέρου τῶν χορηγῶν Χάρβαντ. Ἐξ ἔτη ἀργότερα ἐξήρχοντο τοῦ ἱδρυθέντος σχολείου οἱ πρῶτοι ἐννέα ἀπόφοιτοί του. Σήμερον τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον μαζῆ μὲ τὸ τοῦ Γιαίηλ ἔγινε τὸ περιφημότερον τῆς Ἀμερικῆς, ἔχει ἄνω τῶν δέκα χιλιάδων φοιτητῶν.

— Ἡ γνωστὴ «Ἐφημερὶς τῆς Γενεύης» ὀργανώνει διὰ τὴν 3ην Ὀκτωβρίου μίαν μεγάλην ἐκδρομὴν Ἑλβετῶν διανουμένων διὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα. Οἱ ἐκδρομεῖς, ἀφοῦ ἐπισκεφθοῦν τὴν Ρώμην, τὴν Νεάπολιν καὶ τὴν Πομπηΐαν, θὰ ἐπιβιβασθοῦν τοῦ ὑπερωκεανείου «Βουλκάνια», διὰ νὰ κάμουν τὸν γῦρον τῆς Ἰταλίας καὶ θὰ ἀποβιβασθοῦν ἔπειτα περὶ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου εἰς τὰς Πάτρας, διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Ὀλυμπίαν.

Τὸ ξένον διήγημα

ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ ΤΩΝ 8.13'

Ὑπὸ **Ρογήρου Ρεζὶ**

Ὁ κ. Μαρτὲν ἐκύτταξε τὸ ρολόϊ του κι' ἐφώναξε:

— Μπά! Εἶνε κιόλας 8.07'. Μόλις προφθαίνω νὰ πεταχθῶ στὸν σταθμό. Θὰ εἶμαι ἐκεῖ τὴν ὥρα ποὺ θὰ μπαίνῃ τὸ τραῖνο.

Ἡ κ. Μαρτὲν τὸν παρώτρυνε:

—Ἔλα λοιπόν! Πήγαινε! Θὰ σὲ διασκεδάσῃ... Κι' ἐγὼ θὰ περιμένω νὰ μοῦ τὰ πῇς ἀργότερα.

Κάθε βράδυ εἶχαν τὴν ἰδίαν διασκέδασιν. Ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου ἀπέκτησαν μὲ τὰς οἰκονομίας των μίαν μικρὴν περιουσίαν, ἀλλ' ὅπου καμμία συγγένεια ἢ φιλία δὲν τοὺς ἐκρατοῦσε, εἶχαν μετακομισθῆ εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ στὴν ὡραίαν, ἀλλ' ἀπόκεντρον πολίχνην, δὲν ἐτάρασσε τίποτε τὰ ἥρεμα γηρατεῖα των. Ἡ κ. Μαρτὲν ἔπλεκε ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας καὶ ὁ σύζυγός της ὑπεδέχετο κάθε βράδυ τὸ τραῖνο τῶν 8.13'.

Τί περίεργα πάθη ποὺ κρύβει ἡ καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων! Ὁ κ. Μαρτὲν ἦτο κυριευμένος ἀπὸ τὸ ἰδικόν του. Ὅλαι του αἱ σκέψεις, ὅλαι του αἱ ἐλπίδες συνεκεντροῦντο εἰς ἕνα καὶ μόνον σκοπόν, ποὺ ἐπέστεφε τὴν καθημερινήν του ζωήν: τὸ τραῖνο τῶν Παρισίων. Τοῦ ἔφερνε εἰς τὴν μονοτονίαν τῆς ἐπαρχιακῆς ζωῆς τὸ ἄγνωστον, τὸ φανταστικόν, τὴν κίνησιν, τὸν θόρυβον, τὴν ποικιλίαν. Ὁ κ. Μαρτὲν ἐπρόσεχε τοὺς ἀποβιβαζομένους, τοὺς ἐμετροῦσε, τοὺς παρηκολούθει καὶ διεσκέδαζεν. Ἡ περιέργεια, τὸ ἐνδιαφέρον, γίλια κρυφὰ αἰσθήματα, ἐθέρμαιναν τὸ αἷμα του καὶ ὅταν, κατόπιν, ἀπεμακρύνοντο τὰ μεγάλα βαρειὰ βαγόνια, ὁ κ. Μαρτὲν ἐπερίμενε πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελλα τοῦ σταθμοῦ, μέχρις ὅτου καὶ τὰ τελευταῖα κόκκινα φωτάκια ἐχάνοντο εἰς τὸ βάθος τῆς νυκτός.

Ἔπειτα, ἐγύριζε στὸ σπίτι. Ἡ γυναῖκα του τὸν ἐπερίμενε ἀνυπόμονη καὶ αὐτὸς ἠρχίζε τὴν ἀναφοράν του, ἐνῷ ἐκείνη ἐσυνέχιζε τὸ πλέξιμο:

—Ὁ Δήμαρχος ἐπέστρεψε μὲ τὸν γυιό του. Ἀλλὰ μοῦ ἐφάνηκε πολὺ κουρασμένος.

Ἡ:

—Ἡ κ. Σερβὰλ πρέπει νὰ ἔκανε σπουδαῖα ψώνια στὸ Παρίσι. Ἐκουβάλησε μαζῆ της ἕνα σωρὸ πακέτα καὶ δύο καπελλιέρες.

Ἡ:

—Σήμερα κατέβηκε κι' ἕνα ζευγαράκι. Βγῆκαν ἀπὸ τὸν σταθμὸ ἀγκαλιασμένοι... Ντροπή! Αὐτὰ θὰ ἔπρεπε ν' ἀπαγορεύωνται...

Μεθ' ὃ ἐπήγαινε πλέον ὁ κ. Μαρτὲν νὰ πλαγιάσῃ, μὲ τὸ αἴσθημα τοῦ ἐκπληρωθέντος καθήκοντος — ἑνὸς καθήκοντος ποὺ ἦτο ταυτοχρόνως καὶ διασκέδασις...

Ἀπόψε, ὁ εὐτυχής μας φίλος εἶχε φθάσει πάλιν ἀκριβῶς στὴν ὥρα του. Στὰς 8.13' ἐστέκετο πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελλα τοῦ σταθμοῦ, δυὸ βήματα πρὸ τῆς ἐξόδου. Ἀλλὰ τὸ τραῖνο εἶχε λίγην καθυστέρησιν:

—Διάβολε!» εἶπεν ὁ κ. Μαρτέν. «Αὐτὸ εἶνε δυσάρεστο!....

—Περιμένετε κανένα;» τὸν ἐρώτησε κάποιος δίπλα του.

—Ἐγώ; Ὄχι.

Ποιὸν νὰ περιμένῃ; Δὲν εἶχε συγγενεῖς. Ὅλοι οἱ φίλοι του ἐξοῦσαν εἰς τὴν πόλιν καὶ κανεὶς δὲν ἔφευγε. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἡ καθυστέρησις τὸν ἐνοχλοῦσε. Διὰ νὰ κατευνάσῃ τὴν ταραχήν του, ἤρχισε νὰ πηγαινοέρχεται ἐπάνω-κάτω καὶ νὰ μετρᾷ τὰ βήματά του... Ἐπὶ τέλους ὅμως ἠκούσθη ἀπὸ μακρυὰ ἕνα παρατεταμένον σφύριγμα καὶ ὁ κ. Μαρτὲν κατέλαβε πάλιν τὸ πόστο τοῦ παρατηρητοῦ.

Τὸ τραῖνο κατέφθασε βαρὺ πρὸ τοῦ σταθμοῦ, ἐξεφύσησεν ἀκόμη μιὰ φορὰ καὶ ἐσταμάτησε... 1, 2, 3, 4 — τέσσαρες ἀσήμαντοι ταξιδιῶται κατέβηκαν καὶ ἐπροσπέρασαν τὸν κ. Μαρτέν. Αἴφνης ὅμως κατέβηκεν ἀπὸ ἕνα κομπαρτιμέντο α' θέσεως καὶ μία νεαρὰ κυρία ἦτο ξανθή, νόστιμη, κομψὴ καὶ πολὺ καλοντυμένη. Ὥρμησε πρὸς τὴν ἔξοδον, ἔδωσε τὸ εἰσιτήριόν της, παρετήρησε τὸν κ. Μαρτὲν καὶ ἐστράφη πρὸς αὐτόν:

— Ὦ, θεῖε μου! Τί καλά, ποὺ μὲ περίμενες!... Στάσου νὰ σὲ φιλήσω!

Καί, προτοῦ συνέλθῃ ὁ ἀγαθὸς Μαρτὲν ἀπὸ τὴν κατάπληξίν του, τὸν ἀγκάλιασεν ὁρμητικῶς καὶ τοῦ ἔδωσεν ἀπὸ ἕνα φιλὶ στὸ κάθε μάγουλο. Ταὐτοχρόνως ὅμως τοῦ ἐψιθύριζε στὸ αὐτί:

— Μὲ συγχωρεῖτε πολὺ διὰ τὴν συμπεριφοράν μου! Ἀλλὰ μόνον ἔτσι θὰ ξεφορτωθῶ αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον ἄνθρωπον. Ἀπὸ τὸ Παρίσι μὲ ἐνοχλεῖ...

Καὶ μὲ ἕνα πλάγιον βλέμμα τοῦ ἔδειξε κάποιον ἄλλον ἐπιβάτην—τὸν ἕκτον, ὁ ὁποῖος τώρα ἀπεμακρύνετο ἀπογοητευμένος.

Σιγὰ-σιγὰ ἄδειασε καὶ ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ὁ Μαρτὲν εὑρέθη ὁλομόναχος ἐνώπιον τῆς χαριτωμένης Παρισινῆς. Ἐκοκκίνησε σὰν γυμνασιόπαις καὶ ἡ φωνή του ἔτρεμε:

— Μαντάμ..., μαντάμ...

Ἡ ἄγνωστος ἐσυνέχισε μὲ ἕνα γλυκὺ μειδίαμα:

— Ἀφοῦ ἐγνωρισθήκαμε χωρὶς νὰ τὸ θέλουμε, θὰ ἠμπορούσατε ἴσως νὰ μοῦ κάνετε καὶ μίαν ἄλλην χάριν. Εἶμαι ξένη καὶ ἔρχομαι, διὰ λογαριασμόν τοῦ ἀνδρός μου, νὰ συνεννοηθῶ μὲ τὸν δικηγόρον του γιὰ κάποιαν ὑπόθεσίν μας, ποὺ θὰ δικασθῇ ἐδῶ. Ποιὸ εἶνε τὸ καλλίτερο ξενοδοχεῖον; Θέλετε νὰ μοῦ τὸ δείξετε;....

Ὁ κ. Μαρτὲν δὲν εἶπεν ὄχι. Μαγευμένος ἀπὸ τὸ ἀνακατόκαρδο καὶ εἰλικρινὲς ὕφος τῆς ὡραίας Παρισινῆς, ὑπεκλίθη, τῆς προσέφερεν ἁβρῶς τὸ μπράτσο του καὶ εἶπε:

— Κυρία μου, ἐκάνατε πολὺ καλὰ ν' ἀπευθυνθῆτε σὲ μένα. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ὁδηγήσω.

Καὶ ἔτσι ἐπροχώρησαν μέσα εἰς τὸ βραδυνὸ ἡμίφως τῶν δρόμων. Ἐκουβέντιαζαν σὰν παλαιοὶ γνώριμοι καὶ κάπου-κάπου τὸ κρυστάλλινο γέλιο τῆς νεαρᾶς κυρίας ἔσχιζε τὴν σιωπὴν τῆς πόλεως. Δὲν ἐπρόσεχαν τὰ κατάπληκτα βλέμματα ποὺ τοὺς παρηκολούθουν καὶ τὰς συνομιλίας ποὺ διεκόπτοντο στὰ τραπεζάκια τοῦ κεντρικοῦ καφενείου. Πρὸ τοῦ ξενοδοχείου ἀπεχαιρετίσθησαν μὲ μίαν θερμὴν χειραψίαν καὶ ὁ κ. Μαρτὲν ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη.

Στὴν γυναῖκα του... χμ!... στὴν γυναῖκα του δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διηγηθῇ τίποτε αὐτὴν τὴν φοράν... Ὄχι, δὲν παρετήρησε μεγάλα πράγματα στὸ τραῖνο τῶν 8.13'. Εἶχεν ἁπλῶς καθυστέρησιν. Αὐτὸ ἦταν ὅλο...

Ἀλλὰ τὴν ἑπομένην ἐδοῦζεν ἡ πόλις ἀπὸ τὴν περιπέτειαν τοῦ κ. Μαρτέν.

Ὁ κ. Μαρτὲν εἶχε μιὰν ἀνεψιάν! Μιὰν ἀνεψιάν; Ὄχι δά!... Τὴν εἶχεν ὑποδεχθῆ στὸν σταθμόν, τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν ὡδήγησεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Ὅλοι τὸ εἶδαν, ὅλοι τὸ ἤξευραν, ὅλοι τὸ ἐσχολίαζαν.

Βεβαίως, ὁ δυστυχὴς μπορεῖ τώρα νὰ θωμώνῃ μὲ τὸν ἑαυτόν του, ὅταν βλέπῃ τὰ μάτια τῆς γυναίκας του, ἡ ὁποία—ἐννοεῖται—ἐπληροφορήθη τὸ σκάνδαλον ἀπὸ τὸ πρωΐ τῆς ἑπομένης. Τώρα, βέβαια, ὁ κ. Μαρτὲν στενοχωρεῖται γιὰ κάθε λέξιν τῶν φίλων του, ποὺ τὸν ρωτοῦν στὴν λέσχην, γιὰ κάθε πονηρὸν μειδίαμα τῶν διαβατῶν ποὺ τὸν χαιρετοῦν, γιὰ κάθε αὐστηρὸν βλέμμα τῶν κυριῶν ποὺ τὸν κριτικάρουν. Ἡ ὡραία καὶ ἀπολαυστικὴ γαλήνη τῆς ζωῆς του διεταράχθη. Καὶ δὲν τοῦ μένει παρὰ μόνον ἡ ἀνάμνησις ἑνὸς νεανικοῦ ἐναγκαλισμοῦ καὶ δύο δροσερῶν φιλιῶν στὰ ρυτιδωμένα μάγουλά του....

Δὲν πηγαίνει πειὰ στὸν σταθμὸν ὁ κ. Μαρτὲν, γιὰ τὸ τραῖνο τῶν 8.13'. Οὔτε καὶ θὰ ξαναπάῃ ποτέ. Ἀλλ' ἀπὸ τότε ποὺ ἐγνώσθη ἡ περιπέτειά του, εἶνε εἴκοσι—μάλιστα! —εἴκοσι οἱ μεσόκοποι ψαρομάλληδες, ποὺ στέκονται κάθε βράδυ στὴν ἔξοδον τοῦ σταθμοῦ καὶ περιμένουν μήπως τοὺς τύχῃ κανένα ἀπρόοπτον, σὰν κι' αὐτὸ ποὺ συνέβη εἰς τὸν κ. Μαρτέν. Τέτοια ὅμως τυχερὰ δὲν συμβαίνουν οὔτε εἰς ἕνα ἄνθρωπον οὔτε καὶ εἰς μίαν πόλιν δύο φορές.

(Κατὰ μετάφρασιν Ε. Τ.

ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΧΑΜΟΓΕΛΑ

Ὕπνε μου, μοναχὸς νἀρθῇς
Καὶ χώρις τὰ ὄνειρά σου·
Ἄφησε ἀπόψε τοὺς σκληροὺς
Αὐτοὺς ὑπασπιστάς σου.

Ὕπνε, πρὸ πάντων ἄφησε
Μακρυὰ τὴν πεθερά μου·
Φθάνει στὸν ξύπνο μου ἀπ' αὐτὴν
Τί σέρνουν τὰ μυαλά μου.

❁

Τὸ ἥμισύ μου, ἐπρόσταξε ὁ παπᾶς,
Νἄνε δικό σου, ἐδῶ καὶ πέρα.
Δὲν εἶν' τὸ ἴδιο νά μαι ὁλόκληρος
Δικός σου, μέρα παρὰ μέρα;

❁

Λυποῦμαι ποὺ δὲν ἔκαμα παιδιὰ
Μὰ λογαριάζω μὲ τὸν νοῦ μου κάθε μέρα,
Ἔτσι γιὰ μιὰ μικρὴ παρηγοριά:
Στὸ διάολο! δὲν θὰ τοὺς στέλνουν τὸν πατέρα.

Ι. ΜΑΡΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

— Γνωρίζετε, ὅτι... ἐπανῆλθεν ἐν Παρισίοις ὁ κ. Ν. Μορφίνης, τῶν καταστημάτων «Ν. Μορφίνη καὶ Κ. Παξιμαδᾶ», Ἑρμοῦ 34, προσκομίσας τὴν πλουσιωτέραν συλλογὴν μαλλίνων, μεταξωτῶν, βελούδων, λαμὲ κλπ. διὰ τὴν φθινοπωρινὴν καὶ χειμερινὴν ἐποχήν, ἅπαντα MODELES RESERVES τῆς Παριζιάνικης HAUTE COUTURE.

ΠΑΛΗΑ ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ

ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝΤΑ ΕΙΔΗ

Νὰ ἕνα εἶδος, ποὺ ἔχει ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἔχουν ἐξαφανισθῆ μερικὰ εἴδη ζώων: Ὁ «λόγιος νέος». Πρὸ πενῆντα ἐτῶν, τὸ εἶδος αὐτὸ ἀφθονοῦσε. Κάθε μουσόπληκτος, κάτω ἀπὸ τὰ εἰκοσιπέντε χρόνια, ἔπαιρνε ἀμέσως τὸν τίτλο τοῦ «λογίου νέου», ποὺ τὸν κρατοῦσε κάποτε κι' ὥς τὰ σαράντα. Τὰ ἡμερολόγια, τὰ περιοδικά, ὅλα τὰ ἡμερόβια φιλολογικὰ φύλλα ἔβγαιναν μὲ τὴν συνεργασία «λογίων νέων». Δύο ἀγαπητοὶ σημερινοὶ συνεργάται τῆς «Ἑστίας», ὁ Καμπούρογλους καὶ ὁ Δαμβέργης εἶνε —γιὰ φαντασθῆτε— πρώην «λόγιοι νέοι». Καὶ ὁ ὑποφαινόμενος —γιατὶ νὰ τὸ ἀρνηθῆ;— ἐπίσης.

— Δὲν μοῦ λές; μοῦ εἶχε πῆ κάποτε τὴν ἐποχὴ ἐκείνην ἕνας συνάδελφος ἐν «λογίᾳ νεότητι». Ὅταν γεράσουμε, πῶς θὰ μᾶς λένε, σὲ παρακαλῶ;

— Πῶς ἀλλοιῶς; τοῦ εἶπα. Λογίους γέρους.

Καὶ ὅμως εἶχα κάνει λάθος στὴν προφητεία μου. Οὔτε λόγιοι νέοι ὑπάρχουν σήμερα, οὔτε λόγιοι γέροι. Ὑπάρχουν μονάχα «λογοτέχναι», χωρὶς διακριτικὰ ἡλικίας. Λογοτέχνης κι' ὁ ὀγδοντάρης, λογοτέχνης καὶ τὸ «νήπιον ἀνδρῖζον» τοῦ Παπαρρηγοπούλου:

Τί τὴν σβούραν σου ἀφήνεις
— λέγει εἰς νήπιον ἀνδρῖζον —
καὶ προβάλλεις συγγραφεύς;
Σὺ, τοφοῦ εἰσέτι χρήζων,
ὀνειρεύεσαι νὰ γίνῃς
ἄλλων νεροὸς τραφεύς;

Ἂν δὲν ὑπάρχουν ὅμως πιὰ στὴ σημερινὴ φιλολογία «λόγιοι νέοι», ὑπάρχουν ἁπλῶς «νέοι», ὅπως ὑπάρχουν περιοδικὰ τῶν «νέων», ἀνθολογίες τῶν «νέων», σύλλογοι τῶν «νέων». Ἀλλὰ κι' αὐτοὶ δὲν ἔχουν μιὰ ὡρισμένη ἡλικία. Μπορεῖ νὰ εἶνε κανεὶς σαραντάρης καὶ νὰ ἐξακολουθῆ, ἀπὸ κεκτημένην ταχύτητα, ἢ μᾶλλον βραδύτητα, νὰ ἀνήκῃ στοὺς «νέους».

Ἀλλὰ «λόγιος νέος» δὲν ὑπάρχει πιά. Τὸ εἶδος ἔχει ἐξαφανισθῆ ὁριστικῶς. Καὶ ὅμως ἦτανε ἕνα συμπαθητικὸ εἶδος. Εὐτυχισμένοι ὅσοι τοὐλάχιστον μποροῦν νὰ κατέχουν ἀκόμη τὸν τίτλον τοῦ «πρώην λογίου νέου», μιὰ φορὰ, ποὺ δὲν ὑπάρχει τίτλος τοῦ πρώην νέου...

Ἕνα ἄλλο εἶδος, ποὺ ἔχει ἐξαφανισθῆ, εἶνε ἡ «ἐλαφρὰ φιλολογία». Σήμερα δὲν ὑπάρχει ἐλαφρὰ φιλολογία καὶ βαρειὰ φιλολογία. Ὑπάρχει μόνο φιλολογία καὶ εἶνε ἡ ἐπιστήμη τῶν γραμμάτων. Ἡ «ἐλαφρὰ» ἀπέκτησε, φαίνεται, βάρος καὶ ἔγινε λογοτεχνία.

— Καταγίνεσθε εἰς τὴν ἐλαφρὰν φιλολογίαν; σᾶς ἐρωτοῦσαν ἄλλοτε.

Ἤσαστε ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσετε καταφατικῶς. Καὶ σᾶς ἐκύτταζαν μὲ περιφρόνησι καὶ κάποτε μὲ οἶκτο. Δὲν εἴχατε κανένα βάρος. Ἀλλὰ τότε, καὶ στὴν ἀεροπλοΐαν ἐπικρατοῦσαν τὰ ἐλαφρότερα τοῦ ἀέρος. Ἡ Μογκολφιέρειος σφαῖρα. Σὲ κάποιο νεανικό του ποίημα ὁ ποιητὴς κ. Γ. Στρατήγης ἔλεγε στὸν Ἀχιλλέα Παράσχο:

Ὡς νεοσσὸν μὲ ἤρπαζες
κ' ἐπέτας εἰς τὰ νέφη.

Οἱ δύο ποιηταὶ πετοῦσαν στὸν ἀέρα μὲ ἀερόστατο. Ἐλαφρὰ φιλολογία. Σήμερα καὶ οἱ ποιηταὶ πετοῦν μὲ ἀεροπλάνα. Μὲ τὰ βαρύτερα δηλαδὴ τοῦ ἀέρος.

Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι τῆς περιφρονημένης «ἐλαφρᾶς φιλολογίας» τοῦ περασμένου αἰῶνος εἶχαν τοὐλάχιστον καλὴ συντροφιά. Εἶχαν τὸν Σαίξπηρ, τὸν Γκαῖτε, τὸν Οὐγκώ. Ὅλοι αὐτοὶ ἦσαν τότε... «ἐλαφρὰ φιλολογία».

❁

Ὑπάρχει ἀκόμα καὶ ἕνα τρίτο παλαιοντολογικὸ εἶδος, ποὺ ἔχει ἐξαφανισθῆ ἐντελῶς στὶς ἡμέρες μας: Ἡ «φιλότιμος συνεργασία». Δηλαδὴ τὸ νὰ γράφῃ κανένας σ' ἕνα περιοδικὸ, σ' ἕνα ἡμερολόγιο, σὲ μιὰ ἐφημερίδα, χωρὶς νὰ καταδέχεται νὰ πάρῃ πεντάρα. Αὐτὸ ἦτανε «φιλοτιμία». Τὸ ἀντίθετο, φυσικὰ, ἦτανε ἀφιλοτιμία. Ἀλλὰ τότε δὲν ὑπῆρχαν ἀφιλότιμοι ἄνδρες. Κανένας δὲν καταδεχότανε νὰ πληρωθῆ γιὰ τὴν πνευματική του ἐργασία. Θὰ τὸ νόμιζε ἔσχατον ἐξευτελισμό. Ὅλοι προσέφεραν τὴν φιλότιμον συνεργασίαν των δωρεάν. «Δωρεὰν ἐλάβατε, δωρεὰν δότε». Νὰ πληρωθοῦν γιὰ ἕνα ποίημα; Ποτέ. Θὰ ἦτανε ὕβρις κατὰ τῆς ποιήσεως. Καὶ θυμοῦμαι ἀκόμα τὴν ἀνυπολογία, στὴν ὁποίαν εἶχε πέσει ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀνομαστοὺς λοχίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ ὑπῆρξε, φαίνεται, ὁ εἰσηγητὴς τῆς «ἀφιλοτιμίας» στὰ γράμματα.

—Παληάνθρωπος! μοῦ εἶπε ἐμπιστευτικῶς μιὰ μέρα, μιλῶντας γι' αὐτὸν, ἕνας διευθυντὴς φιλολογικοῦ ἡμερολογίου.

— Γιατί; ρώτησα ξαφνιασμένος ἀπὸ τὸν ἀνέλπιστο χαρακτηρισμὸ ἑνὸς ἀνθρώπου, ποὺ εἶχα συνηθίσει νὰ τὸν σέβωμαι καὶ νὰ τὸν θαυμάζω.

— Δὲν τῶμαθες, λοιπόν;

— Τί πρᾶγμα;

— Ἐζήτησε νὰ πληρωθῆ γιὰ τὴ συνεργασία του, ὁ παραδόπιστος!

Καὶ ἔφριξα κ' ἐγώ.

Ἀπὸ τότε ἔλειψε, φαίνεται, ἡ φιλοτιμία ἀπ' τὸν κόσμο. Καὶ μαζῆ της ἔλειψε καὶ ἡ «φιλότιμος συνεργασία διαφόρων λογίων». Πάει.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Η ΑΣΚΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Κατὰ τὸ γνωστὸν λόγιον, «ἁμαρτία ἐξωμολογημένη, ἁμαρτία δὲν εἶνε». Καὶ ὁμολογῶ, ὅτι τὴν ὥρα ποὺ ἀνηφόριζα ἀπὸ τὴν Δάφνη πρὸς τὴς Καρυές, ἕνα φθινοπωρινὸ ἀπομεσήμερο, κανένα δὲν εὕρισκα λόγο, εἰς τὰ διπά μας χρόνια, νὰ διαιωνίζεται ἡ μοναστικὴ ζωή.

Δεξιᾷ θροοῦσαν ἡ ἀγριοκαστανιὲς ποὺ ἀπὸ τὴς φυλλωσιές των σουρώνει ἡ ὑγρασία, λίγοι ἀγριόκερδοι σὰν νὰ κρυφοκουβέντιαζαν μὲ τὰ λιγώτερα ἔλατα, ποὺ ἀπόμειναν στὴ γῆ τῆς χερσονήσου. Ἀνέμιζαν τοὺς κλώνους των βιαστικὰ καὶ πάλι ἔπαιρναν μιὰ ἀκαμπτη πόζα στὸ χάδι τοῦ ἥλιου. Ἀριστερᾷ, ὁ κυματισμὸς τοῦ ἐδάφους ἐπρόβαλλε μὲ φανταστικὰ σχήματα καὶ τὸ βλέμμα ἀγκάλιαζε ὅλην αὐτὴν τὴν ἁρμονία τῶν γραμμῶν, ποὺ εἶνε τὸ προνόμιο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, κάτω ἀπὸ τὴν βαρειὰ σκιὰ τοῦ Ἄθω. Τὸ φῶς παιγνιδίζει σὲ λαγκαδιὲς, βαραθρώνεται σὲ ἀβυσσαλέα χάσματα, χάνεται μέσα σοὺς πορθενικοὺς δρυμοὺς καὶ πάντα θριαμβικὸ, ζωντανεύει τὴ γαλήνη ποὺ δεσπόζει.

Ὁ Ἀρβανίτης ἀγωγιάτης ἐκρατοῦσε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου καὶ ὁ ἀσπρομάλλης καλόγερος ποὺ μὲ συντρόφευε ἀπὸ τὴν Δάφνη, λέξι δὲν ἔβγαζε ἀπὸ τὸ στόμα. Κι' ἐγὼ εὑρισκόμουν κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι σκέψεων ποὺ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ γεννηθοῦν σὲ κάθε ἄνθρωπο ποὺ πατᾷ τὸ χῶμα τῆς ἐξαγιασμένης χερσονήσου. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἡ βάρκα μ' ἔβγαλε στὴν παραλία τῆς Δάφνης, τίποτε ἄλλο δὲν ἀντίκρυζα, ἀπὸ μαῦρα ράσσα, ἀναμαλλιάρικα κεφάλια, πρόσωπα ποὺ τὰ στεφανώνουν ἄτακτα γένεια σὲ κάθε ἀπόχρωσι καὶ μορφὲς ἀνθρώπων σὲ κάθε ἡλικία, ἄλλες σὰν ἀδιαπέραστη μάσκα κι' ἄλλες τόσο ξεκάθαρες, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ διαβάσῃ κανεὶς μ' ἕνα βλέμμα στὴν ψυχὴ, ὅπως σὲ βιβλίο.

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, «ἡ τελεία κατὰ Θεὸν φιλοσοφία», ἐπιβάλλει ὡς ἰδεῶδες τοῦ βίου «τὴν ἀληθῆ γνῶσιν» καὶ γιὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς στὴν ἀληθῆ γνῶσιν, πρέπει νὰ βρίσκεται μακρυὰ ἀπὸ τὴς ἀσχημίες τοῦ κόσμου, νὰ ἔχῃ, ὅπως λέγει ὁ Ὠριγένης, «τὴν κατὰ Θεὸν γαλήνην».

Ἡ κοινωνικὴ διαφθορὰ, οἱ διωγμοὶ, ἡ ἔκλυσις, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἀσκητισμοῦ ἡ ἐπίδρασις καὶ τὰ κηρύγματα τῶν νεοπλατωνικῶν, στωϊκῶν καὶ κυνικῶν φιλοσόφων, ἔφεραν τοὺς πρώτους ἀσκητὰς στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἀκόμη καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιο, τὸν φίλο τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, τὸν θεμελιωτὴ τῆς Λαύρας καὶ ἱδρυτὴ τῆς μοναχικῆς ζωῆς στὸ Ἅγιο Ὄρος, ὑπῆρχεν στὴν Χερσόνησο οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐζοῦσαν σὲ σπήλαια, σὲ τρῶγλες, σὲ δάση, σὲ βράχους, κάτω ἀπὸ τοὺς ὁποίους βογγᾶ ἀδιάκοπα τὸ κῦμα καὶ ὁ ἄνεμος τοῦ Θρακικοῦ πελάγους. Κατὰ τὴν παράδοσι, κάποιος θηρευτὴς ἀγριμιῶν, στὸν ὄγδοον αἰῶνα, κυνηγώντας ἕνα ἐλάφι, ἔφθασε σὲ κάποια σπηλιὰ, ὅπου εὑρῆκε ἕναν ἐρημίτη νὰ πεθαίνῃ. Ἦταν ὁ Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης, ποὺ ἔζησε πενῆντα τρία ὅλα χρόνια στὴν ἴδια σπηλιὰ, τρεφόμενος μὲ τὰ ἄγρια χόρτα ποὺ βλάσταιναν ἔξω ἀπὸ τὴν σπηλιὰ, ἀτενίζων τὸ θεῖον καὶ ἀνατέμνων τὴν ἴδια του τὴν ψυχή.

Καὶ σὰν αὐτὸν, ὑπῆρξαν χιλιάδες πολλὲς ποὺ ἔφθαναν ἀπὸ κάθε γωνιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου, ἀπὸ τὴν Μεγάλη Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ, ἀπὸ τὸν Καύκασο, ἄνθρωποι ἁπλοῖ, ταπεινοὶ τῷ πνεύματι, χωρὶς καμμιὰ ἀξίωσι ἀπὸ τὴ ζωὴ, παρὰ ν' ἀφοσιωθοῦν στὴν γνῶσι τῆς ἀλήθειας, «ἄμωμοι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ», κατὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Εὐαγγελιστή. Ἀπὸ αὐτοὺς ἀνεδείχθησαν φιλόσοφοι, μελετηταὶ τῆς ἱστορίας καὶ ὅσο κι' ἂν τοὺς κατηγόρησαν, ἐδημιούργησαν, ἀλλὰ δὲν κατέστρεψαν. Ἂν δὲν ἦσαν οἱ φανατικοὶ προασπισταὶ τῶν πεποιθήσεών των, οἱ ἄκαμπτοι ὑπερασπισταὶ τῆς πίστεως, ἂν δὲν ἔπαιρναν τὸ δισάκκι τοῦ διακονιάρη νὰ τὸ περιφέρουν σὲ ὅλο τὸν Ἑλληνικὸ κόσμο, τὸ Ἅγιον Ὄρος δὲν θὰ ἦτο ἕνα μουσεῖο, ὁ φανταστικὸς τόπος ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ ἕνα φωτισμένο Μεσαίωνα.

Σήμερα ὅμως; Ἀνηφορίζοντας, ἐξακολουθοῦσαν νὰ μὲ βασανίζουν τὰ λόγια τοῦ Eugène Melchior de Vogué, ποὺ μέσα στὴν προφανῆ του ἔχθρα κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εὕρισκε ἀρκετὰ ἐπιχειρήματα νὰ παρατάξῃ ἐναντίον τοῦ ἀσκητισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐδιάβασα τὸ βιβλίο του στὸ πλοῖο, κι' ὅσο κι' ἂν πέρασαν πενῆντα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἐπεσκέφθη τὸ Ἅγιον Ὄρος, τὰ λόγια του ἔχουν τὴν ζωὴ τῆς κακοπιστίας καὶ σὲ κάνουν νὰ διερωτᾶσαι ἂν ἔχῃ κάπου δίκαιο. Νᾶνε τάχα μόνο ἡ διάθεσις τῆς ἀξέννοιαστης ζωῆς καὶ τῆς ὀκνηρίας, ποὺ φέρνει ὅλον αὐτὸν τὸν κόσμο στὸ Ἅγιον Ὄρος, νὰ μὴ βρίσκωνται σὲ κανένα πρόσωπο τὰ ἴχνη τῆς τρικυμίας, σὲ κανένα βλέμμα τὸ ἀντιφέγγισμα μιᾶς ψυχικῆς καταιγίδος; Νᾶνε ὅλα αὐτὰ τὰ βασανισμένα πρόσωπα, μορφὲς ἀνθρώπων ποὺ δὲν ἀξιοῦν τίποτα ἀπὸ τὴ ζωὴ, γιατὶ ποτὲ κανένα ἐρώτημα δὲν ἐκλόνισε τὴν ὕπαρξί των, ποτὲ ἡ ἀγωνία δὲν ἐταλαιπώρησε τὸ εἶναί των;

...Κι' ἔξαφνα, τὸ ἀνηφόρισμα ἐτελείωσε. Ἐφθάσαμε σ' ἕνα ψήλωμα, σ' ἕνα ξάγναντο, πέρα ἀπὸ τὸ ὁποῖο κατηφορίζει ὁ δρόμος καὶ στὸ βάθος πυρρεῖται ἡ μικρὴ μοναστικὴ πολιτεία τῶν Καρυῶν, μὲ τὴν ἐκκλησία τοῦ Πρωτάτου καὶ τὴς τοιχογραφίες τοῦ Πανσελήνου, μὲ τὸ Ρωσσικὸ Σαράϊ, τὴν Ἱερὰ Σύναξι, τοὺς σερδάρηδες, τὰ καλντερίμια, τὸν ἀέρα τῆς ἁγιοσύνης, ποὺ ἐξαϋλώνει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς κάνει νὰ σβύνουν σὰν σκιές.

❁

Μοῦπαν: Πνοὴ πνευματικὴ δὲν ὑπάρχει πιὰ στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἄκουσα πὼς σὲ κανένα μοναστῆρι δὲν θᾶ-

βρίσκα ποτὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔπλεξαν τοὺς θρύλους, ἔγιναν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ προσφέρθησαν λιβανωτὸς στὴν ἱερότητα. Ἄκουσα — καὶ τί δὲν ἄκουσα— γιὰ γ' ἀρχίσω μετὰ μιὰ - δυὸ μέρες τὴς ἀνακαλύψεις. Στὴν μονὴ τοῦ Παντοκράτορος εὕρισκα βιβλίο ὁλόκληρο γραμμένο ἀπὸ ἕναν μοναχὸ, γιὰ τὸν περιεργότερο ἀλλὰ καὶ τὸν περισσότερο ἄγνωστο λόγιο τῶν χρόνων τοῦ 21, τὸν Μηνᾶ Μινωΐδη. Ποιὸς εἶνε ὁ μοναχὸς ποὺ τῶγραψε; Ἕνας ποὺ φέρει κάποιο χριστιανικὸ ὄνομα. Τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε γνωστό. Ὅλες σχεδὸν τὴς ὧρες ποὺ δὲν τὸν παίρνουν ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ λειτουργία, τὴς περνᾷ μέσα στὴ βιβλιοθήκη καὶ ὁ λόγος του ἔχει τὴν σφραγῖδα τῆς σοφίας, τὸν ἀπόκοσμο ἐκεῖνον παλμὸ ποὺ δίνει σὲ κάθε λέξι ἡ πρόσκλησις στὴν αἰωνιότητα καὶ ἡ μάκρυνσις ἀπὸ τόπο, χρόνο καὶ περιβάλλον. Ἦταν ἡ πρώτη ἀπόδειξις, ὅτι ἂν τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔχουν πολλοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζητοῦν σ' αὐτὰ τὴν ξεννοιασιὰ, ἔχουν καὶ ἄλλους ποὺ προσωποποιοῦν τὴν ἰδέα, τὴν πίστι, τὴν σοφία καὶ τὴν ἀπεμπόλησι τῶν ἐγκοσμίων στὴν πληρέστερη μορφή.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, μοῦδειχναν στὸ πέρασμά μου ἕναν ἀσπρομάλλη γέρο μοναχὸ, ποὺ ἐφρόντιζε τὸ περιβόλι του. Τὰ χρόνια καὶ ὁ ἀσκητισμὸς ἔσκαψαν τὰ μάγουλά του, ἐχάραξαν βαθειὰ στὸ μέτωπό του τὴν σφραγῖδά των, ἡ ἐνατένισις ὅμως στὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς του, ἀπετύπωσε στὸ πρόσωπό του τὸ φεγγοβόλημα ἐκεῖνο ποὺ εἶνε τὸ καθρέπτισμα τῆς ψυχικῆς γαλήνης. Ποιὸς εἶνε; Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἔζοῦσε χρόνια στὸ Λονδῖνον καὶ στὴν ἀνώτερη κοινωνία. Κάποιο δράμα, μιὰ τρικυμία — ποιὸς ξεύρει; — τοῦ ἔβαλε τὸ δίλημμα ποὺ ἄλλους τρομάζει κι' ἄλλους τοὺς κάνει νὰ βρεθοῦν ἀντιμέτωποι μὲ τὴν ψυχή των. Οἱ τελευταῖοι παίρνουν τὸν δρόμο τοῦ μοναστηριοῦ, σβύνουν γιὰ πάντα τὴν προσωπικότητά των καὶ ποτίζουν τὸ πνευματικὸ δένδρο ποὺ, κι' ἂν δὲν ἀναδίνῃ τοὺς παληοὺς καρποὺς, εἶνε πάντα ζωντανὸ καὶ ἀκμαῖο. Γέρος ἑβδομῆντα χρόνων, ἐξακολουθεῖ νὰ γράφῃ, ν' ἀποθησαυρίζῃ τὴν σοφία τῶν αἰώνων σὲ βιβλία ποὺ κανεὶς δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ διαβάσῃ.

Βρῆκα ἀκόμη ἰατροὺς, βρῆκα δικηγόρους, βρῆκα ἕναν συνταγματάρχη, ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων ποὺ ἐχάθηκαν γιὰ τὴν κοινωνία, διέγραψαν τὴν ὀντότητά των ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν ζώντων. Ἂν ἔμεναν στὴν πολιτεία, ὑπονομευμένοι ἀπὸ τὴν θλίψιν, συντετριμμένοι ἀπὸ τὸν πόνο, θὰ κατέφευγαν στὰ μέσα ποὺ ἀπαγορεύει στὴν πανσοφία της ἡ θρησκεία. Κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰ τοῦ «Κρυσταλλωμένου Ἄθωνα», ἀπέκτησαν τὴν δημιουργικὴ γαλήνη καὶ εὑρῆκαν τὰ στήριγμα ποὺ δὲν γνωρίζει κλονισμοὺς, δὲν ὑφίσταται τὴν φθορὰ τοῦ χρόνου.

❁

Μετὰ δύο χρόνια, ἔφερα τὰ βήματα ὥς τὴ μονὴ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, ἐπάνω στὸ Παγγαῖον καὶ, ἀκόμη ἀργότερα, στὰ μοναστήρια τῶν Μετεώρων. Καὶ ἦταν πάντοτε ἡ ἴδια ἀποκάλυψις. Μέσα στὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν, μέσα σὲ ἀνθρώπους ταπεινοὺς ποὺ οὔτε τὸ ὄνομά τους δὲν ξεύρουν νὰ γράψουν, σὲ ἄλλους πονηροὺς ἴσως καὶ κακοὺς καὶ ἄλλους ἀγαθοὺς καὶ πράους, ἦσαν πάντα καὶ οἱ λίγοι ποὺ ἔδειρεν ἡ τρικυμία τῆς ζωῆς, οἱ λίγοι ποὺ ἀνεξήτησαν τὴν ἐμψύχωσι, ποὺ βρῆκαν τὴν δύναμι τῆς ἐγκαρτερήσεως στὴν θρησκεία, ποὺ μέσα στὰ μουχλιασμένα κελλιὰ, στὰ κατεφύγια τῶν βράχων, ἐπλημμύρισαν ἐσώψυχα ἀπὸ τὴν λάμψι τῆς σοφίας. Οἱ λίγοι ποὺ μόνον ὅταν ἀπὸ τὰ χείλη τους ἀκούσῃς τὴν ἐπίκλησι: «Κύριε, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ», τότε μόνον μπορεῖ νὰ νοιώσῃς τὴν ἀξία καὶ τὴν δύναμι τῆς συντριβῆς.

ΧΡ. ΕΜΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Ἀλλαγὴ διευθύνσεως

Ὁ παιδίατρος Κος Ν. ΖΕΡΒΟΣ μετώπησε. Νίκης 32. Τηλ. τὸ κότο 24656.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΙΙ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑΣ

Μετὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως μὲ τὸν Βαρλαὰμ καὶ τὸν Πιλάτον εἰς τὴν σκοτεινὴν ἀκόμη Δύσιν τοῦ Μεσαίωνος, ἔρχεται μία περίοδος ἀσήμαντος ἀπὸ πνευματικῆς ἀπόψεως, ἡ ὁποία εἶνε ἰδιαιτέρως αἰσθητὴ εἰς τὴν Φλωρεντίαν, τὴν ἀρχικὴν κοιτίδα τῆς Ἀναγεννήσεως.

Ἀλλὰ ἡ στιγμιαία ὑποχώρησις τῆς ὅλης κινήσεως, ἡ ἀνεπάρκεια τῆς πνευματικῆς τροφῆς καὶ τῆς κλασικῆς μορφώσεως, ποὺ προσέφερε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τοὺς διψῶντας Φλωρεντινοὺς τὸ περίφημον «Στούντιο», ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν προσπάθειαν, ἡ ὁποία περὶ τὸ τέλος τοῦ 14ου αἰῶνος κατεδλήθη διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ἡ πόλις ἕνα μεγάλον συφὸν τοῦ Βυζαντίου, τὸν Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶν.

Ὁ Χρυσολωρᾶς δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς Ἰταλοὺς μορφωμένους καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ Παλαιολόγος τὸν ἀποστείλῃ τῷ 1393 εἰς τὴν Βενετίαν διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν ἐναντίον τοῦ ἀπειλοῦντος κινδύνου τῶν Τούρκων. Ἡ φήμη τῆς σοφίας του εἶχε προηγηθῇ τοῦ ἰδίου· ὁ Guarino da Verona, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ ἀποδῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους παράγοντας τῆς Ἀναγεννήσεως, μὴ εὑρίσκων εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἄνθρωπον κατάλληλον διὰ νὰ τοῦ διδάξῃ τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν, μετέβη εἰδικῶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀκούσῃ τὰ μαθήματα τοῦ Χρυσολωρᾶ. Καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἐκεῖ ψάλλων τὸ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου του διδασκάλου εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν. Ἤρκεσαν ἔπειτα ἡ ὀραχεῖα ἐν Βενετίᾳ διαμονὴ τοῦ ἰδίου τοῦ Χρυσολωρᾶ, αἱ συνομιλίαι, τὰς ὁποίας εἶχε μετὰ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του διὰ νὰ διαδώσουν ἀκόμη εὐρύτερον τὴν φήμην τῆς ἀξίας του.

Καὶ ὅταν τῷ 1394 ἀπέθανεν εἰς τὴν Φλωρεντίαν ὁ μόνος ἀπομείνας μέγας διδάσκαλος Μαρσέλλι, ὅλοι οἱ ἐπιφανεῖς Φλωρεντινοί, αἰσθανθέντες δαθύτερα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Πανεπιστημίου των καὶ τῆς κλασικῆς μορφώσεως γενικῶς, ἔστρεψαν τὴν σκέψιν των πρὸς τὸν Χρυσολωρᾶν. Ὁ ἴδιος ὁ γηραιὸς καγκελλάριος Σαλουτάτι καὶ ὁ περίφημος Πάλλα Στρότσι, ὁ πλουσιώτερος Φλωρεντινός, ὁ χαρακτηριστικώτερος τύπος τοῦ Ἰταλοῦ Μαικήνα καὶ προστάτου τῶν γραμμάτων, ὁ ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου ἡ συστηματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν ἐνίσχυσιν κάθε πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἡ προσωπικὴ συμμετοχὴ εἰς τὰς κινήσεις αὐτάς, ἔγιναν παράδοσις διὰ τὴν οἰκογένειάν του, ἔγραφαν εἰς τὸ Βυζάντιον. Καὶ τὰ γράμματά των, τῶν ὁποίων σώζονται ἀντίγραφα, δὲν ἦσαν μόνον ὕμνος πρὸς τὴν σοφίαν τοῦ Χρυσολωρᾶ, δὲν περιεῖχον μόνον ἐλκυστικὰς προτάσεις, ἀλλὰ ἀπετελοῦντο ἀπὸ ἀληθινὰς ἰκεσίας, ὅπως ὁ σοφὸς Βυζαντινὸς τιμήσῃ τὴν Φλωρεντίαν μὲ τὴν διδασκαλίαν του.

Ὁ Χρυσολωρᾶς ἐπείσθη· ὄχι τόσον ἀπὸ τὰς ἑλκυστικὰς προτάσεις, ὅσον ἀπὸ τὴν σκέψιν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐνίσχυσαν ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ οἱ ἐν Βυζαντίῳ φίλοι του, ὅτι, εὑρισκόμενος πλησίον τῶν ἰσχυρῶν τῆς Δύσεως καὶ ἀποκτῶν τὴν φιλίαν των, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδῇ ἀληθινὰ χρήσιμος διὰ τὴν χειμαζομένην πατρίδα του. Εἰς τὸ 1396 φθάνει εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ ἀναλαμδάνει τὴν ἕδραν του εἰς τὸ «Στούντιο». Ἀμέσως σχηματίζεται γύρω του ἕνας ἀληθινὰ ἐκλεκτὸς κύκλος μεγιστάνων, μορφωμένων νέων καὶ λογίων. Ὁ καγκελλάριος Σαλουτάτι δὲν διστάζει, παρὰ τὰ 63 ἔτη του, νὰ γίνῃ πάλιν μαθητὴς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφὴν διδασκαλίαν τοῦ Χρυσολωρᾶ. Ὁ Πάλλα Στρότσι συγκεντρώνει εἰς τὸ μέγαρόν του τακτικὰ τὸ ἄνθος τῆς Φλωρεντινῆς ἀριστοκρατίας διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰς φιλοσοφικὰς συζητήσεις του. Ὁ Λεονάρντο Μπρουνί, ὁ περίφημος Ἀρετῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγίνετο ὀλίγα ἔτη ἀργότερα, ὁ ἀληθινὸς ἀρχηγὸς τοῦ Οὐμανισμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, ἦτο τότε νέος ἀκόμη καὶ ἐσπούδαζε τὴν νομικήν. Ἀλλ' ὅπως ὁ ἴδιος γράφει, ἡ ἄφιξις τοῦ Χρυσολωρᾶ εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ ὁ γενικὸς ἐνθουσιασμός, τὸν ὁποῖον προεκάλεσεν αὕτη, τὸν ἔκαμε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ δίκαιον καὶ νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν. «Ὅ,τι ἐμάνθανα τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὸν σοφόν μου διδάσκαλον, γράφει ἀκόμη ὁ ἴδιος, ἐγόητευε μέσα εἰς τὸ κεφάλι μου ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν νυκτερινὴν ὕπνον». Ὁ Ροδέρτος Ρότσι, ὁ Νικολὸ Νικόλι, (ἄλλοι σημαίνοντες παράγοντες τῆς Ἀναγεννήσεως), ἀργότερα, ὁ υἱὸς τοῦ καγκελλαρίου Πιέρο Σαλουτάτι, ὁ Ἰάκωδος ντὲ Σκαρπαδία περιδάλλουν μαζῆ μὲ πολλοὺς ἄλλους τὸν Χρυσολωρᾶν, ὡς ἀφωσιωμένοι καὶ ἐνθουσιώδεις μαθηταί. Καὶ ὅπως γράφει ὁ Guarino da Verona, ὁ μεγάλος Βυζαντινὸς ἦτο δι' ὅλους ὄχι μόνον ὁ διδάσκαλος ἀλλὰ καὶ «πατὴρ γλυκύτατος».

Ὁ Χρυσολωρᾶς δὲν ἐδίδασκε μόνον· ἦτο ἀπὸ τοὺς πρώτους, οἱ ὁποῖοι εἰσήγαγον εἰς τὴν Δύσιν τὸ σύστημα τῶν Ἀκαδημαϊκῶν συζητήσεων, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμορφώθησαν ἔπειτα αἱ Ἀκαδημίαι τῆς Φλωρεντίας, τῆς Ρώμης καὶ τῆς Βενετίας.

Ἀλλ' ὅπως καὶ δι' ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ποὺ θὰ συναντήσωμεν ἀργότερα, οὕτω καὶ διὰ τὸν Χρυσολωρᾶν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὁ πόνος διὰ τὴν δυστυχοῦσαν πατρίδα ὑπερισχύουν πάσης ἄλλης σκέψεως. Ὅταν ἔμαθε τῷ 1400 ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Μανουὴλ Παλαιολόγος ἀπεδιδάσθη εἰς τὴν Νεάπολιν, διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τῆς Δύσεως κατὰ τῶν ἀπειλούντων τὸ Βυζάντιον ἀπίστων, δὲν ἴσχυσαν οὔτε ὁ θαυμασμὸς τῶν μαθητῶν του, οὔτε ἡ φιλία καὶ ἡ ἐκτίμησις τοῦ Σαλουτάτι καὶ τοῦ Στρότσι καὶ τῶν ἄλλων ἰσχυρῶν Φλωρεντινῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τὸν ὑπεστήριξαν, διὰ νὰ τὸν συγκρατήσουν εἰς τὴν Φλωρεντίαν. Λαμδάνει κανονικὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Φλωρεντίας καὶ, συνεννοούμενος μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, ἀναλαμδάνει τὴν προσπάθειαν τῆς δημιουργίας εὐνοϊκῆς Κοινῆς Γνώμης ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ὑποθέσεως εἰς τὰς Ἰταλικὰς πόλεις. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη γίνεται ὁ ἐμπνευσμένος ἀπόστολος τῆς Ἑλληνικῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν Πίζαν, εἰς τὴν Πα[illegible]ν, εἰς τὸ Μιλάνον. Καὶ παντοῦ συνδυάζει τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς κλασικῆς σοφίας μὲ τὴν ἐθνικήν του προσπάθειαν. Διότι γνωρίζει ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν ἠμπορεῖ νὰ κερδίσῃ περισσοτέρους φίλους εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ διδασκαλία του. Τῷ 1404 τὸν συναντῶμεν εἰς τὴν Βενετίαν, ὅπου ἀναμένων κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Βυζάντιον, εὑρίσκει πάλιν τὸν καιρὸν καὶ τὴν διάθεσιν νὰ διδάξῃ καὶ νὰ σχηματίσῃ κύκλον θαυμαστῶν καὶ φίλων.

Τέσσαρα χρόνια μένει εἰς τὸ Βυζάντιον· τέσσαρα χρόνια, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων οἱ μαθηταί του τῆς Φλωρεντίας καὶ τῶν ἄλλων Ἰταλικῶν πόλεων δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν λησμονήσουν καὶ τὸν ἐκλιπαροῦν μὲ τὰς ἐπιστολάς των νὰ ἐπανέλθῃ. Ἐπανέρχεται πράγματι εἰς τὴν Ἰταλίαν τῷ 1408. Ὄχι πλέον ὡς διδάσκαλος, ἀλλ' ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, μὲ μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἐξασφάλισιν συμπαθειῶν καὶ ἐνισχύσεων ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τῆς Πατρίδος του. Γέρων ἤδη, ταξιδεύει, παρ' ὅλας τὰς τρομερὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δυσχερείας καὶ τοὺς κινδύνους εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἱσπανίαν, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ζητῶν παντοῦ τηνβοήθειαν. Ἐπιστρέφων μετὰ 2 ἔτη εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐγκαθίσταται πρῶτα εἰς τὴν Ρώμην, ὅπου ἀποκτᾷ καὶ χρησιμοποιεῖ ὑπὲρ τῆς μεγάλης του ὑποθέσεως τὴν εὔνοιαν τοῦ Ποντίφηκος Ἰωάννου τοῦ 22ου καὶ ἔπειτα ἔρχεται δι' ὀλίγον καιρὸν εἰς τὴν Φλωρεντίαν, ὅπου οἱ μαθηταί του ἐπανευρίσκουν μὲ ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμὸν τὸν παλαιόν των διδάσκαλον.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν μένει. Ἡ σύγκλησις Ἐκκλησιαστικοῦ Συνεδρίου εἰς τὴν Κωνσταντίαν κατὰ τῷ 1413, τὸν φέρει μέχρι τῆς Γερμανικῆς πόλους, διὰ νὰ προπαγανδίσῃ ἐκεῖ μεταξὺ τῶν μεγιστάνων τῆς Δύσεως. Ἀφωσιωμένοι μαθηταί, ὅπως ὁ Πότζιο, τὸν παρακολουθοῦν καὶ ἐκεῖ καὶ μένουν πλησίον του μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του, εἰς τὸ 1415.

Δὲν θὰ κουνωμεν ἡμεῖς ποῖος ἦτο ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς καὶ ἡ συμδολή του εἰς τὴν Ἀναγέννησιν. Ἂς ἀκούσωμεν τί λέγουν δι' αὐτὸν δύο σύγχρονοί του καὶ σημαίνοντες εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν γραμμάτων μαθηταί του. Ὁ Guarino da Verona, ὁ ὁποῖος εἶχε τόσην λατρείαν διὰ τὸν διδάσκαλόν του, ὥστε νὰ ὀνομάσῃ τὸν υἱόν του μὲ τὸ ὄνομά του Μανουὴλ, τὸν παρωμοίαζε μὲ «ἀκτῖνα ἡλίου», ἡ ὁποία ἐφώτισε τὴν βυθισμένην εἰς βαθύτατον σκότος Ἰταλίαν. Καὶ ὁ Poggio, ἄλλος μαθητής του, ζήσας μαζῆ του κατὰ τὰς τελευταίας του ἡμέρας, γράφει: «Μὲ τὴν διδασκαλίαν, τὴν ἀξίαν καὶ τὰς προσπαθείας τοῦ Χρυσολωρᾶ, ἐξύπνησεν εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων μας ὁ ζῆλος καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς διὰ τὴν κλασικὴν μόρφωσιν. Ἂς μείνῃ ἡ μνήμη του ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὑπέροχον πρότυπον δι' ὅλους καὶ ὡς μία φωνὴ θεόπεμπτος».

Α.Α.Κ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΩΔΕΙΟΝ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ

Τὸ θέαμα τῆς ἥκιστα ἀδροκαλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως τῆς γυναικείας πτέρνας εἰς τοὺς Ἀθηναϊκοὺς δρόμους, ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν μίαν ἐπιτυχῆ θεωρηθεῖσαν πρόποσιν κατὰ τὸ δοθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ Ζὰν Μωρεὰς γεῦμα, μετὰ τὸν θρίαμδον τῆς Ἰφιγενείας του εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον.

Κεντρικὴ ἰδέα τῆς προπόσεως ταύτης ἦτο ἡ ἐπιτευχθεῖσα νίκη τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν χώραν τῆς πτέρνας.

Καὶ ἀλήθεια θριαμδευτικὴ εἶνε παρ' ἡμῖν ἡ ἀκμὴ τῆς πτέρνας καὶ ἀξιοζήλευτοι αἱ πρὸς αὐτὴν ἀπονεμόμεναι ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τιμαί.

Ἑκάστοτε δὲ νομίζω, ὅτι θὰ ἀκούσω κάποιαν φωνὴν ἀπροσδοκήτως δοῶσαν: «καὶ περὶ διανοητικῆς ἐργασίας τίποτε!;».

Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη νομίζω ὅτι θὰ ἀκούσω: τὸν τόνον τῆς φωνῆς τοῦ ὑπερόχου ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἀνδρὸς τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Δημητρίου Ράλλη, ὅταν οὗτος, διακόπτων τοὺς ἀγορεύοντας περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων, ἐξετόξευσε τὴν παροιμιώδη φράσιν του: «καὶ περὶ Βελέντζα τίποτε;!».

Εἶνε δὲ τόσον ἄτρωτος ἡ νεοελληνικὴ πτέρνα, ὥστε τοιαύτην, ἐγὼ τοὐλάχιστον, δὲν εἶδα μεταξὺ τῶν ἀναθημάτων· φρονῶ δὲ ὅτι μόνον ἡ Θέτις, ἂν ἦτο Χριστιανή, θὰ ἀνήρτα ἀσημένιον ὁμοίωμα μὲ τὴν συνήθη κορδελλίτσαν, τῆς τρωτῆς πτέρνας τοῦ υἱοῦ της Ἀχιλλέως.

❁

Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι, ὅτι εἰς τὸ Στάδιον παρακολουθοῦμεν μὲ τόσον ἐνδιαφέρον τὴν χυδαιότητα τῶν παλαιστῶν, ποὺ σπάζει ὁ ἕνας τὰ πλευρὰ τοῦ ἄλλου διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ρεκόρ, καὶ δὲν παριστάμεθα, ὅπως κατὰ τὴν ἐκχυδαιώσασαν τὰ πάντα Ρωμαϊκὴν κατάκτησιν, εἰς μονομαχίας μέχρι θανάτου καὶθηριομαχίας μέχρι ξεκοκκαλίσματος.

Καὶ ταῦτα διεδραματίζοντο, ὄχι μόνον εἰς τὸ Στάδιον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Διονυσιακὸν Θέατρον! Κατεδείχθησαν δὲ καὶ αἱ ἐπελθοῦσαι ἐπὶ τοῦ κτιρίου τροποποιήσεις πρὸς τοῦτο, ἐνῷ μάτην ὁ Χρυσόστομος Δίδων, διεμαρτύρετο κηρύττων, ὅτι «πολλάκις ἐν αὐτοῖς τοῖς θρόνοις σφάττοντ[illegible] ὅπου ὁ Ἱεροφάντης καὶ οἱ ἄλλοι [illegible]εῖς καθίζειν ἀνάγκη».

Ἀλλὰ ποῦ νὰ τ' ἀκούσουν αὐτὰ οἱ ποετάστροι τῶν χρόνων ἐκείνων, οἱ ἐν τῇ ἀφαντάστῳ κουφότητι αὐτῶν αὐτοεπαινούμενοι Ἀστυδαμικώτατα, καὶ ἀποκαλοῦντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους Νέους Ὁμήρους!

❁

Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ τὸ Ὠδεῖον τοῦ Ἀττικοῦ δὲν διέφυγε τὰ τοιαῦτα θεάματα. Ἐγώ, ἐν τούτοις, κατὰ τὴν νεότητά μου, εἶδα κάτι ἄλλο διαδραματιζόμενον εἰς αὐτό, διατηροῦν δὲ μόνον τὴν ὠργὴν τῶν αἱματηρῶν τῆς Ρωμαιοκρατίας ἀγώνων.

Εἶδα νὰ παριστάνεται ἐντὸς αὐτοῦ ὁ Οἰδίπους Τύραννος. Πρωταγωνιστὴς ἦτο γνωστὸς τότε τύπος ἑνὸς καλλιγράφου. Ἦτο ὑψηλός, μεγαλόσωμος, μελαχροινός, μὲ μαῦρα μακρυὰ μαλλιά, μὲ ἀνωρθωμένον μουστάκι, μὲ ἄγρια μαῦρα μάτια, καὶ μὲ ὑπερύψηλον πίλιν, ὡς Οἰδίπους, ἀπήγγελλε τότε κάποιον μονόλογον, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε κοπιάσει νὰ ἐκμάθῃ. Ἐτλησίασε λοιπὸν εἰς τὴν προχείρως τοποθετηθεῖσαν θύραν, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο κρυμμένος ὁ ὑποδολεύς, καὶ τότε τὸ πυκνότατον ἀκροατήριον εἶδε τὸν Τύραννον νὰ κλωτσᾷ τὴν οὐρὰν καὶ νὰ φωνάζῃ: «πιὸ δυνατὰ λέγε τα: γάιδαρε!...». Ἐνῷ ἐκλωτσοῦσεν αὐτός.

Ἄλλοτε πάλιν, ἄλλος πρωταγωνιστής, ὑποδυόμενος τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, τὴν στιγμὴν ποὺ ἐθρηνοῦσε τὸν Κρίσπον, διὰ νὰ κάμῃ μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν, ἀπέσπασε τὴν περροῦκά του καὶ τὴν ἔρριξε μὲ δύναμιν εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς.

Ἐξερρίζωσε τάχατε τὰ μαλλιά του!

❁

Βλέπετε ὅτι καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐσέβοντο τὴν ἱερὰν σιωπὴν τῶν ἐρειπίων! Σιωπὴν τὴν ὁποίαν μόνον ἡ κουκουβάγια ἔχει τὸ προαιώνιον προνόμιον νὰ διακόπτῃ.

Δὲν εἶνε δὲ πολλὰ ἔτη ἀπὸ τότε ποὺ ἤκουσα εἰς τὸ Διονυσιακὸν Θέατρον τὸ τραγοῦδι τοῦ Κατσαντώνη.

Τότε ὅμως ἐθαμπόφεγγεν ἀκόμη ἐκεῖ ψηλὰ μέσα εἰς τὴν Χρυσοστομιώτισσαν, ἕνα καντηλάκι, πίσω ἀκριδῶς ἀπὸ τὸ ποτὲ χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Θρασύλλου: Σὰν νὰ ἐφώτιζε τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Δ. ΓΡ. Κ.

ΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΙΟΝ ΨΕΥΔΟΣ

Εἶνε κοντὰ εἴκοσι πέντε χρόνια ἀπὸ τότε· νὰ ζῇ, ἀρά γε, ἀκόμα ὁ Παπαγληγόρης, ὅπως τὸν ἔλεγαν τότε χίλια στόματα, τὸν ἀγαθόν, τὸν γενναῖον παλληκαρᾶν ἱερέα - λοχαγόν;

Κι' ἂν ζῇ, κι' ἂν πεθαμένος εἶνε, ζωντανεύει ἀκόμη τώρα ἐμπρός μου, μὲ τὸ σκυφτὸ καὶ λίγο καμπουριασμένο ἀπὸ τὸ μόχθο καὶ τ' ὄργωμα καὶ σκύψιμο κορμί του, κορμὶ παπᾶ χωριάτη, ξωτάρη καὶ ἀγρότη, συνηθισμένου στὸ ὑνὶ καὶ τὴν ἀξίνα, μὲ τὸ ἡλιοκαμμένο καὶ αὐλακωμένο πρόσωπο, ποὺ μὲ τὰ ψαρριὰ γενάκια, ἀραιά, τοῦφες - τοῦφες, σὰν καψαλισμένο πευκόδουνο. Τὸν θυμᾶμαι γιὰ τὴν περιφρόνησίν του πρὸς τὸν θάνατο, τὸν θυμᾶμαι γιὰ τὰ ὡραῖα λόγια του, ἁπλᾶ καὶ ξάστερα, ποὺ γέμιζαν τὰ στήθη καὶ τῆς καρδιὲς τῶν πολεμιστῶν μὲ θάρρος· τὸν θυμᾶμαι γιὰ τῆς εὐχὲς ποὺ σιγψέλνε στὰ κεφάλια τῶν μελλοθανάτων, καὶ τῆς ἄλλες ἐκεῖνες, ποὺ διάβαζε βροντόφωνα ρίχνοντας μὲ τὸ δεξί του χέρι μιὰ φοῦχτα χῶμα μέσα στὸν κοινὸν ἀνοιγμένο λάκκο, ποὺ θὰ χώνευε τὰ παλληκάρια· τὸν θυμᾶμαι γιὰ τοὺς σταυροὺς ποὺ ἔφτιανε μὲ δυὸ σταυρωτὰ κλαράκια, σκαλίζοντας μὲ τὸ σουγιᾶ ὑπομονετικὰ ἐπάνω τὸ ὄνομα τοῦ πολεμιστοῦ ἢ, ὅταν ἡ ἀνάγκη ἔβιαζε, νὰ μαζεύῃ ἕνα σωρὸ λιθάρια, ποὺ θὰ ἔδειχναν κατόπιν στὸν ἀνήξερο διαβάτη ὅτι ἀπὸ κάτω βρίσκεται ἕνας ἄγνωστος νεκρὸς πολεμιστής, ἀπὸ τὰς μυριάδας ἐκείνας τῶν ἀγνώστων, ποὺ ἐδημιούργησαν τὰ μεγάλα ἀφανεῖς, ταπεινοὶ καὶ ἰσόθεοι, ἀφοῦ κι' ὁ Θεὸς ἄγνωστος μένει. Ἀλλά, πρὸ πάντων, ἡ μαύρη, συμπαθητική, ἡ παρήγορη καὶ γλυκυτάτη ὀπτασία του, ζωντανεύει μπροστά μου ἀπὸ τὴν μίαν καὶ μοναδικὴν ἁμαρτία του —ὅπως τὴν ἔλεγαν— τὴν μεγάλη ψευτιά, τὸ θεῖον ψεῦδος, ποὺ ἐπενόησεν ἡ ἀγνὴ ψυχή του καὶ ἔγραψε τὸ τρεμουλιαστὸ χέρι του σ' ἕνα κομμάτι λερωμένο καὶ κιτρινισμένο χαρτί.

❁

Πίσω ἀπ' τῆς πλαγιὲς τῶν λόφων, μέσα σὲ καμμιὰ χαράδρα, πίσω ἀπὸ χαλάσματα, ἐρειπωμένα καλύβια, ξερολιθιὲς κι' ἐρημοκλήσια, σὲ κάθε ἀπάνεμο καὶ προφυλαγμένο ἀπὸ τῆς σφαῖρες ποὺ σφυρίζουν νύχτα - μέρα, εἶνε στημένα τ' ἀντίσκηνα· ἄλλα σὲ γραμμὲς κανονικὲς, ἄλλα σκόρπια. Μερικὰ φωτίζονται ἀμυδρῶς μ' ἕνα ἀγιοκέρι, μ' ἕνα λυχναράκι· τὸ φῶς τρεμοσβύνει στὴν ἐλαφρότερη πνοὴ τοῦ ἀνέμου. Σὲ μερικὰ ἀκούεται βαρειὰ καὶ κανονικὴ ἡ ἀνάσα τῶν παιδιῶν, ποὺ ὅλη τὴ μέρα πολεμοῦσαν· σ' ἄλλα βασιλεύει ἡσυχία καὶ γαλήνη. Χαμηλὲς φωτιὲς καὶ θράκα ἀπὸ λίγα πρινάρια στημένα ἀνάμεσα στ' ἀντίσκηνα, σκορπίζουν λίγη ζεστασιὰ στὰ παγωμένα κορμιά· ἡ φλόγες σεύνουν ἀπὸ τὸ χιόνι ποὺ πέφτει πυκνὸ καὶ σκεπάζει τῆς μικρὲς τριγωνικὲς σκηνές.

Καθένας τυλιγμένος σὲ μιὰ κουβέρτα μαζεύεται κοντὰ στὸ σόντροφό· τοῦ δίνει λίγη ζεστασιὰ ἀπ' τὸ κορμί του καὶ παίρνει ἀπὸ 'κεῖνον τὰ ἴδια. Ὡς τὰ χθὲς δὲν ἐγνωρίζοντο· σήμερα εἶνε ἀδέρφια. Μιὰ βραδυὰ τὴν περνοῦν ἐκεῖ σιμὰ-σιμά. Λένε τὰ περασμένα· ὁ ἕνας μαθαίνει τὰ μυστικὰ τοῦ ἄλλου. Αὔριο μπορεῖ νὰ χωρίσουν γιὰ πάντα!

Πότε-πότε καμμιὰ σφαῖρα περιπλανώμενη ποὺ ἔρχεται ἀπὸ μακρυά, δίνει τοὺς ἀφῆνει οὔτε αὐτὴ τὴν ὥρα τοῦ ὕπνου νὰ ἡσυχάσουν. Μόλις τὸν παίρνουν, πετάγονται ἀπ' τὸ σφύριγμα. Τὸ πανὶ σχίζεται, ἕνας κρότος μαλακὸς καὶ τὸ μικρὸ μολύβι χώνεται βαθειὰ στὴ μαλακὴ βρεγμένη γῆ. Γελοῦν, γυρίζουν ἀπ' τ' ἄλλο πλευρὸ καὶ τὸν παίρνουν πάλι· στρέφουν τὰ νῶτα καταφρονοῦντες τὸν θάνατο ποὺ πέρασε δυὸ δάχτυλα σιμά τους. Ἄλλοι κοιμοῦνται βαρειὰ τὸν γλυκὺν ὕπνο τοῦ καμάτου. Δὲν νοιώθουν τίποτε! Τ' ἀντίσκηνα σχίζονται· τὸ χιόνι ἀπὸ πάνω λυώνει καὶ σὲ σταλαγματιὲς ποὺ κτυποῦν ρυθμικὰ, περνᾷ ἀπὸ τῆς σχισμάδες μέσα, τοὺς μουσκεύει καὶ σχηματίζει μικρὲς λακκοῦβες ἀπὸ νερὸ τριγύρω τους. Αὐτοὶ κοιμοῦνται.

Καμμιὰ φορὰ, κάποια σφαῖρα, ἀντὶ νὰ χωθῇ στὴ γῆ, διαλέγει καὶ χώνεται βαθειὰ στὴν καρδιά τους καὶ τοὺς κόβει ἕνα γλυκὸ ὄνειρο στὴ μέση...

Παρέκει, σ' ἄλλα ἀντίσκηνα, ἀγρυπνοῦν. Ἀστοῦνται γέλοια, μικροφωνὲς, παιχνίδια, σιγὰλὰ τραγούδια τῆς πατρίδας, τοῦ χωριοῦ, τῆς ἀκρογιαλιᾶς. Τραγουδοῦν τὴ ζωή, τὸν ἔρωτα, τὴν ἀγάπη, τὸ σπίτι... Ἐξάφνα ἕνα «ὄχ!» ἀκούγεται. Τὸ τραγούδι κόβεται. Τὸ μικρὸ μολύβι πέρασε· κάποιος χτυπήθηκε. Τυλιγμένον σὲ μιὰ κουβέρτα, τὸν κατεβάζουν σιγὰ-σιγὰ κάτω στῆς μεγάλες σκηνὲς μὲ τὸν κόκκινο σταυρὸ στὴ μέση.

— Δὲν ἔχει τίποτα! Δὲν ἔχει φόβο, παιδιά!

Καὶ τὸ τραγούδι ξαναρχίζει σιγὰ καὶ πάλι, γιὰ τὸ χωριό, γιὰ τὸ σπίτι, γιὰ τὴν ἀγάπη, γιὰ τὴ ζωή!

❁

Σ' ἕνα ἀπὸ τ' ἀντίσκηνα αὐτὰ ἔχει μείνει στὸ πλάγι ἕνα μικρὸ ἄνοιγμα — ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ ρίξῃ κανεὶς μιὰ ματιὰ μέσα.

Μιὰ ξεψυχισμένη φωτιὰ ἀπὸ δυὸ κλαράκια μισοσβεσμένα· ἕνα κομμάτι ἀγιοκέρι κολλημένο σὲ μιὰ πέτρα ρίχνει ὀλόγυρα τὸ μελιχρὸ καὶ γλυκύτατο φῶς καὶ τρεμοπαίζει ὅπως μιὰ ψυχὴ ποὺ φεύγει. Ἡ μικρὴ φλόγα φωτίζει δυὸ πρόσωπα. Τὸ ἕνα χλωμὸ, πελιδνὸ, μὲ τὴ μαρμάρινη ἀκαμψία καὶ τὴν ἀτάραχη γαλήνη τοῦ θανάτου. Τὸ παλληκάρι δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ στὴν βαρειὰ λαβωματιά· καὶ, περιμαζεμένο μέσα 'κεῖ στὸ ἀντίσκηνο ἀπὸ τὰ φιλόστοργα χέρια τοῦ Παπαγληγόρη, πατριωτάκι του καὶ συχωριανόν του, ξεψύχησε στὰ χέρια του. Τὸ ἄλλο πρόσωπο ἦταν ὁ ἴδιος ὁ παππᾶς.

Σταυροπόδι καθισμένος, σκύβοντας γιὰ νὰ χωρῇ κάτω ἀπὸ τὴ χαμηλὴ σκεπὴ τοῦ ἀντισκήνου, ἔρριχνε πότε-πότε μιὰ ματιὰ στὸ ἤρεμο πρόσωπο τοῦ νεκροῦ ποὺ, καθὼς τρεμόπαιζε ἀπάνω του τὸ φῶς, φαίνονταν σὰν κάποιος ἄγγελος νὰ παραστέκῃ. Ἔπειτα ἔσκυβε σ' ἕνα φύλλο κιτρινισμένου χαρτιοῦ καὶ μὲ τὸ μολύβι ἔγραφε... ἔγραφε, λέγοντας καὶ μουρμουρίζοντας τὰ ὅσα ἔγραφε· καὶ φαίνονταν σὰν κάποιος ἄλλος νὰ τοῦ τὰ ὑπαγορεύῃ ἀπὸ τὴν ἄλλη ζωή.

Τὰ γενάκια του ἔπαιζαν κάθε λέξι· τὰ γυαλιά του ἔπεφταν κι' ἕνα κίνημα θυμωμένο, τ' ἀνέβαζε τὸ χέρι του, σὰν νὰ ἔτρεμε λιγάκι, σὰν νὰ ἐδίσταζε νὰ τελειώσῃ, μὰ πάλι ξανάρχιζε μὲ πλειότερη ὁρμή, κι' ἔγραφε...ἔγραφε στὸ χωριό, στὸ σπίτι...στὴ μάννα τοῦ παλληκαριοῦ!

«.....Καὶ σένα, κυρὰ Παναγιώτα, σοῦ γράφω. Ὁ Γιαννάκης σου εἶνε καλά· σήμερα πολέμησε σὰν λιοντάρι. Τώρα εἴμαστε μαζῆ στὸ ἴδιο ἀντίσκηνο· στὸ πλάϊ μου τὸν ἔχω· μὴ νοιάζεσαι καὶ στὸν προσέχω. Τὰ λέμε οἱ δυό μας ἐδῶ, κουβεντιάζουμε. σᾶς συμμερίζομαστε καὶ θυμόμαστε τὰ δικά μας. Σοῦ φιλεῖ τὸ χέρι καὶ ζητάει καὶ τὴν εὐχή σου· πὲς δυὸ λό-

ΤΟ ΑΠΟΨΙΝΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟν

ΩΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ (904 κχ., 332 μ.).— 9 μ. μ. Ἀπαγγελία καὶ τραγοῦδι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.30′ Ποικίλη μετάδοσις.— 11.40′ Μουσικὴ χοροῦ.

ΒΑΡΣΟΒΙΑ (224 κχ., 1339 μ.).— 7.30′ Ποικίλη συναυλία καὶ τραγοῦδι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.30′ Ποικίλη μετάδοσις.— 11.20′ Πιάνο καὶ τραγοῦδι.— 12 μεσ. Δίσκοι χοροῦ.

ΒΕΛΓΡΑΔΙΟΝ (686 κχ., 437 μ.). — 8.50′ Συναυλία ὀρχήστρας.— 9.30′ Δημοτικὰ τραγούδια.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.30′ Δίσκοι.— 11.20′ Ἐλαφρὰ μουσική.— 11.50′ Δίσκοι χοροῦ.

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ (841 κχ., 357 μ.).— 9 μ. μ. Συνθέσεις Λίστ διὰ πιάνο.— 9.15′ Ἀποσπάσματα ἀπὸ ὄπερες καὶ ὀπερέττες.— 11.30′ Ἴδε Μόναχον.— 1 π. μ. Μουσικὴ χοροῦ.

* ΒΙΕΝΝΗ (592 κχ., 507 μ.).— (Ἐπίσης διὰ Βραχέων κυμ. 48 μ.).— 6.45′ Ὀρχήστρα καὶ σολίστ.— 10 μ. μ. (Ἐπίσης μέσῳ Βουδαπέστης). Μετάδοσις διεθνοῦς συναυλίας ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Εἰσαγωγὴ: Ὁ κρότος τοῦ καταρράκτου τοῦ Νιαγάρα. Μουσικὴ τῶν Ἐρυθροδέρμων, Μουσικὴ τῶν κάου-μπόϋς, Μουσικὴ τῶν μαύρων, Ἀγγλοαμερικανικὴ δημοτικὴ μουσική.— 10.30′ Τραγούδια.— 11.20′ Τζάζ.— 1 π. μ. Τσιγγάνοι.

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ (546 κχ., 550 μ.). — 7.30′ Σόλο πιάνου.— 8.40′ Ὀρχήστρα καὶ τραγοῦδι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 11 μ. μ. Τζάζ.— 12 μεσ. Τσιγγάνοι.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ (823 κχ., 365 μ.).— 8.20′ Τζάζ.— 9.15′ Ὀρχήστρα καὶ τραγοῦδι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην. — 10.55′ Δίσκοι.

ΚΑΙΝΙΞΒΕΡΓΗ (1031 κχ., 291 μ.) — 8 μ. μ. Χορωδία.— 9 μ. μ. Εὔθυμη μετάδοσις.— 10 μ. μ. Ποικίλη συναυλία.— 11.35′ Ἴδε Βιέννην.— 12.05′ Ἴδε Μόναχον.

ΛΕΙΨΙΑ (785 κχ., 382 μ.).— 9.10′ Ἴδε Στουττγάρδην.— 11.45′ Μουσικὴ χοροῦ.

* ΛΟΝΔΙΝΟΝ (841 κχ., 357 μ.). — 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.30′ Ὀρχήστρα καὶ πιάνο. Μόζαρτ: 5 Γερμανικοὶ χοροὶ, Αἴρν: Κονσέρτο πιάνου, Μποκκερίνι: Συμφωνία, Κόλλινς: Ἄβε Μαρία, Σοῦμπερτ: Σοναστίνα 3η.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ-ΝΤΑΒΕΝΤΡΥ (1149 κχ., 261 μ.).— 10 μ. μ. Συνθέσεις Σοπὲν διὰ πιάνο.— 10.30′ Ποικίλη μουσική.

ΜΙΛΑΝΟΝ (814 κχ., 369 μ.). ΤΕΡΓΕΣΤΗ (1140 κχ., 263 μ.).— 6 μ. μ. Ἴδε Ρώμην.— 9.40′ Δίσκοι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 11.10′ Τζάζ.

ΜΟΝΑΧΟΝ (740 κχ., 405 μ.).— 9 μ. μ. Ποικίλη συναυλία ὀρχήστρας καὶ σολίστ, συμπράξει τοῦ Ἕλληνος Γεωργ. Χαρτοφύλακος (μανδολίνο).— 11.45′ Μουσικὴ χοροῦ.

ΜΠΡΕΣΛΑΟΥ (950 κχ., 316 μ.).— 9 μ. μ. Ἴδε Στουττγάρδην.— 11.30′ Ἴδε Βιέννην.— 12 μεσ. Ἴδε Μόναχον.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ (959 κχ., 313 μ.).— 8.10′ Δίσκοι.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην. — 10.30′ Δίσκοι.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ Τ.Τ.Τ. (695 κχ., 432 μ.).— 9.30′ «Κυρία Μπονιφάτσιους», ὀπερέττα τοῦ Λεκόμπ.— 11.45′ Τζάζ.

ΠΡΑΓΑ (638 κχ., 470 μ.).— 8.05′ Ποικίλη μουσική.— 9 μ. μ. Ὀρχήστρα καὶ σόλο βιολιοῦ. Βόλφ-Φερράρι: Εἰσαγωγὴ «Ὁ ἐραστὴς γιατρὸς», Ἄττερμπεργ: Σουῖτα, Φίμπιχ: Πολωνέζα, Νεβόρζακ: Μαζούρκα, Τσαϊκόφσκυ: Βάλς, Γκότσβσκ: Μουσικὴ μπαλέττου, Σμέτανα: Πόλκα «Πουλημένη νύφη», Γκλαζούνωφ: Θρισμὸ. ἐμβατήριον διὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ Σικάγου.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.50′ Σλοβακικὰ δημοτικὰ τραγούδια.— 11.30′ Δίσκοι.

ΡΩΜΗ (713 κχ., 421 μ.).— 6 μ. μ. Συναυλία ὀρχήστρας.— 7.30′ Δίσκοι. — 9.45′ «Ὁ θρῦλος τῆς Σακούνταλα», ὄπερα τοῦ Ἄλφανο.

ΣΤΟΥΤΤΓΑΡΔΗ (574 κχ., 523 μ.) — 9.10′ Ποικίλη βραδυά.— 11.20′ Δημοτικὰ τραγούδια.— 12 μεσ. Μουσικὴ χοροῦ.— 1 π. μ. Δίσκοι.

ΤΟΥΛΟΥΖΗ (913 κχ., 329 μ.).— 9.10′ Ποικίλη μουσική.— 10 μ. μ. Ἴδε Βιέννην.— 10.30′ Δίσκοι.

ΑΝΔΡ. ΤΣΙΤΣΙΚΑΣ
Ὀρθοπεδικὸς
Κλεισόβης 10 (Πλατ. Κάνιγγος)
Τηλέφ. 21-304

Γ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Δερματολόγος, δέχεται Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1, ὥρ. 8—11 καὶ 3½—6.

ΘΕΑΤΡΑ

ΙΝΤΕΑΛ (Θίασος Κοτοπούλη): «Καινουργιὰ ζωή».
ΑΛΙΚΗΣ (Χειμερινόν): «Ἐρωτικὴ περιπέτεια».
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ (Ἀνδρεάδη): «Κοσμικὰ κουτσομπολιά».
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: «Τὰ Παναθήναια 1936».
ΗΕΡΟΚΕ: Ἀργεῖ.
ΠΑΠΑΓΙΩΑΝΝΟΥ (Θίασος Ἰατρίδη): «Ἡ Τριτόμπα 1936».
ΔΕΛΦΟΙ: Μάντρα Ἀττίκι: Πρεμιέρα.
ΛΑΓΚΟΝ: «Τὸ τρελλοκόριτσο».
ΠΑΛΛΑΣ (Πειρ. - Ἀργυρόπουλος) Ἀπογ: «Λεφτὰ στὸ δρόμο». Ἑσπερινή: «Ὁ σωφὲρ τῆς κυρίας».
ΚΑΠΙΤΟΛ (Πειρ.): «Ἡ μπόμπα».

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΡΟΥΑΓΙΑΛ: «Οἱ τρεῖς δρόμοι».
ΟΓΦΑ: «Ἡ ζωὴ ἀρχίζει σήμερα».
ΕΣΠΕΡΟΣ: «Εἶμ' ἕνας δραπέτης».
ΑΤΤΙΚΟΝ: «Κάνιξμαρκ».
ΑΙΓΑΗ: «Γιατὶ νὰ δουλεύωμε;»
ΑΘΗΝΑ: «Λοχαγὸς Μπόμπο».
ΝΕΑΠΟΛΙΣ: «Μυστικὸς πράκτωρ».
ΑΛΚΑΖΑΡ: «Ἕνα γραφεῖον κατασκοπείας».
ΒΙΚΤΩΡΙΑ: «Ρομπέρτα».
ΡΙΑΛΤΟ: «Μαῦρα ρόδα».
ΠΑΛΛΑΣ: «Βαρκάρης τοῦ Βόλγα».
ΓΚΛΟΡΙΑ: «Ἱππότης νυκτός».
ΒΕΡΝΤΕΝ: «Ξανθὴ Κάρμεν».
ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΑΠΠΕΙΟΥ: «Ζουανίτα».
ΕΡΜΗΣ: «Ξεχασμένα εἴδωλα».
ΖΕΦΥΡΟΣ: «Αὐτοκρατορικὸς δρόμος».
ΠΕΥΚΑ: «Μέσα στὴ θύελλα».
ΛΙΝΤΟ: «Μπόζαμπό».
ΜΟΝ ΣΙΝΕ: «Ἀγάπα με γιὰ πάντα»
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ: «Παιδὶ καταδίκου».
ΣΤΑΔΙΟΝ: «Ἀνάστασις».
ΕΝΤΕΝ: «Βαριετέ».
ΣΟΝΙΑ: «Εἶμαι ἕνας δραπέτης».
ΚΥΦΕΛΗ: «Μικρὸς συνταγματάρχης».
ΤΙΤΑΝΙΑ: «Εὐτυχία».
ΤΑΟΥΜΙΕ: «Ὄνειρα ποὺ σβύνουν».
ΝΙΝΟΝ: «Γίγαντες θαλάσσης».
ΕΤΟΥΑΛ: «Κατακτητής».
ΚΡΥΣΤΑΛ: «Τὸ κοράκι».
ΔΙΑΝΑ (Π.Φ.): «Μιὰ γυναῖκα».
ΚΑΠΙΤΟΛ: «Νὸκ-Ἄουτ».
ΚΥΒΕΛΕΙΑ: «Μικρὸς Ἰάκωβος».
ΟΛΥΜΠΙΑ (Κηφ.): Νέον ἔργον.
ΓΚΡΕΚΑ (Ν.Φ.): «Μπαντέρα».
ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑ (Κηφ.) «Νύχτες Χαβάης»

Ἀλλαγὴ διευθύνσεως

Ὁ ἰατρὸς Ρ. Τυλλιανάκης, εἰδικὸς στηθικῶν νοσημάτων, μετώκησε Πατησίων 70. Τηλ. 80.975.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΛΥΡΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πρώην Διευθ. Οἰκον. Ἔφορος Ἀττικῆς. Ὁδὸς Κολωνοῦ ἀριθ. 5 (πλατεῖα Ὠδείου Ἀθηνῶν). Τηλ. 28-260.

ΘΕΟΔ. Δ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ
Μεταδοτικὰ. Ἰδιαίτερον γυναικολογικὸν τμῆμα. Διαθερμία, φωτόλουτρα. Δέχεται ὁδὸς Σωκράτους 30, ὥρας 8—11 καὶ 5—8.

Η ΣΙΡΛΕΥ ΤΕΜΠΛ ΕΝΣΑΡΚΩΝΕΙ ΔΙΑΣΙΗΜΟΥΣ ΚΟΡΙΑΣ

Η χαριτωμένη μικρὰ ἠθοποιὸς τοῦ Ἀμερικανικοῦ κινηματογράφου Σίρλεϋ Τέμπλ ἐνεσάρκωσε, βοηθουμένη φυσικὰ ἀπὸ περιφήμους σκηνοθέτας, μερικὰς γνωστὰς εἰκόνας περιφήμων ζωγράφων. Ἀνωτέρω, ἀριστερᾷ, ἡ μικρὰ ἠθοποιὸς εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς εἰκόνος τοῦ Γάλλου ζωγράφου Ἐμὶλ Ρενοὺφ (1845—1894) «Μία μικρὰ βοήθεια» καὶ, δεξιᾷ, εἰς τὴν ἐπίσης γνωστὴν εἰκόνα τοῦ σὲρ Τζὼν Μιλλαὶ «Τὸ πρῶτό της ταξίδι».

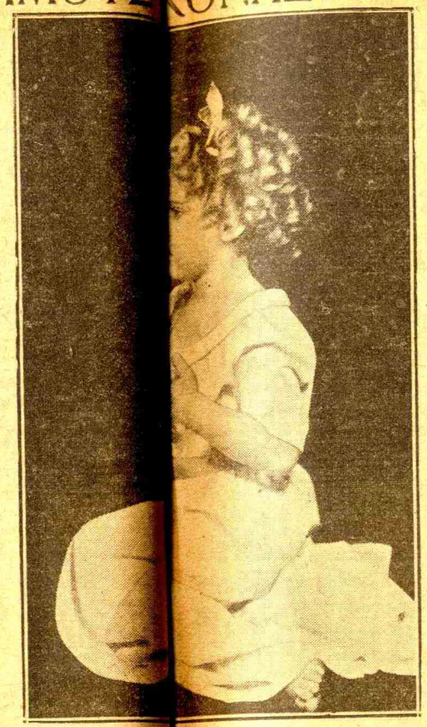

Μία ἄλλη εἰκὼν Σίρλεϋ Τέμπλ. «Ἡ Ἀθωότης» τοῦ μεγάλου ζωγράφου Ρέϋνολδς.

ΛΟΥΣΤΡΟΣ Ἢ ΥΠΟΥΡΓΟΣ;

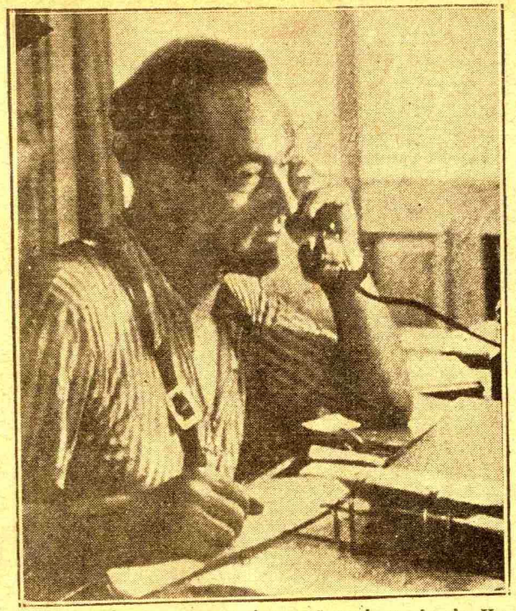

Ἡ ἐπικράτησις τοῦ σοσιαλιστικοῦ μετώπου εἰς τὴν Καταλωνίαν καὶ τὴν Μαδρίτην ἔγινεν αἰτία νὰ ἐξευτελισθοῦν τὰ ἀξιώματα. Εἰς τὰ πολυτελῆ ὑπουργικὰ γραφεῖα τῆς Βαρκελώνης κάθηνται τώρα ὡς ὑπουργοί, παλαιοὶ τρόφιμοι τῶν φυλακῶν, ψευδοεργάται τοῦ ποδαριοῦ κ.λ.π. Ἰδοὺ ἡ τελευταία φωτογραφία τοῦ... ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Καταλωνίας. Ἡ ἀπαισία ὄψις του μαρτυρεῖ ἀψευδῶς περὶ τοῦ ποιοῦ του.

Η ΞΕΝΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΥΣΚΟΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

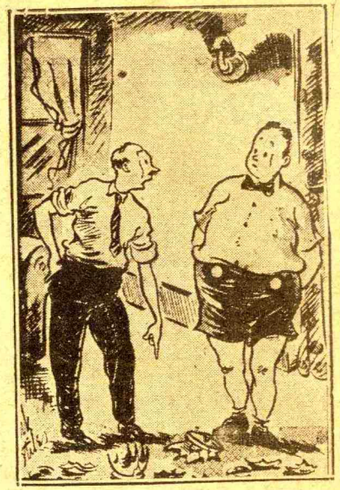

Ὁ μπαμπᾶς πρὸς τὸν κολοσσιαῖον μικρόν του μὲ τὴν πρόωρον ἀνάπτυξιν:

— Ὥστε, Τοτό, αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία σου λέξις. Ἀρνεῖσαι νὰ φᾷς ξύλο γιὰ τὸ βάζο ποὺ ἔσπασες;

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΝΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΟΣ

Πρὸ 35 ἐτῶν ἐλήφθη ἡ φωτογραφία αὐτὴ εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον τοῦ Μπράουναου, ὅπου ἐφοιτοῦσε καὶ ὁ μετέπειτα διοικητὴς τῆς Γερμανίας. Ὁ μικρὸς Ἀδόλφος Χίτλερ ἀναγνωρίζεται εὐκρινῶς εἰς τὴν ἄνω σειρὰν τῶν μαθητῶν, τρίτος ἐξ ἀριστερῶν. Ἔχει τὴν στάσιν μὲ τὴν ὁποίαν καὶ τώρα ἀκόμη φωτογραφίζεται συχνά.

ΝΑΡΙΚΑ ΜΕ ΚΑΥΣΩΝΑ

Εἰς τὴν τοῦ πολυτελεστέρου ξενοδοχείου τῆς Οὐάσιγκτων, τοῦ «Σόαρχαμ», ἔγινε πρό τινος μία ἐπίδειξις τῶν πολυτιμοτέρων γουναρικῶν. Ἡ ἐξαιρετικὴ ζέστη ποὺ ἐπικράτει. Δέκα ἀπὸ τὰ ἐπιδεικνυόμενα μοντέλα ἔχουν ἀξίαν 70 χιλιάδων δολλαρίων.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ 1937

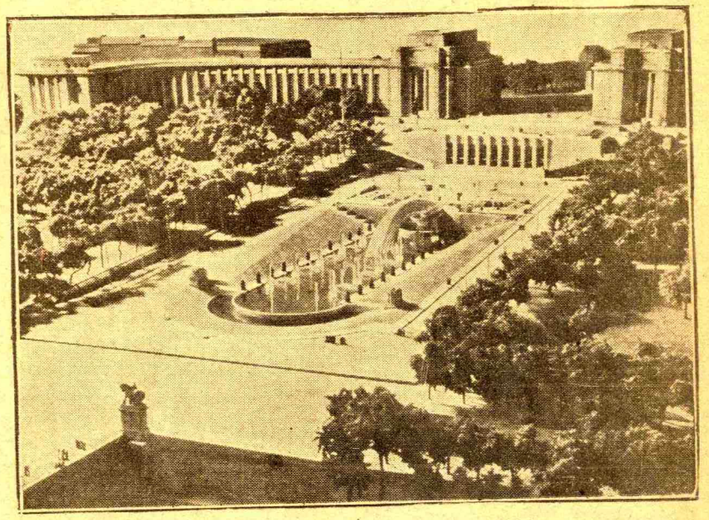

Μὲ ἐξαιρετικὴν ταχύτητα συνεχίζονται εἰς τὸ Παρίσι αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς μεγάλης διεθνοῦς ἐκθέσεως, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ τὸ προσεχὲς θέρος. Ἀνωτέρω, τὸ σχέδιον τῶν μεγάλων συντριβανιῶν πρὸ τοῦ νέου μεγάρου τοῦ Τροκαντερό.

ΑΠΟ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΔΙΚΤΑΤΩΡ

Παρ' ὅλην τὴν πολιτικὴν σημασίαν, ποὺ ἀπεδόθη εἰς τὸ Ἰταλικὸν ταξίδι τοῦ Πολωνοῦ ἐπιτελάρχου —καὶ κατ' οὐσίαν δικτάτορος — στρατηγοῦ Ρὺτζ - Σμίγκλυ, αἱ Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἀποκαλύπτουν ὅτι ἡ μετάβασις τοῦ στρατηγοῦ εἰς Βενετίαν εἶχε σκοπὸν καθαθαρῶς καλλιτεχνικόν.

Ὁ Πολωνὸς δικτάτωρ ἤθελε νὰ ...ζωγραφίσῃ τὴν Βενετίαν. Διότι, ὡς ἐγράφη ἤδη, ὁ στρατηγὸς Ρὺτζ - Σμίγκλυ εἶνε καὶ ζωγράφος ἐκλεκτός. Εἶχε σπουδάσει μὲ τὸν περίφημον Ἀξέντοβιτς καὶ ἦτο ὁ διαπρεπέστερος μεταξὺ τῶν ἐπαγγελματιῶν ζωγράφων τῆς Πολωνίας, ὅταν τῷ 1914 κατετάγη εἰς τὴν Λεγεῶνα τοῦ Πιλσούδσκυ διὰ νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῆς Πολωνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Μολονότι ὅμως ἀντήλλαξεν ἀπὸ τότε τὴν παλέτταν μὲ τὸ ξίφος, ὁ στρατηγὸς καὶ δικτάτωρ δὲν ἐλησμόνησε τὴν παλαιάν του τέχνην. Δίπλα εἰς τὸ γραφεῖόν του ἔχει ἕνα μεγάλο ἀτελιέ· καὶ, ὁσάκις κουράζεται, κλείνεται ἐκεῖ καὶ ζωγραφίζει. Πρὸ ἐτῶν, ὅταν εἶχε πάρει τριῶν ἑβδομάδων ἄδειαν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δὲν ἐπληροφορήθη κανεὶς ἐκ τῶν δημοσιογράφων τὴν παρουσίαν του. Καὶ οἱ διαβάται τῆς νοτίου ὄχθης τοῦ Τάμεσεως ποὺ ἔβλεπαν ἐπὶ ἡμέρας τότε ἕνα καλλιτέχνην νὰ ζωγραφίζῃ τὸν ποταμὸν μὲ τὸ Μέγαρον τοῦ Οὐεστμίνστερ εἰς τὸ βάθος, δὲν ἐφαντάζοντο ποτὲ ὅτι ὁ ζωγράφος αὐτὸς ἦτο ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Πολωνικοῦ Ἐπιτελείου.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΟΣΧΑ

Πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους εἶχε συγκληθῆ καὶ διεξαχθῆ εἰς τὴν Μόσχαν ἕνα διεθνὲς τοπογραφικὸν συνέδριον, τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε πολυαρίθμους ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐστήριξε τὸ ὅλον συνέδριον μὲ τὸ παγκόσμιον κῦρος τοῦ ὁποίου πράγματι χαίρει καὶ μὲ τὴν μεγάλην ἐπιστημονικὴν ἀξίαν ἦτο ὁ Ρῶσσος Ἀκαδημαϊκὸς Λουζίν, ἕνας ἐκ τῶν περιφημοτέρων σημερινῶν μαθηματικῶν. Τί ἔγινεν ὅμως ἡ δόξα αὐτὴ τῆς Ρωσσίας. Πρὸ εἰκοσαημέρου περίπου συνῆλθεν εἰς τὸ Ὄσλο τῆς Νορβηγίας διεθνὲς μαθηματικὸν συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον παραδόξως δὲν ἐνεφανίσθησαν οὔτε ὁ Λουζίν, οὔτε οἱ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Ρῶσσοι μαθηματικοί, ποὺ εἶχαν ἐγγραφῆ εἰς αὐτό. Καμμία ἐξήγησις δὲν ἐδόθη.

Καὶ μόνον τώρα γίνεται γνωστὸν, ὅτι καὶ ὁ Λουζὶν καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιφανέστεροι ἐκ τῶν συναδέλφων του ἔγιναν θύματα τῆς Σταλινικῆς τρομοκρατίας. Ἀπὸ μηνὸς ἤδη ἡ περιβόητος «Πράβδα» εἶχεν ἀρχίσει ἐκστρατείαν ἐναντίον τοῦ Λουζίν, τὸν ὁποῖον ἐχαρακτήριζεν ὡς ὕπουλον ἐχθρὸν τοῦ καθεστῶτος, ἀκόμη δὲ καὶ ὡς ἐκμεταλλευτὴν τῆς ἐργασίας τῶν φοιτητῶν του. Ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ διορισθῇ μία εἰδικὴ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐπεβεβαίωσεν ὅλας αὐτὰς τὰς κατηγορίας καὶ νὰ συνέλθῃ ἔπειτα ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν, ἡ ὁποία δημοσίᾳ ἐστιγμάτιζε τὸν Λουζὶν ὡς «ἐχθρὸν τοῦ Προλεταριάτου».

Ἔτσι σέβεται ἡ Ρωσσία τοῦ Στάλιν τὰς πνευματικάς της δόξας.

ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΜΑΣ

Εἰς τὸ τελευταῖόν του τεῦχος τὸ Γερμανικὸν περιοδικὸν «Weltkunst» (Παγκόσμιος Τέχνη), τὸ ὁποῖον εἶνε ἀφιερωμένον κυρίως εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς συλλογὰς τοῦ κόσμου, δημοσιεύει ἕνα ἄρθρον τοῦ κ. F. Neugass, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο παρὰ κολακευτικὸν δύναται νὰ θεωρηθῇ διὰ τὰ μουσεῖά μας.

Ὁ Γερμανὸς ἐπισκέπτης μας ἔχει βασικὰς διαφωνίας διὰ τὸν φωτισμὸν τῶν ἀρχαίων ἀγαλμάτων εἰς τὰ μουσεῖά μας ἀπὸ μικρὰ ἀνεπαρκῆ παράθυρα καὶ διὰ τὸ βαθύχρουν φόντο, πρὸ τοῦ ὁποίου τοποθετοῦνται, ἐνῷ ὁ ἔμμεσος φωτισμός, ὅπως ἐφηρμόσθη π. χ. εἰς τὸ Μουσεῖον Περγάμου τοῦ Βερολίνου, θὰ ἐξῆρεν ἀπείρως περισσότερον τὸ κάλλος των. Ἐπίσης εὑρίσκει ὅτι ἡ ἐπιθυμία μας νὰ δεικνύωμεν ὅλους τοὺς θησαυρούς μας, μᾶς κάμνει νὰ παρατάσσωμεν εἰς ἀτελευτήτους καὶ ἀκαλαισθήτους σειρὰς, τὰ μέτρια μετὰ τῶν ἀρίστων. Τοῦτο ἰσχύει κυρίως διὰ τὰ ράφια ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται πυραμιδοειδῶς αἱ ἀρχαῖαι προτομαί.

Ἀντιθέτως, ὁ κ. Neugass ἐξαίρει μὲ ἀληθῆ ἐνθουσιασμὸν τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ὡς ὑποδειγματικὸν ἀπὸ ἀπόψεως μουσειακῆς τεχνικῆς.

ΤΑ "SHORTS" ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Ὁ Ἄγγλος ἐπίσκοπος τοῦ Ἰπσγούϊτς Σεβ. Δρ. Οὐΐτιγκχαμ εἶνε ἐξαιρετικῶς ἐπιεικὴς ἀπέναντι τῶν συγχρόνων νεωτερισμῶν τῆς μόδας. Καὶ ἡ μακρὰ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν τῆς μητροπόλεώς του ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰσόδου μιᾶς νέας μὲ «σόρτς» (τὰ γνωστὰ ἀθλητικὰ παντελονάκια) εἰς μίαν ἐκκλησίαν, προεκάλεσε γενικὴν ἐντύπωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

«Ἕνας ποδηλατιστὴς καὶ ἡ μνηστή του, γράφει ὁ ἐπίσκοπος, οἱ ὁποῖοι συνέπεσε νὰ εἶνε καὶ καλοὶ χριστιανοί, εἰσελθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὄχι μόνον διὰ νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν, ὡς περιηγηταί, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ προσευχηθοῦν, ἔτυχον πολὺ δυσαρέστου καὶ σκληρᾶς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ κανδηλανάπτου, προφανῶς ἐπειδὴ ἡ νέα ἐφοροῦσε κοντὰ παντελονάκια τοῦ ποδηλάτου. Τοὺς εἶπε δὲ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέρχωνται αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τοιαύτην ἐνδυμασίαν. Πιστεύω εἰλικρινῶς ὅτι ἐπρόκειτο περὶ βαρέος σφάλματος, διότι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἀπολύτως λόγος νὰ ἐμποδισθῇ ἡ εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἴσοδος διὰ γυναῖκας, φερούσας μίαν ἐνδυμασίαν, ποὺ ἔχει γίνει πλέον τόσον συνηθισμένη ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας. Πιστεύω ἀκόμη ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῶν εἰσερχομένων εἰς τὰς ἐκκλησίας γυναικῶν ὅπως καλύπτουν τὴν κεφαλήν των, ἀποτελεῖ σαφῆ παρεξήγησιν τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἁγίου Παύλου περὶ τῶν ἀκαλύπτων γυναικῶν εἰς τὰς ἐκκλησίας. Ἡ ἰδέα μου εἶνε, καταλήγει ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι κάθε προσπάθεια πρέπει νὰ καταβάλλεται σήμερον, διὰ νὰ προσελκύεται ὁ κόσμος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀντὶ νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ αὐτήν».

Ἐννοεῖται, ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν Ἄγγλων ἐπισκόπων κάθε ἄλλο, παρὰ σύμφωνοι εἶνε μὲ τὸν συνάδελφόν τ... εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτάς.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟ...ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΕΙΣ ΘΡΙΑΜΒΟΝ

(Ἱλαροτραγωδία εἰς πράξεις 8)

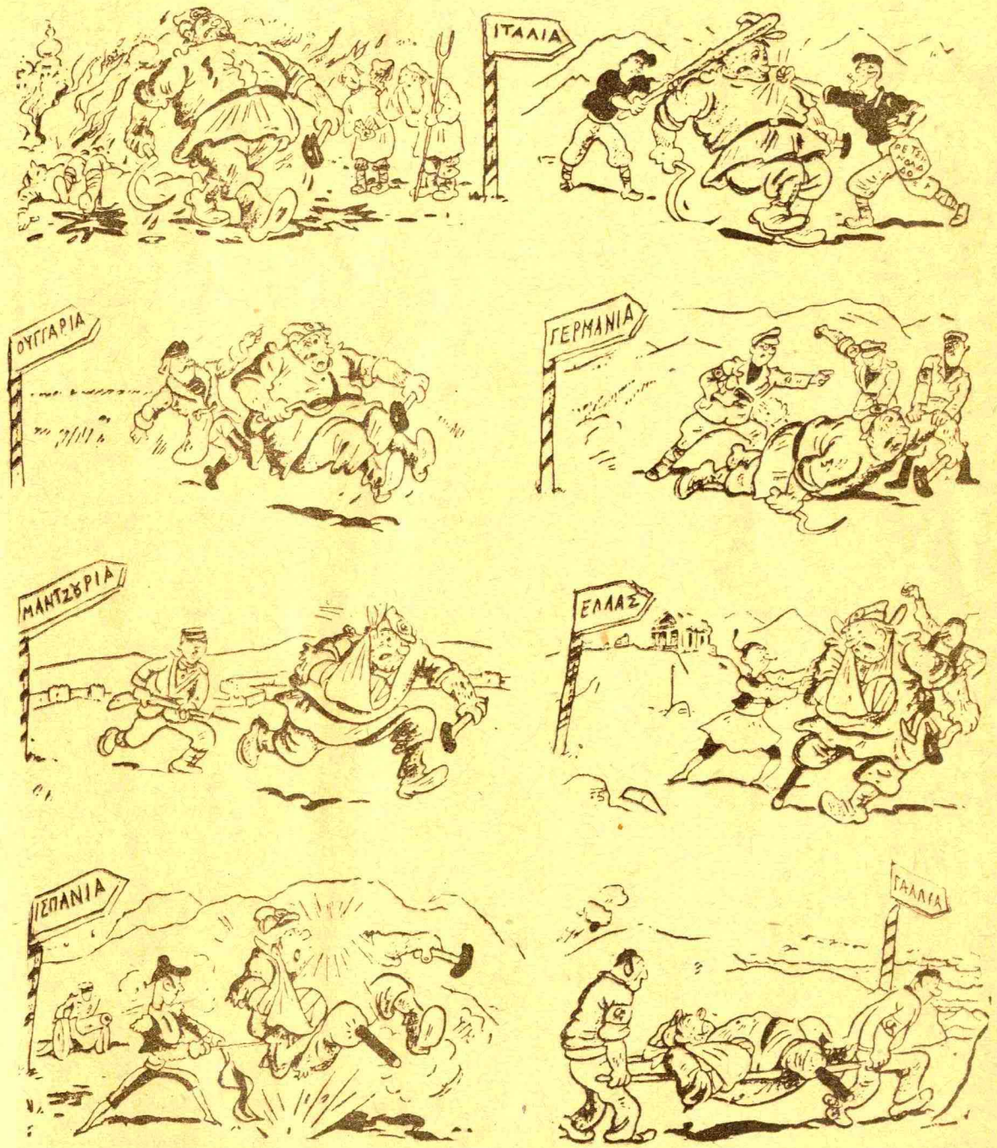

«Ἡ σταδιοδρομία τοῦ Μπολσεβικισμοῦ ἐντὸς εἴκοσι ἐτῶν». Μία ἐπιτυχὴς γελοιογραφία τοῦ Ἰταλικοῦ περιοδικοῦ «Τραβάζο ντέλλε Ἰντέε».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΣΠΟΝΕΚ

ΔΥΟ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

Εἷς τ' ἀλλεπάλληλα ἀνεβοκατεβάσματα τῶν Κυβερνήσεων, κατὰ τὸ ἔτος 1865, περιεπλάκη ὁ ἱστορικὸς Δανὸς μυστικοσύμβουλος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α΄ Γουλιέλμος Σπόνεκ. Καὶ κατετρίβη μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ γίνῃ προβληματικὴ ὄχι μόνον ἡ θέσις του εἰς τὸ Παλάτι, ἀλλὰ καὶ ἡ παραμονή του εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὅταν, λοιπὸν, ἐκ τῆς συνεχοῦς πολιτικῆς ἀνωμαλίας καὶ τῶν παρασκηνιακῶν ἐνεργειῶν του, ὁ Σπόνεκ ἐξετέθη εἰς φθορὰν ἀνεπανόρθωτον καὶ ἤρχισε νὰ ζητῆται ἡ ἀπομάκρυνσίς του ἐκ τῶν Ἀνακτόρων, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ πατέρα του, ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν κρατήσῃ. Ἀλλ' αἱ προστριβαὶ τοῦ κόμητος Γουλιέλμου Σπόνεκ μὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς, εἶχον γίνει τόσον ἐπικίνδυνοι, ὥστε καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἀγαθὴ βασιλικὴ διάθεσις ὑπῆρξεν ἀνίσχυρος νὰ τὸν σώσῃ.

Δὲν ἦτο δὲ μόνον αὐτό. Ὁ Σπόνεκ, ἐκτὸς τῆς ἀντιθέσεως μὲ τοὺς δεδηλωμένους ἐχθρούς του, ἐγίνετο προκλητικὸς καὶ ἀπέναντι ἐκείνων ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ τοῦ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐναντίον του ἐχθρικῶν ἐκδηλώσεων. Ὑπελόγιζε μόνον εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νεαροῦ Βασιλέως ἐπιρροήν του καὶ ἐπίστευεν ἔτσι, ὅτι δὲν εἶχε κανενὸς ἄλλου ἀπολύτως τὴν ἀνάγκην.

❁

Μὲ τὸ κόμμα τοῦ Δημητρίου Βούλγαρη ποὺ ἐπρωτοστάτει εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σπόνεκ κίνησιν, συνεργάζετο καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας Δεληγεώργης, τὸν ὁποῖον ὁ Δανὸς σύμβουλος προσεπάθησε νὰ προσεταιρισθῇ διὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ ὅπως αὐτὸς ἤθελεν.

Ἀλλ' ὁ Δεληγεώργης, ποὺ διέκρινε καθαρὰ τοὺς σκοπούς του, δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ρόλον τοῦ ἀνεπιθυμήτου βασιλικοῦ συμβούλου. Ὅταν δὲ κατεψηφίσθη εἰς τὴν Βουλὴν, μετὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος (Ὀκτώβριος 1865), ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου καὶ ἐκλήθη εἰς τὸ Παλάτι ὁ Δημήτριος Βούλγαρης, ὁ συνεργαζόμενος μετ' αὐτοῦ Δεληγεώργης ἔσπευσε νὰ καταστήσῃ εἰς αὐτὸν γνωστὰς τὰς περὶ Σπόνεκ ἀπόψεις του, διὰ τοῦ ἀκολούθου συντόμου ὑπομνήματός του:

«Ἀξιότιμε Κύριε Βούλγαρη,

»Ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος καὶ διὰ αὐτὸ ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ δικτυπώσω τὴν γνώμην μου, ὥστε νὰ ἔχητε αὐτὴν πρόχειρον καὶ ἀκριβῆ, ἂν λάβητε ἀνάγκην νὰ τὴν συμβουλευθῆτε, πρὶν ἴδητε τὸν Βασιλέα.

»Κατάργησις τῆς θέσεως τοῦ βασιλικοῦ συμβούλου, διότι ἡ θέσις αὕτη εἶναι ἀντισυνταγματική. Τὴν θέσιν ταύτην ἔλαβεν ἐπισήμως ὁ κόμης Σπόνεκ, ὡς ἔγραφεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐπιστολήν του ἐκείνην πρὸς τὸν τότε πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ροῦφον.

»Νὰ πεισθῇ ὁ Βασιλεὺς ὅτι δὲν συμφέρει εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸ Κράτος ἡ διατήρησις τοῦ κόμητος παρ' αὐτῷ. Ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις ν' ἀφεθῇ ὅλως εἰς τὸν Βασιλέα, ὅπως μὴ προσδληθῇ ἡ φιλοτιμία αὐτοῦ, ὅπερ θεωρῶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα. Ἂν ὁ Βασιλεὺς δὲν δώσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν συναίνεσίν του, προτιμῶ μᾶλλον νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θέλει πεισθῆ μετ' οὐ πολύ, παρὰ ν' ἀρνηθῆτε τὸν σχηματισμὸν κυβερνήσεως.

»Νὰ ἐξηγήσητε, τέλος, εἰς τὸν Βασιλέα ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις ἐννοεῖ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν οὐχὶ νέα πρόσωπα, ἀλλὰ νέας ἀρχάς, τὰς ὁποίας θέλετε τῷ ὑποβάλλει. Διὰ τὴν ὑποστήριξιν δὲ καὶ ἐπικράτησιν αὐτῶν, νὰ τοῦ ζητήσητε πλήρη ἐμπιστοσύνην, ἥτις εἶνε ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν, εἰς ἣν διατελοῦσι τὰ πράγματα καὶ μάλιστα τὰ οἰκονομικά.

»Ὡς πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, νομίζω περιττὸν νὰ κάμητε λόγον, διότι δὲν ἀφορᾷ τὰ βασιλικὰ δικαιώματα καὶ διότι εἶνε γνωστὴ ἡ ἐπίσημος τῆς ἀντιπολιτεύσεως διαμαρτύρησις. Ταῦτα νομίζω ἀρκετά, μετὰ τὴν προφορικὴν ἐξήγησιν ἣν ἐλάβομεν σήμερον.

»Ἀθῆναι, τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1865, ὥρα 10 μ.μ. ΕΠ. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ»

❁

Δὲν περιωρίσθη, ὅμως, εἰς τὸ περιεκτικὸν αὐτὸ ὑπόμνημα ὁ Ἐπαμεινώνδας Δεληγεώργης. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεννοήσεων εἰς τὰ Ἀνάκτορα διὰ τὴν λύσιν τῆς κυβερνητικῆς κρίσεως, ἀφοῦ συνεσκέφθη μετὰ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ συνεργατῶν του, συνέταξε καὶ νέον σημείωμα πρὸς τὸν Δημήτριον Βούλγαρην. Τὸ ἀπέστειλε τὴν ἑπομένην (15 Ὀκτωβρίου) εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τοῦτο εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Ἀξιοσέβαστε φίλε,

»Ἐσκέφθημεν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν σύστασίν μας τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης, δι' ἧς πρόκειται ν' ἀφαιρέσωμεν καὶ τὸ τελευταῖον ὅπλον ἀπὸ τοὺς κακῶς συμβουλεύοντας τὴν Βασιλείαν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

»Εἴμεθα τῆς γνώμης νὰ τῷ γράψητε καὶ νὰ τῷ εἴπητε ὅτι ἡ τοῦ ἀνεψιοῦ βασιλικοῦ συμβούλου ἀπομάκρυνσις εἶνε ἐθνικὴ ἐφχή, τὴν ὁποίαν ἐνομίσατε χρέος νὰ διαβιβάσητε, ἀφίνοντες τὰ περαιτέρω εἰς αὐτόν, ὅτι ὅμως λυπεῖσθε βλέποντες ὅτι ἡ Α. Μ. δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν Βασιλείαν εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἄνευ βασιλικοῦ συμβούλου καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζεσθε ν' ἀποποιηθῆτε τὸν σχηματισμὸν κυβερνήσεως.

Ἐ. Δεληγεώργης, Καλλιφρονᾶς, Ζῶτος».

❁

Ἀρνηθέντος τότε τοῦ Δημητρίου Βούλγαρη νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν, ἡ βασιλικὴ ἐντολὴ ἐδόθη ἀκολούθως εἰς τὸν Ἐπαμεινώνδαν Δεληγεώργην, ὁ ὁποῖος προσέλαβεν ὑπουργοὺς τὸν Δημήτριον Χρηστίδην, τὸν Θρασύβουλον Ζαΐμην, τὸν Δημήτριον Γρίβαν, τὸν Ἀναστάσιον Μαυρομιχάλην καὶ τὸν Δ. Καλλιφρονάν.

Ὁ Δεληγεώργης ἐδέχθη νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως αὐτοβούλου ἀπομακρύνσεως τοῦ Σπόνεκ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅμως, τὸ κόμμα τοῦ Βούλγαρη ὠργάνωσεν εἰς τὰς Ἀθήνας ταραχώδη καὶ αἱματηρὰν διαδήλωσιν κατὰ τοῦ Δανοῦ μυστικοσυμβούλου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδίστασε νὰ διακηρύξῃ εἰς τοὺς ἀνακτορικοὺς κύκλους, ὅτι καὶ ὁ νέος πρωθυπουργὸς οὔτε ἰσχυρὸς ἦτο, οὔτε ἱκανὸς νὰ συγκρατήσῃ τὴν τάξιν καὶ νὰ κυβερνήσῃ τὸν τόπον.

Ἀλλὰ τὸ προπετὲς αὐτὸ κήρυγμα εἰς βάρος νέου δημοφιλοῦς ἀνδρὸς, προοιωνιζομένου τότε εὐρύτατον πολιτικὸν μέλλον, εἶχε τὰς συνεπείας του. Ὁ Δεληγεώργης ἀνεκοίνωσεν ἀμέσως εἰς τὸν Βασιλέα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἦτο σύμφωνος μὲ τὰς ἀξιώσεις τῆς πλειοψηφίας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν ἀ μ ε σ ο ν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Σπόνεκ ἀπὸ τὸ Παλάτι. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπείσθη, ὅτι ἡ παραμονὴ τοῦ συμβούλου περισσότερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὄχι μόνον ἐγίνετο ἀπειλητικὴ διὰ τὸν θρόνον του, ἀλλὰ καθίστατο πραγματικὸς δημόσιος κίνδυνος διὰ τὴν χώραν.

Χωρὶς νὰ διστάσῃ τότε, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν κόμητα Σπόνεκ, ὅτι τὰ πράγματα πλέον ἐπιβάλλουν ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Δανίαν, διὰ νὰ ἡσυχάσῃ προσωρινῶς. Ἐκείνος ἀντελήφθη ἀμέσως, ὅτι δὲν τοῦ ἔμενε κομμία ἐλπὶς σωτηρίας, ἀφοῦ εἶχε χάσει καὶ τὸ τελευταῖον στήριγμά του, τὸν Βασιλέα.

Ἐγκαταλελειμμένος πλέον ἀπὸ ὅλους, εὐεργετηθέντας καὶ μὴ παρ' αὐτοῦ, ὁ Σπόνεκ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πραγματοποιήσῃ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τὴν ἀναχώρησίν του ἐξ Ἑλλάδος (20 Νοεμβρίου 1865) καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Δανίαν.

Κατῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ διὰ νὰ ἐπιβασθῇ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς γραμμῆς, συνοδευόμενος, πρὸς παρηγορίαν, ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α΄ κατ' τινων αὐλικῶν.

Ἐπανελθὼν ὁ Σπόνεκ εἰς τὴν Δανίαν, ὅπου παλαιότερα εἶχε διατελέσει ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν ἀνεμίχθη πλέον εἰς τὴν πολιτικὴν, ἀλλ' ἐπεδόθη εἰς τραπεζιτικὰς ἐπιχειρήσεις, μέχρις ὅτου ἀπέθανε κατὰ τὸ 1869.

Δ. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Φιλολογικὴ «Ἑστία»

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερικοῦ	Ἐτησία	Δρ. 100
»	Ἑξάμηνος..... »	60
Ἐξωτερικοῦ	Ἐτησία ....φρ. Γαλ.	50
»	Ἑξάμηνος.... » »	30

ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Τὰ Ἑλληνικὰ μουσεῖα — εὐτυχῶς — ἔχουν ἕνα προσὸν ποὺ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἔχουν τὰ ξένα, παρὰ μόνον ἂν καταβάλουν τεράστια ποσὰ καὶ πάλιν ἂν εὑρεθοῦν οἱ ἄνθρωποι ποὺ θὰ εἶνε διατεθειμένοι, ἔναντι χρημάτων καὶ μὲ χιλίους κινδύνους, νὰ τὰ βοηθήσουν. Πλουτίζονται κάθε τόσον μὲ νέα εὑρήματα ἀπὸ τὸ ἀνεξάντλητον τοῦτο κοιμητήριον ἀρχαίων μαρμάρων, ποὺ εἶνε ἡ Ἑλληνικὴ γῆ. Τὸ περίεργον ὅμως εἶνε ὅτι πλουτίζονται καὶ ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τῶν ἰδίων τῶν μουσείων καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν.

Κανεὶς δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ φανταστῇ ποῖοι θησαυροὶ εἶχαν συσσωρευθῆ εἰς αὐτὰ τὰ περίφημα ὑπόγεια καὶ εἰς πόσον πλοῦτον, ὥστε εἰς μίαν ἔκθεσίν του ὁ σημερινὸς διευθυντὴς τοῦ μουσείου κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδελφεὺς νὰ γράφῃ, χαρακτηριστικῶς «ὁ τᾶδε ἀρχαιολόγος ἀ ν ε κ ά λ υ ψ ε τοῦτο τὸ σύμπλεγμα, ἢ ταύτην τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ὑπόγεια».

Ἀπὸ τὰ ἀποκείμενα αὐτὰ εἰς τὰ ὑπόγεια μάρμαρα, ἄνω τῶν 70 ἐξετέθησαν εἰς τὰς διαφόρους αἰθούσας τοῦ μουσείου, ὥστε ν' ἀξίζῃ τὸν κόπον νὰ κάμωμεν ἕνα γῦρον μεταξὺ τοῦ κόσμου ποὺ ξυπνοῦν τὰ μάρμαρα καὶ ν' ἀκούσωμεν τῆς ἱστορίας, ποὺ ἀφηγοῦνται μὲ τὴν βωβήν των γλῶσσαν.

Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ ἕνα σύμπλεγμα τοῦ Θησέως καὶ τοῦ Μινωταύρου, ποὺ εὑρέθη πρὸ ἑβδομήκοντα ὅλων ἐτῶν εἰς τὸν χῶρον ποὺ κατέχει ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ Κατηφόρης. Μαζῆ μὲ τὸ σύμπλεγμα εὑρέθησαν καὶ οἱ περίφημοι Κοσμηταί. Καὶ οἱ μὲν Κοσμηταὶ κατέχουν λαμπρὰν αἴθουσαν, ποὺ φέρει μάλιστα καὶ τὸ ὄνομά των. Τὸ σύμπλεγμα ὅμως, ἄγνωστον διατί, ἐπῆρε τὸν δρόμον τῶν ὑπογείων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνεσύρθη μόλις ἐσχάτως. Παριστᾷ τὸν Θησέα φονεύοντα τὸν Μινώταυρον καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ εἶνε ἀντίγραφον Ρωμαϊκῶν χρόνων, τοῦ περιφήμου ἀριστουργήματος τοῦ Μύρωνος, ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ προσελκύει περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸ σύμπλεγμα τοῦτο τὴν προσοχὴν, εἶνε ἕνα ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ὑγιείας, ποὺ εὑρέθη εἰς τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ἀπὸ πεντηκονταετίας ἦτο θαμμένον εἰς τὰ ὑπόγεια. Ἤδη ἐτοποθετήθη ἔναντι τῶν λοιπῶν γλυπτῶν τοῦ μουσείου, τῶν προερχομένων ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον. Δὲν εἶνε γνωστόν, δυστυχῶς, καὶ τοῦτο τίνος γλύπτου εἶνε, ἀποτελεῖ ὅμως μοναδικὸν στόλισμα διὰ τὸ μουσεῖον καὶ προκαλεῖ ζωηροτάτην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας.

Ἀλλ' ἂς συνεχίσωμεν: Ἐξετέθησαν ἀκόμη εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ μουσείου, ἀνασυρθεῖσαι ἀπὸ τὰ ὑπόγεια, τρεῖς μαρμάριναι πλάκες, φέρουσαι ἀναγλύφους παραστάσεις. Ἐξ αὐτῶν ἡ πρώτη ἀναπαριστᾷ σειληνοὺς, πατῶντας ἐντὸς κάδων σταφυλάς. Ὅταν τὴν ἀντικρύζῃ κανείς, νομίζει ὅτι βλέπει ἀναπαράστασιν τοῦ σημερινοῦ τρύγου, ἢ μᾶλλον τὸν τρύγον ὅπως ἐγίνετο εἰς τὰ χωριὰ τῆς Ἀττικῆς, ποὺ παράγουν κρασί, πρὶν ὀλίγα ἀκόμη χρόνια. Εἰς τὰς ἄλλας δύο πλάκας ἀναπαρίστανται, ἐπὶ τῆς πρώτης μὲν ὁ Διόνυσος πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τελεῖται θυσία, ἐπὶ τῆς δευτέρας δὲ Πάνθηρ τρέχων.

Ἡ χαλκῆ κεφαλὴ τῆς Περίνθου.

Εἰς ἄλλας αἰθούσας ἐξετέθησαν, κολοσσιαῖος Κοῦρος, λίαν προηγμένης ἀρχαϊκῆς τέχνης, εὑρεθεὶς πρὸ ἑξηκονταετίας εἰς τὰ Μέγαρα — κοιμηθεὶς καὶ αὐτὸς τὸν νήδυμον εἰς τὰ ὑπόγεια — μικρὰ κεφαλὴ τοῦ Πλάτωνος, τὴν ἀποίαν ἀνεκάλυψεν — εἰς τὰ ὑπόγεια πάντοτε — ὁ Οὔγγρος καθηγητὴς κ. Χέκελ, καὶ ἄλλα ἀκόμη μικροτέρας σημασίας.

Κοντὰ εἰς αὐτὰ ἐπῆραν θέσεις καὶ διάφορα νεώτερα εὑρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἐπαρκῶς γνωστὰ εἰς τὸ κοινόν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνάγλυφον θαυμαστῆς τέχνης τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, εὑρεθὲν παρὰ τὸ Χαλάνδρι καὶ εἰς τὸ ὁποῖον παριστᾶται ὁ Διόνυσος κρατῶν κάνθαρον καὶ θύρσον, μικρὰ ἀνάγλυφος κεφαλὴ γυναικὸς ἀρίστης ἀρχαϊκῆς τέχνης, μαρμάρινον ἀγαλμάτιον παριστῶντον θάνατον ὡς νέον ἐστεμμένον καὶ

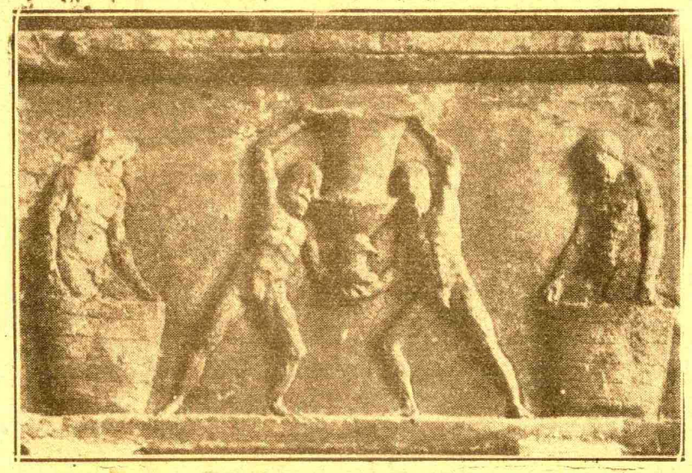

Τὸ ἀνάγλυφον τῶν σειληνῶν

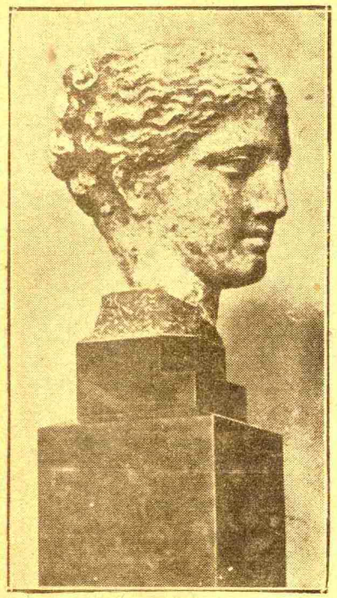

κεφαλὴ τῆς θεᾶς Ὑγείας.

κρατοῦντα δᾷδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία σβύνει ἐπὶ βωμίσκου.

Τὰ δύο ὅμως διαμάντια τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου θ' ἀπομένουν δύο κεφαλαί: ἡ μαρμαρίνη τῆς Τεγέας καὶ ἡ χαλκίνη τῆς ἐν Θράκῃ Περίνθου. Αἱ περιπέτειαι τῆς πρώτης εἶνε γνωσταί, ὥστε νὰ περιττεύῃ νὰ ἐπαναληφθοῦν. Χρειάζεται ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐτοποθετήθη ἤδη παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν κ. Δημητριάδη, κατὰ τρόπον ἐντελῶς διάφορον ἢ πρίν, καὶ ἐπὶ βάσεως ἐκ μαύρου Βελγικοῦ μαρμάρου, οὕτως ὥστε τὸ γλυπτικὸν τοῦτο ἀριστούργημα τῆς ἀρχαιότητος, ἡ κεφαλὴ τῆς θεᾶς Ὑγείας, καθαρισθεῖσα καὶ ἀπότον προσκεκολλημένον πηλόν, ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἀπαράμιλλον ὡραιότητά της.

Ἡ κεφαλὴ τῆς Περίνθου εἶνε ἔργον τοῦ Γ' π. Χ. αἰῶνος καὶ ἐδωρήθη ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Ἀ. Σταμούλην εἰς τὸ μουσεῖον. Ποῖον θησαυρὸν ἀντιπροσωπεύει τὸ ἀριστούργημα τοῦτο; Ἀσφαλῶς, μόνον ὅσοι τὸ εἶδαν ἠμποροῦν νὰ φανταστοῦν, ἢ μᾶλλον ἠμποροῦν νὰ ποῦν ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῇ μὲ χρῆμα. Ἡ ἐμπνευσμένη ἀρχαία τέχνη ἐδημιούργησεν ἐπάνω εἰς τὸν χαλκὸν τὸν τύπον ἐκεῖνον τῆς ἁδρᾶς καλλονῆς, ποὺ εἰς αἰῶνας αἰώνων θὰ λάμπῃ. Τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κυρίως ἡ κόμη, θὰ ἔδιδαν τὸ θέμα διὰ τὴν συγγραφὴν ὁλοκλήρου βιβλίου, ποὺ θὰ ἦτο ἕνας ἀληθινὸς ὕμνος εἰς τὴν συμμετρίαν καὶ εἰς τὴν γραμμήν. Ὁπωσδήποτε, οἱ κομμωταὶ τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ ζητοῦν εἰς τὸ Παρίσι τὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰ πρότυπα τῶν καλλιτεχνικῶν των δημιουργημάτων, ἂς μάθουν ὅτι εἰς τὴν χαλκίνην κεφαλὴν τῆς Περίνθου, ἠμποροῦν νὰ βροῦν τὸ μοντέλο διὰ τὴν ὡραιοτέραν κόμμωσιν τῆς γῆς.

Καὶ διὰ νὰ τερματίζωμεν, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν, ἰδοὺ καὶ μία ἀκόμη ἀνακάλυψις ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν τοῦ μουσείου καὶ ὄχι εἰς τὰ ὑπόγεια. Οἱ δύο διαβατικοὶ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἀληθῶς σοφοὶ Αἰγυπτιολόγοι κ. κ. Κοπὰρ καὶ Λουκιανώφ, διεπίστωσαν, ἐξετάσαντες τὴν Αἰγυπτιακὴν συλλογὴν τοῦ μουσείου, τὴν προερχομένην ἀπὸ δωρεὰς τῶν δύο ἀειμνήστων ἐξ Αἰγύπτου ὁμογενῶν Ροστόβιτς καὶ Δημητρίου, ὅτι περιέχει μοναδικὰ μνημεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐνηβρύνοντο καὶ αὐτὰ τὰ Αἰγυπτιακὰ μουσεῖα ἂν τὰ εἶχαν!

Χρειάζοντα τάχα σχόλια; Ἀσφαλῶς ὄχι. Πρέπει ὅμως, ἀντιθέτως, νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ συλλογαὶ αὐταὶ παραπεταμέναι εἰς δύο μικρὰς αἰθούσας, ἐπερίμεναν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν ταξινόμησιν.

Α.

Ο ΟΙΚΟΣ Ἄννα Παυλῆ, Ἑρμοῦ 18α, ζητεῖ μανεκέν. 340Β

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Ἰωάν. Ἐμμανουηλίδου, τέως ἐπιθεωρητοῦ - τμηματάρχου Ἀνταλλαγῆς, ἐκτελεῖ μεταφράσεις πάσης φύσεως. Ἐμμ. Μπενάκη ἀριθ. 3. 381

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ μεγάλης 12ετοῦς πείρας καὶ ἱκανότητος ἐξαιρετικῆς, ζητεῖ θέσιν παρὰ δικηγόρῳ ἢ ἑταιρείᾳ. Ἀναλαμβάνει καὶ ἀποθέσεις ἐμπόρων κλπ. μὲ μικρὰν μηνιαίαν ἀμοιβήν. Γράψατε: Γ. Γεωργίου, «Ἑστίαν». 346

Η ΞΕΝΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΑΤΙ ΕΓΩ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΥΤΗ;

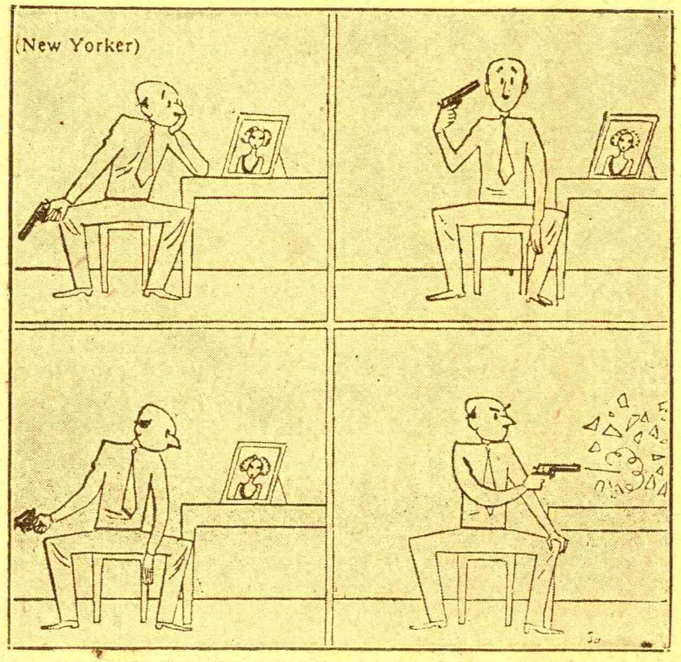

Ἡ δευτέρα καὶ ὀρθοτέρα σκέψις τοῦ παρ' ὀλίγον αὐτόχειρος.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

Μία περίπου ἑβδομὰς μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐφετεινῶν Παμβαλκανικῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι, κατόπιν τῆς ἀδυναμίας τῆς Ρουμανικῆς Ἀθλητικῆς Ὁμοσπονδίας ὅπως τοὺς ὀργανώσῃ εἰς τὸ Βουκουρέστι, θὰ τελεσθοῦν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη, οἱ σημαντικώτεροι αὐτοὶ ἀγῶνες τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, διεξήχθησαν ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Καὶ εἶνε καὶ αὐτὸ ἕνας λόγος, ὁ ὁποῖος συντελεῖ ἐφέτος εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐνδιαφέροντός των διὰ τοὺς Ἕλληνας φιλάθλους.

Τί πρόκειται νὰ ἀποδώσουν ἐφέτος οἱ διάφοροι ἀθληταὶ τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν; Καὶ πρὸς ποῖον θὰ κλίνῃ τελικῶς ἡ νίκη;

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐφετεινῶν ἐπιδόσεων τῶν ἀθλητῶν τῶν πέντε Κρατῶν, τὰ ὁποῖα θὰ λάβουν μέρος, φαίνεται πιθανόν, ὅτι οὔτε καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ χώρα μας θὰ χάσῃ τὴν πρώτην θέσιν. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Βαλκανικῶν ἀγώνων ἡ Ἑλλὰς κατέχει πρὸς τὸ παρὸν τὰ σκῆπτρα καὶ δὲν ἐκινδύνευσε ποτὲ σοβαρῶς νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς ἄλλον, πλὴν μιᾶς φορᾶς — πρόπερσι εἰς τὸ Ζάγκρεμπ — κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Νοτιοσλαυΐα μᾶς ἐπλησίασε τόσον εἰς τὴν γενικὴν βαθμολογίαν, ὥστε νὰ ὑστερήσῃ μόλις ἑπτὰ βαθμοὺς ἀπὸ ἡμᾶς. Ἡ Νοτιοσλαυΐα, ἄλλως τε, εἶνε ναὶ σήμερον ὁ σχετικῶς ἐπικίνδυνος ἀντίπαλός μας. Ἐξαιρουμένων τῶν πρώτων Παμβαλκανικῶν, κατὰ τοὺς ὁποίους ἦλθε τρίτη — μετὰ τὴν δευτέραν ἐλθοῦσαν Ρουμανίαν — ἡ Νοτιοσλαυΐα, μᾶς ἀκολουθεῖ πάντοτε εἰς τὴν βαθμολογίαν. Καὶ, ἄλλοτε μᾶς προσεγγίζει, ἄλλοτε δὲ ἀπομακρύνεται ἀρκετά. Ἐφέτος δὲν ὑπάρχουν αἱ ἐνδείξεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ τὴν πιθανότητα μιᾶς ἐπικινδύνου προσεγγίσεώς της. Τοῦτο ἀπέδειξαν καὶ οἱ πρό τινος τελεσθέντες εἰς τὸ Ζάγκρεμπ Ἑλληνονοτιοσλαυϊκοὶ ἀγῶνες. Φαίνεται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅτι κατὰ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς, οἱ Νοτιοσλαυοι «ἐφυλάχθησαν», ἐβολιδοσκόπησαν δηλαδή, δὲν ἔδειξαν ὅμως ὅ,τι εἶχαν νὰ δείξουν, προτιμήσαντες νὰ ἴδοῦν τί διαθέτομεν ἡμεῖς. Κατὰ συνέπειαν, τώρα μόνον θὰ δείξουν τὴν ἀπόλυτον ἀξίαν τῆς ὁμάδος των. Αὐτὸ εἶνε μόνον ἐν μέρει ἀληθές. Βεβαίως οἱ Νοτιοσλαυοι θὰ παραταξοῦν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀθλητὰς ἀξίας, οἱ ὁποῖοι δὲν συμμετέσχον τῶν ἀγώνων τοῦ Ζάγκρεμπ, ὅπως, π. χ., τὸν γνωστὸν ἐμποδιστὴν Ἰβάνοβιτς. Ἄλλοι ἀθληταί των ἐπίσης θὰ βελτιώσουν πολὺ τας ἐπιδόσεις τὰς ὁποίας ἐπέτυχον κατὰ τὴν Ἑλληνονοτιοσλαυϊκὴν συνάντησιν. Αὐτὰ ὅμως δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ ὑποσνελισθῇ ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάς, τὰ μέλη τῆς ὁποίας ἄλλως τε εὑρίσκονται τελευταίως εἰς καλὴν φόρμαν καὶ πρόκειται νὰ ἀγωνισθοῦν εἰς περιβάλλον φιλικόν.

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν ποῖα εἶνε τὰ πιθανὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων:

Εἰς τὰ 100 μέτρα δὲν ὑπάρχει αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὰ Βαλκάνια δρομεὺς, ὁ ὁποῖος νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Φραγκούδη, 10'' 8. Πλὴν ἀπροόπτου, λοιπόν, ὁ φιλότιμος «σπρίντερ» μας θὰ κρατήσῃ εὐκόλως τὴν πρώτην θέσιν. Ὁ Σακελλαρίου θὰ ἔλθῃ δεύτερος ἐὰν ὁ Σέρβος Μπάουερ ὑστερήσῃ τῆς συνήθους ἐπιδόσεώς του — κυμαινομένης περὶ τὰ 11'' — καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ καμμία ἔκπληξις ἀπὸ τοὺς Τούρκους δρομεῖς.

Εἰς τὰ 200 μέτρα, τὰ πράγματα εἶνε ἀκόμη εὐκολώτερα διὰ τὸν Φραγκούδην, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ὑπερέχει τοὐλάχιστον κατὰ μίαν γλάστιν τοὺς συναγωνιστάς του. Ἀντιθέτως, ὁ Σακελλαρίου θὰ πρέπῃ νὰ ἀγωνισθῇ σκληρότερον παρὰ εἰς τὰ 100, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν δευτέραν θέσιν.

Εἰς τὰ 400, ἐὰν τρέξῃ ὁ Μάντικας, ἡ νίκη θὰ εἶνε ἰδική μας. Ἐὰν ὅμως δὲν τρέξῃ, δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν οὔτε εἰς δευτέραν θέσιν, διότι οἱ λοιποὶ Ἕλληνες δρομεῖς ἐπιτυγχάνουν ἐπιδόσεις γύρω ἀπὸ τὰ 52'', ἐνῷ ὁ Ρουμάνος Βαλκανιονίκης Νέμες καὶ οἱ δύο Σέρβοι τρέχουν κάτω ἀπὸ τὰ 51''.

Τὰ 800 καὶ τὰ 1500 θὰ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν σκληρᾶς μονομαχίας εἰς τὸν ἰδικόν μας Γεωργακόπουλον καὶ τὸν Νοτιοσλαυον Γκόρσεκ. Καὶ οἱ δύο τρέχουν εἰς 1'.58'' περίπου. Ἡ μαχητικότης ὅμως τοῦ Ἕλληνος ἀθλητοῦ δίδει περισσοτέρας ἐλπίδας διὰ τὴν ἐπικράτησιν. Οἱ Ρουμάνοι μὲ τὸν ἰδικόν μας Βελκόπουλον θὰ παλαίσουν διὰ τὴν τρίτην θέσιν.

Εἰς τὰ 5 χιλιόμετρα οἱ Σέρβοι ἐμφανίζονται ἀρκετὰ ἐπικίνδυνοι. Ὁπωσδήποτε, ὁ Βαρτζάκης εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοὺς συναγωνισθῇ νικηφόρως. Εἰς τὰς 10 χιλιάδας μέτρων ὁ Κυριακίδης θὰ ἐπιδιωθῇ ἀνέτως τῶν ἀντιπάλων του. Διὰ τὰς ἑπομένας θέσεις θὰ συναγωνισθῇ ὁ δεύτερος τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Νοτιοσλαύους καὶ πιθανῶς τὸν ἕνα Ρουμᾶνον.

Τὰ ἐμπόδια τώρα. Εἰς τὰ 110 ἡ νίκη τοῦ Μάντικα εἶνε ἀπίθανος, διότι ὁ Νοτιοσλαυος Ἰβάνοβιτς εἶνε εἰδικὸς εἰς τὴν ἀπόστασιν. Ἡ ἐπίδοσίς του εἶνε κάτω ἀπὸ τὰ 15'', ἐνῷ ὁ Ἕλλην πρωταθλητὴς σπανίως ἐπιτυγχάνει τελευταίως παρομοίους χρόνους. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ ἐλπὶς νὰ..πεισματώσῃ ὁ Μάντικας. Καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι μὲ ἕνα παρόμοιον «πεῖσμα» ὁ Χῖος ἀθλητὴς ἀπέκλεισεν εἰς τὸ Βερολῖνον ἀπὸ τὰ τελικὰ ἕναν ἀθλητὴν τῆς ἀξίας τοῦ Ἀμερικανοῦ Σέφκλυντ. Ὁπωσδήποτε, τὰ 110 μέτρα θὰ εἶνε ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα ἀγωνίσματα τῶν ἐφετεινῶν Βαλκανικῶν. Ὁ διαρκῶς ἐξελισσόμενος Σκιαδᾶς θὰ περιορισθῇ ἐφέτος εἰς τὴν τρίτην θέσιν μὲ πολλὰς πιθανότητας νὰ βελτιώσῃ τὴν ἀτομικήν του ἐπίδοσιν λόγῳ τοῦ ἰσχυροῦ συναγωνισμοῦ.

Εἰς τὰ 400 μετ' ἐμποδίων, μολονότι καὶ ἐδῶ ὁ Ἰβάνοβιτς δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητος, ὁ Μάντικας θὰ κερδίσῃ. Ὁ δὲ Σκιαδᾶς—ἐπιτυγχάνων τελευταίως 55'' περίπου—θὰ συναγωνισθῇ βῆμα πρὸς βῆμα τὸν Νοτιοσλαυον.

Εἰς τὰς σκυταλοδρομίας, ἡ νίκη εἶνε εὐκολος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Μόνον εἰς τὰ 4Χ400 οἱ Νοτιοσλαυοι

Η ΞΕΝΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

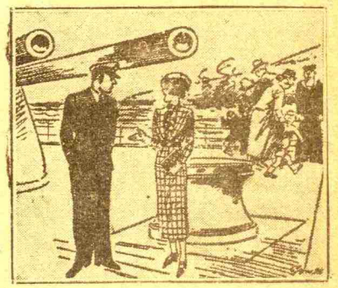

Κατὰ τὴν «ἑβδομάδα τοῦ Σεβίου εἰς τὸ Πόρτσμουθ. Ἡ ἐπισκέπτρια ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ ὅπου ὑπηρετεῖ ὁ μνηστήρ της σημαιοφόρος:

— Σπουδαία εἶνε ἡ ἀγάπη σου! Σὲ παρακαλῶ νὰ ρίξῃς μιὰ κανονιὰ γιὰ τὰ γενέθλιά μου καὶ σὺ δὲν θέλεις!

ἔχουν κάποιαν πιθανότητα. Οἱ Τοῦρκοι θὰ κάμουν καλὴν ἐμφάνισιν εἰς τὰ 4Χ100, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀναδειχθῆ μίαν φορὰν Βαλκανονίκαι.

Τέλος, εἰς τὸν Μαραθώνειον, ὁ Ρουμάνος Γκὰλ θὰ προσπαθήσῃ νὰ λάβῃ τὴν «ρεβάνς» τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τὸν Κυριακίδην, χωρὶς ἐλπίδας ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ, διότι ὁ ἰδικός μας πρωταθλητὴς εὑρίσκεται εἰς πολὺ καλὴν φόρμαν.

Εἰς τοὺς ὁρόμους λοιπὸν ἡ ὑπεροχὴ τῆς ὁμάδος μας θὰ εἶνε σημαντική.

Δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ αὐτὴ ἀπόδειξις καὶ διὰ τὰ ἄλματα. Τὸ ἁπλοῦν πρέπει νὰ τὸ κερδίσῃ ὁ Λαμπράκης. Ὁ πρωταθλητής μας ὅμως ἀπέδειξε τελευταίως ὅτι δὲν εἶνε πολὺ σταθερὸς εἰς τὰς ἐπιδόσεις του. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἀποκλείονται ἐκπλήξεις, μολονότι καὶ ὁ δεύτερος ἀθλητής μας, ὁ Ἐλευθεριάδης ἐξελίσσεται λαμπρά. Ὁπωσδήποτε οἱ Νοτιοσλαῦοι καὶ ὁ Βούλγαρος Γκάντσεφ, ἐὰν ἔλθῃ ἐφέτος, θὰ παλαίσουν διὰ τὰς πρώτας θέσεις.

Τὸ ἅλμα ἐπὶ κοντῷ ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν ἐλπίδα τῆς Βουλγαρίας, ἡ ὁποία διαθέτει τὸν Ντούτιεφ. Οἱ Ἕλληνες θὰ κρατήσουν τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην θέσιν.

Τὸ ἅλμα εἰς ὕψος πρέπει νὰ κερδιθῇ ἀπὸ τὸν ἱκανὸν Νοτιοσλαῦον Μὸρ, ὑπερβαίνοντα εὐκόλως τὸ 1.85. Ἐδῶ ἐμφανίζονται μὲ ἀξιώσεις καὶ οἱ Τοῦρκοι, οἱ ὁποῖοι ὑπερβαίνουν τὸ 1.80. Ἐὰν ὁ Πανταζῆς ἐπιτύχῃ αὐτὸ τὸ ὕψος, τότε θὰ συναγωνισθῇ διὰ τὰς πρώτας θέσεις. Πάντως, λόγῳ τοῦ ἰσοδυνάμου τῶν μετεχόντων ἀθλητῶν ,δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀσφαλὴς πρόβλεψις περὶ τοῦ νικητοῦ εἰς τὸ ἀγώνισμα αὐτό.

Ὁ Νοτιοσλαῦος Μίκιτς θὰ εἶνε ἄτυχος ἐὰν δὲν ἀνακηρυχθῇ Βαλκανιονίκης εἰς τὸ ἅλμα τριπλοῦν. Ἐνίκησε τὸν Λαμπράκην καὶ εἰς τὸ Βερολῖνον καὶ εἰς τὸ Ζάγκρεμπ, αἱ δὲ ἐπιδόσεις του πλησιάζουν τελευταίως τὰ 14 καὶ 50 μέτρα. Οἱ Τοῦρκοι, ἐπίσης, εἶνε ἱκανοὶ νὰ περάσουν τὰ 14 μέτρα. Ὁ Λαμπράκης εἶνε ζήτημα ἐὰν θὰ τὰ ὑπερβῇ.

Εἰς τὰ ἅλματα, ἑπομένως, δὲν ἔχομεν καμμίαν βεβαίαν πρώτην νίκην. Ἔχομεν ἁπλῶς πιθανότητας. Καὶ τελευταῖαι αἱ ῥίψεις. Εἰς τὸν δίσκον, ὁ Σύλλας, ἀνενόχλητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους συναγωνιστάς του, θὰ προσπαθήσῃ νὰ καταρρίψῃ τὸ ρεκόρ του. Ἐὰν ἐπιτύχῃ, θὰ εἶνε ἄξιος πολλῶν ἐπαίνων, διότι καταρρίψις Ἑλληνικοῦ ρεκόρ δισκοβολίας σημαίνει πλέον προσέγγιση τοῦ παγκοσμίου ρεκόρ. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λοιποὺς δισκοβόλους, ὁ Τοῦρκος Βεϊσὺ ρίπτων ἐφέτος ἄνω τῶν 46 μέτρων ἔχει τὰς περισσοτέρας πιθανότητας διὰ τὴν ἑπομένην θέσιν. Ὁ Ρουμάνος Χάσαλατς μὲ 45 περίπου μέτρα θὰ τὸν συναγωνισθῇ. Οἱ δύο Σέρβοι καὶ ὁ Βούλγαρος Γκάντσεφ πλησιάζουν ἢ ὑπερβαίνουν κατά τι τὰ 43.

Ἡ σφαῖρα θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν Νοτιοσλαυΐαν, ἡ ὁποία διαθέτει τὸν Κοβάσεβιτς, ἔχοντα ἐπίδοσιν 15 μέτρων. Ὁ Στεφανάκης, ἐὰν ἐπιτύχῃ 14, θὰ παλεύσῃ διὰ τὴν δευτέραν θέσιν μὲ τὸν Βεϊσὺ καὶ τὸν δεύτερον ἐκπρόσωπον τῆς Νοτιοσλαυΐας.

Καὶ τὸ ἀκόντιον εἶνε ἐκ τῶν ἀγωνισμάτων ἐκείνων, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε δυνατὴ καμμία πρόβλεψις. Ὅλοι οἱ μετέχοντες ἔχουν ἐπιδόσεις μεταξὺ τῶν 55 καὶ τῶν 60 μέτρων. Ἑπομένως, μία «καλὴ ἡμέρα» τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀθλητοῦ ἢ ὀλίγη τύχη, ἀρκοῦν διὰ τὴν νίκην.

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δισκοβολίαν θὰ ἔχωμεν ἴσως πάλιν νέον ρεκὸρ ἀπὸ τὸν Σύλλαν. Διὰ τὰς ὑπολοίπους θέσεις θὰ συναγωνισθοῦν οἱ ἴδιοι ποὺ θὰ παλαίσουν καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν δισκοβολίαν.

Τέλος ἡ σφαῖρα εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἀσφαλῆ διὰ τὴν Νοτιοσλαυϊκὴν ὁμάδα ἀγωνίσματα. Ὁ Στέπεσιτς καὶ ὁ Γκέϊτς θὰ ἔλθουν ἀντιστοίχως πρῶτος καὶ δεύτερος. Οἱ Ἕλληνες θὰ κρατήσουν τὴν τρίτην καὶ τὴν τετάρτην θέσιν.

Ι.

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Ἀναχωρήσεις ἐκ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

μηνὸς ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀ) π «ΙΩΝΙΑ», Τρίτην, 22 Σεπτεμβρίου 4 μ. μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

Ἀ) π «ΚΕΡΚΥΡΑ», Τετάρτην, 23 Σεπτεμβρίου 4 μ. μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ, ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΝ, ΣΥΡΙΑΝ ΚΥΠΡΟΝ.

Ἀ) π «ΑΤΤΙΚΗ», Σάββατον 26 Σεπτεμβρίου 4 μ. μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

Ἀ) π «ΙΩΝΙΑ», Τρίτην, 29 Σεπτεμβρίου 4 μ. μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

Πλειότεραι πληροφορίαι παρέχονται ἀπὸ τὰ κατὰ τόπους ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ τῆς ΕΤΑΙΡΙΑΣ καὶ τὰ ΝΑΥΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ — ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΩΜΑΤΙΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ—ΚΑΙΝΑΙ Α, Β, Γ, θέσεως

ΣΟΛΩΝΟΣ 78 — ΤΗΛΕΦ 23-485

ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΘΙΟΥΣ

ΝΙΚΟΥ καὶ ΓΑΨΗΣ

ΤΟΣΙΤΣΑ 1

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΥΠΟ : ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΜΠΕΡΝΤΟΦ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀδελφήν του, εἶχε περάσει τὴν νεότητά του πίσω ἀπὸ τοὺς τοίχους ἱσπανικῶν μοναστηριακῶν σχολῶν καὶ εἶχε λάβει αὐστηροτάτην ἀνατροφήν. Κάποτε εἶχεν εἰπῆ ὅτι, ὅταν ἐσυλλογίζετο τὴν νεότητά του, δὲν ἔβλεπεν ἐμπρός του παρὰ μίαν αὐλήν, τῆς ὁποίας καὶ αἱ τέσσαρες πλευραὶ ἦσαν κλεισμέναι ἀπὸ ὑψηλοὺς τοίχους καὶ ἡ ὁποία ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν ἔμενεν εἰς τὴν σκιάν. Θὰ ὑπῆρχον ἀσφαλῶς εἰς τὴν νεότητά του πολλαὶ ἐντυπώσεις, ποὺ ἐπηρέαζον καὶ τὴν μεταγενεστέραν ζωήν του. Δὲν ὡμιλοῦσε ποτὲ περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἦτο φανερὸν ὅτι τὸν ἐγέμιζαν μὲ ἕνα ἄγριον μῖσος ἐναντίον παντὸς πράγματος, ποὺ εἶχεν ὁποιανδήποτε σχέσιν μὲ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμούς.

Δεδομένου ὅτι εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπαναστάσεις ποὺ εἶχαν γίνει εἰς τὴν Ἱσπανίαν, εἶχε μείνει ἐντελῶς ἀμέτοχος ἕως τότε, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὰς ἀποικίας εἶχεν ἀποκτήσει μεταξὺ τῶν συστρατιωτῶν του τὴν φήμην ἑνὸς γενναίου ἀξιωματικοῦ, εἶχεν ἐπιτύχει νὰ κρατήσῃ τὴν θέσιν του καὶ τὸν βαθμόν του μέσα εἰς ὅλας τὰς περιπετείας καὶ τὰς δοκιμασίας τῆς Ἱσπανικῆς πολιτικῆς.

Ὅταν ἐξερράγη ἡ τελευταία ἐθνικὴ ἐπανάστασις, τὸν ἀφῆκε ψυχρόν. Εἰς τὴν Μαδρίτην ἔγινε μάρτυς μιᾶς ἀγρίας ἐξεγέρσεως τοῦ ὄχλου κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἐθεάθη κάποιο βράδυ νὰ στέκεται εἰς μίαν πλατεῖαν τῆς πόλεως ἐπὶ ὥρας, ἐνῷ ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια του μία ἐκκλησία ἐκαίετο μέχρι τῶν θεμελίων.

Ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰς κυβερνητικὰς τάξεις. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του προσεπάθησαν νὰ τὸν πείσουν ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖ ἡ θέσις του. Δὲν ἐξεφράζετο ποτὲ ἐπὶ τῶν συστάσεων αὐτῶν, ἐκουνοῦσε μόνον τὸ κεφάλι του καὶ ἐκύτταζε σκυθρωπὸς ἐμπρός του. Ἡ ἀταξία ποὺ εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐκδηλώνεται εἰς τὸ σύνταγμά του τὸν ἐγέμιζε κατάπληξιν. Μὲ μίαν προσπάθειαν ἀγρίας ἐνεργητικότητος κατώρθωσε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν εἰς τὸ τάγμα του. Τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ μοναδικὸς ἀξιωματικὸς ποὺ παρέμενεν εἰς τὸ τάγμα του, δὲν ἐφαίνετο νὰ τὸν εἶχε συγκινήσει οὔτε πρὸς στιγμήν. Καὶ ὅταν τὸ τάγμα αὐτὸ ἐστάλη πρὸς βορρᾶν, ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν, ὁ Φερνάνδεθ ὡδήγησεν ἐκεῖ τοὺς ἄνδρας του ἥσυχος καὶ ἀποφασιστικός.

Μὲ τὴν ἀδελφήν του Ἐλίτα, δὲν εἶχεν ἔλθει σχεδὸν ποτὲ εἰς στενώτερον σύνδεσμον. Εἰς τὴν Μαδρίτην, αὐτὸς ἔμενε πάντοτε εἰς τὸν στρατῶνα καὶ ἐπεσκέπτετο μόνον σπανιώτατα, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν μεγάλων ἑορτῶν τὸ σπίτι τῆς οἰκογενείας, ὅπου διέμενε μόνη ἡ Ἐλίτα. Ἡ ἀδελφή του, κάθε φορὰν ποὺ ἔκειτα ἀπὸ παραμονὴν ὀλίγης ὥρας ὁ ἀδελφός της ἔφευγε πάλιν, ἀνέπνεε μὲ ἀνακούφισιν καὶ ἔτρεχεν ἀμέσως νὰ παίξῃ τοὺς εὐθυμωτέρους δίσκους τοῦ γραμμοφώνου.

Τὴν μεγαλειτέραν του ἐπίσκεψιν εἶχε κάμει ὁ ἀδελφὸς ὀλίγας ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως, ὅταν ἡ ἀδελφή του μὲ μίαν σύντομον ἐπιστολὴν τοῦ εἶχεν ἀναγγείλει ὅτι εἶχε μνηστευθῆ ἐπισήμως μὲ ἕνα συνάδελφόν του, τὸν λοχαγὸν Διέγον.

Ὁ ἀδελφὸς εἶχε παρουσιασθῆ τότε μὲ τὴν μεγάλην στολήν του, ἀληθινὰ εὐχαριστημένος καὶ κάπως ὀλιγώτερον σκυθρωπὸς τοῦ συνήθους, εἶχε συνομιλήσει μαζῆ της πολλὴν ὥραν καὶ ἡ Ἐλίτα μειδιῶσα, συνήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἀδελφός της ἐνέκρινε τὴν ἐκλογήν της καὶ τῆς ηὔχετο κάθε εὐτυχίαν.

Πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν προσέτι, ὅτι ὁ μνηστὴρ τῆς Ἐλίτας, λοχαγὸς Διέγος, ἦτο καθ' ὅλα ἄξιός της. Εἶχε τὸ συμπαθητικόν, εὔθυμον ἐκεῖνο ὕφος, ποὺ εἶχαν πολλοὶ ἀξιωματικοὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς στρατοὺς τοῦ κόσμου καὶ εἰς τοὺς ἀριστοκρατικοὺς κύκλους τῆς Μαδρίτης ἐψιθυρίζετο ὅτι οἱ ἀραβῶνες τῶν δύο των ἦσαν ἁπλῶς τὸ πρῶτον βῆμα τῆς νομιμοποιήσεως ἑνὸς ἔρωτος, ποὺ ἐχρονολογεῖτο ἤδη ἀπὸ ἑνὸς καὶ πλέον ἔτους.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ

Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως, ἡ ἀδελφὴ εὑρίσκετο εἰς τὴν Μαδρίτην. Ὁ μνηστήρ της λοχαγὸς Διέγος εὑρίσκετο εἰς τὸ Μποῦργκος, καὶ ἡ Ἐλίτα ἐπωφελήθη τῆς πρώτης εὐκαιρίας διὰ νὰ σπεύσῃ πρὸς αὐτόν. Ὁ λοχαγὸς ἐστάλη μὲ τὸ σύνταγμά του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀπό τινων ἑβδομάδων εἶχεν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν καὶ σύγκρουσιν μὲ αὐτόν. Δὲν ἐγνώριζεν ὅμως ὅτι εἰς τὸ ἀντίθετον στρατόπεδον, εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον τομέα, ὑπηρέτει ὁ ἀδελφὸς τῆς μνηστῆς του.

Ἡ Ἐλίτα, διαμένουσα εἰς τὸ Μποῦργκος, δὲν παρέλειπε, κατ' ἀρχὰς νὰ πηγαίνῃ συχνὰ, μὲ ἄλογον ἢ μὲ αὐτοκίνητον, εἰς τὸ μέτωπον, ἕως ὅτου ἡ Ἀνωτάτη Διοίκησις τῆς τὸ ἀπηγόρευσε, τονίζουσα ὅτι μὲ τὰς ἐπισκέψεις της πρὸς τὸν λοχαγὸν Διέγον ἐχαλάρωνε τὴν πειθαρχίαν τοῦ στρατεύματος, δεδομένου ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὰς μνηστὰς ὅλων τῶν στρατιωτῶν νὰ τοὺς ἐπισκέπτωνται εἰς τὸ μέτωπον.

Ἡ Ἐλίτα ἀντελήφθη τὴν ὀρθότητα τῆς ἀπαγορεύσεως, συνεμορφώθη πρὸς αὐτὴν καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον. Ἤξευραν ὅλοι πσία ἦτο καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἀνάγκη βοηθητικῶν προσώπων, δὲν ἐβράδυνεν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν προσελήφθη ὡς τηλεφωνήτρια εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον.

Ὅταν ἡ ἀεροπορικὴ βάσις τοῦ ἐπαναστατικοῦ στρατοῦ ἐνισχύθη ἀρ-

κετά, ἡ Ἐλίτα ἐτοποθετήθη ὡς διευθύντρια τοῦ τμήματος κρυπτογραφήσεως καὶ ἀποκρυπτογραφήσεως. Ὀλίγον βραδύτερον ἀνέλαβε μίαν ὑπεύθυνον ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ μάλιστα μίαν πολὺ δύσκολον ἀποστολήν.

Τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὸ Ἱσπανικὸν Μαρόκον ἀεροπλάνα, καὶ μάλιστα ἀμφίβια, τὰ ὁποῖα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ κατέρχωνται εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐκρίθη σκόπιμον, διὰ πολλοὺς λόγους, νὰ ἔφθανον τὰ ἀεροπλάνα αὐτὰ ἱπτάμενα καθ' ὅλον τὸ διάστημα μέχρι Μποῦργκος, ἐφορτώθησαν εἰς ἕνα πλοῖον, τὸ ὁποῖον κατηυθύνετο εἰς τὸν Βισκαϊκὸν κόλπον. Ἡ Ἐλίτα ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸ πλοῖον αὐτό.

Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα. Δὲν ἐδόθη κἂν εἰς τὴν νέαν καιρὸς νὰ καλοσκεφθῇ, εἶδε μόνον τὸν ἀραβωνιαστικόν της τρεῖς φορὰς εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον καὶ τότε μόνον ἀντελήφθη ὅλην τὴν σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς της, ὅταν πλέον εἶχε προσχωρήσει ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν στρατόπεδον...

Ἔτσι εἶδα τὴν Ἐλίτα εἰς τὸ Μπιαρρίτς. Τὸ πλοῖον ποὺ μετέφερε τὰ ἀεροπλάνα, ἔφθασε, διαγράφον ἕνα μεγάλο τόξον κύκλου εἰς τὸν Βισκαϊκὸν Κόλπον, εἰς τὰ Γαλλικὰ ὕδατα. Ἐκεῖ ἦτο ἀσφαλὲς ἀπὸ τὰς καταδιώξεις τῶν Ἱσπανικῶν ἀκταιωρῶν, ποὺ ἔμεναν ἀκόμη πισταὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μαδρίτης. Ἡ Ἐλίτα εἶχε τὴν ἐντολὴν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ πλοῖον αὐτό.

Τὰ ἀεροπλάνα ἔπρεπεν εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην πτῆσίν των ὑπεράνω ἐχθρικοῦ ἐδάφους κατὰ τὰ ἐξημερώματα, νὰ βομβαρδίσουν τὰς συγκεντρώσεις τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ἡ Ἐλίτα δὲ διεβίβασε διὰ τοῦ ὀπτικοῦ τηλεγράφου της πρὸς τὴν θάλασσαν, ποῦ εὑρίσκοντο αἱ συγκεντρώσεις αὐταὶ καὶ ποῦ ἔπρεπε νὰ ριφθοῦν αἱ βόμβαι.

Τὸ πρωῒ τῆς ἑπομένης ἐπέστρεψεν ἀεροπορικῶς εἰς τὸ Μποῦργκος. Εἰργάσθη ἐπί τινας ἡμέρας, καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἕνα τηλεγράφημα ποὺ ἐπέρασεν ἀπὸ τὰ χέρια της, ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ ἀγαπημένος της εἶχεν ἔλθει εἰς σύγκρουσιν μὲ τὸν ἐχθρόν. Ἐπρόκειτο περὶ τῆς προστασίας μιᾶς ἐφοδιοπομπῆς. Ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα προέκυπτεν ὅτι τὸ τμῆμα τοῦ μνηστῆρός της εἰς τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν εἶχε συναντήσει ἀπροσδοκήτως πολὺ ἀνωτέρας ἐχθρικὰς δυνάμεις.

Ἡ καρδιά της ἐκτύπησε δυνατά. Ἐλησμόνησεν ὀλίγον τὴν θέσιν της, ἔπῆγε τὸ ἄγγελμα ἐκεῖνο μόνη της εἰς τὸν ἀνώτερον διοικητὴν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ στείλῃ ἀμέσως ἐνισχύσεις. Ὁ ἀξιωματικὸς τὴν ἐκύτταξεν ὀλίγον παραξενευμένος καὶ τῆς συνέστησε μὲ ξηρὸν τόνον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν της. Αὐτὴ ἐκοκκίνησεν ἕως τὰς ρίζας τῶν μαλλιῶν της καὶ ἐπάλαισε κατὰ τῶν δακρύων της. Ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσεν εὐσυνειδήτως μέχρι τέλους.

Τὸ πρῶτον ἄγγελμα εἶχε φθάσει τηλεφωνικῶς. Ἡ ἐπικοινωνία ὅμως μὲ τὸ τμῆμα τοῦ Διέγου διεκόπη. Μετὰ 24 ὥρας ἔφθασε μία ἄλλη εἴδησις, τὴν ὁποίαν ἔφεραν δύο στρατιῶται, καὶ ἡ εἴδησις αὐτὴ ἦτο τρομερά: Τὸ σύνταγμα τοῦ Διέγου εἶχεν ἀποκλεισθῆ ἐπάνω εἰς ἕνα ὕψωμα. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε περικυκλώσει τὸ ὕψωμα, τὸ ὁποῖον ὑπερήσπιζεν ἀπεγνωσμένως ὁ λοχαγὸς μὲ διακοσίους περίπου ἄνδρας — τὰ λείψανα τοῦ συντάγματος.

Ἡ Ἐλίτα ἀνεζήτησε μόνη της τοὺς στρατιώτας ποὺ εἶχαν φέρει τὴν εἴδησιν αὐτήν. Αὐτοὶ τῆς περιέγραψαν λεπτομερῶς τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ λοχαγὸς καὶ ἡ συμπολεμισταί του εἶχον περιέλθει εἰς τόσον δυσχερῆ θέσιν:

Οἱ ἐχθροὶ τοὺς εἶχαν περικυκλώσει διὰ μιᾶς πανταχόθεν. Δὲν ἐφαίνοντο νὰ βαδίζουν, ἀλλ' ἐξεχύνοντο κατὰ χιλιάδας. Προήρχοντο ἐκ Βαρκελώνης. Ἀκόμη καὶ οἱ κυβερνητικοὶ διοικηταὶ τῆς πόλεως εἶχον κυριευθῆ σὺν τῷ χρόνῳ ἀπὸ σοβαρὰς ἀνησυχίας, σχετικῶς μὲ τὴν ἰδίαν των ἀσφάλειαν. Ὁλόκληρον τὸ προλεταριάτον τῆς πόλεως εἶχεν ἐξοπλισθῆ, εἶχον ἀνοίξει τὸς φυλακὰς καὶ εἶχον μοιράσει ὅπλα εἰς τοὺς τροφίμους των. Εἶχε γίνει ἕνας γενικὸς συναγερμὸς ὁλοκλήρου τοῦ ὄχλου τῆς μεγάλης βιομηχανικῆς πόλεως. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐξεχύθησαν εἰς τοὺς δρόμους, ἤρχισαν νὰ λεηλατοῦν, νὰ πυροποιοῦν, νὰ φονεύουν, καὶ δὲν ἐβράδυναν νὰ κατηγορήσουν ἀκόμη καὶ τοὺς ἀριστεροὺς σοσιαλιστὰς κυβερνήτας τῆς πόλεως, ὡς ἐμφορουμένους ἀπὸ τὰς χειροτέρας ἀντιδραστικὰς ἰδέας.

Ἕνας ἐπινοητικὸς ἀνήρ, ἀπὸ τοὺς κυβερνήτας τῆς πόλεως, συνέλαβε τότε τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν: Μίαν νύκτα ὅλος αὐτὸς ὁ ὄχλος συνεκλήθη. Ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ ξενοδοχείου «Ρὶτς» ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐξεφώνησεν ἕνα μακρὸν λόγον, καλέσας ὅλας τὰς ἀναρχοκομμουνιστικὰς δυνάμεις νὰ ριφθοῦν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο πλησίον τῆς πόλεως. Ἡτοιμάσθησαν σιδηροδρομικοὶ συρμοί, μεγάλα λεωφορεῖα ἀνέμενον μὲ ἀναμμένας τὰς μηχανάς των. Ὅτι ὁ ἐχθρὸς δὲν εὑρίσκετο τόσον πολὺ κοντὰ εἰς τὴν πόλιν, τὸ ἀντελήφθησαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μόνον ὅταν εἶχον ἀπομακρυνθῆ πλέον ἀρκετά.

Κατὰ τὴν πρώτην των πορείαν, ἡ ὁποία ἔγινε, μᾶλλον βραδέως, πρὸς βορρᾶν, συνοδευομένη ἀπὸ πυροπολήσεις χωρίων, τυφεκισμοὺς χωρικῶν, καιομένας ἐκκλησίας καὶ ἀτιμαζομένας γυναῖκας, συνήντησαν τὸ τμῆμα τοῦ λοχαγοῦ Διέγου. Ὥρμησαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν σὰν λύκοι ἐναντίον ποιμνίου, καὶ ὁ λοχαγὸς μόνον μὲ ἕνα μικρὸν ὑπόλειμμα τῶν ἀνδρῶν του κατώρθωσε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ὕψωμα, ὅπου ἔμεινεν ὠχυρωμένος ἐν ἀναμονῇ ἐνισχύσεων.

Ἀλλὰ τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον τοῦ Μποῦργκος δὲν ἠμποροῦσε νὰ τοῦ στείλῃ τὰς ἐνισχύσεις αὐτάς, διότι ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ διαθέσῃ ὅλας τὰς δυνάμεις καὶ τὰς φροντίδας του διὰ τὴν μεγάλην μάχην, ἡ ὁποία θὰ ἐδίδετο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπασχοληθῇ — ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως — κανένα μέρος τῶν δυνάμεων αὐτῶν δι' ἕνα μεμονωμένον σκοπόν. Διὰ νὰ δώσουν βοήθειαν εἰς τὸν λοχαγόν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐμπλακοῦν εἰς μίαν μάχην, χωρὶς εὐρύτερον ἀντικειμενικὸν σκοπόν, καὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἤθελαν.

Τὰ πλήθη, ποὺ ἐπολιορκοῦσαν τὸν Διέγον, πολὺ ταχέως διεσκορπίσθησαν, ἀφοῦ ἐλεηλάτησαν ὅλα τὰ πέριξ. Ἦτο ἀνιαρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ μένουν ἐξηπλωμένοι εἰς τὸν ἥλιον καὶ νὰ κυττάζουν πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος. Σκέψις περὶ ἐφόδου δὲν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ, ἔπειτα ἀπὸ μίαν πρώτην, ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν. Ἔτσι ἡ ἐκ Βαρκελώνης ὀρδὴ ἀπομακρύνθη ἐκεῖθεν, ἀναζητοῦσα εὐκολωτέρας νίκας, καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα λεηλατοῦσα ἁπλῶς καὶ ἐρημώνουσα τὴν χώραν.

Τὴν πολιορκίαν τοῦ ἀποκεκλεισμένου τμήματος ἐπὶ τοῦ λόφου, ἀνέλαβαν τακτικὰ στρατεύματα τῆς Ἀριστερᾶς κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἐμφυλίου πολέμου εἶχον σταλῆ εἰς τὸν τομέα ἐκεῖνον.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς)

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἀνώγειον ὡραῖον δωμάτιον μετ' ἐπίπλων καὶ λουτροῦ εἰς μόνον ἔνοικον. Ἀσκληπιοῦ 4, ἄνω πάτωμα, ἀριστερά.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΛΛΕΡ ΚΟΥΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Μόλις κατορθώσω νὰ ἀναστήσω τὴν μηχανὴ τῆς γρηᾶς μου Ντοὺζενμπεργ.

— Θεέ μου! Ἔχεις ἀκόμη αὐτὸ τὸ παλιὸ αὐτοκίνητο; Ὑπέθετα ὅτι θὰ τὸ εἶχες χαρίσει πρὸ πολλοῦ σὲ κανένα μουσεῖο. Τί θὰ ἔλεγες ἂν εὕρισκες καὶ ἕναν σύντροφο γιὰ τὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς σου στὴν πόλιν;

— Μπίλ! Μὰ αὐτὸ εἶνε ὑπέροχο! Θὰ ἔλθῃς μαζῆ μου;

— Μπορεῖς νὰ περιμένῃς μίαν ὥρα, πάνω - κάτω;

— Ὅλην τὴν νύκτα, ἂν θέλῃς.

Ὁ Μπὶλ ἐσηκώθη καὶ ἐπρόφερεν ἀργά:

— Δὲν θὰ μὲ ἀπασχολήσῃ τόσο πολὺ ὁ Τζόου... (Ἐσιώπησε καὶ μετ' ὀλίγον ἐπρόσθεσε μὲ ἀδιάφορον τόνον:) Ἐσκόπευα νὰ φύγω γιὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην ἀπόψε, ἢ οὕτως ἢ ἄλλως. Αὔριον εἶνε Κυριακὴ καὶ ἔχω ἕνα πελάτην εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, τὸν ὁποῖον δὲν ἠμπορῶ νὰ ἰδῶ ἄλλην ἡμέραν. Θὰ ἀφήσω τὸ αὐτοκινητό μου εἰς τὸ Τρέντον. Ποῦ θὰ βρίσκεσαι σύ;

— Ἐδῶ στὴν βεράντα.

— Ὡραῖα. Θὰ σὲ ξαναδῶ μετὰ μίαν ὥραν.

Ὁ κ. Ἔλλερ Κουὴν ἐξηπλώθη εἰς τὴν πολυθρόνα του, καθὼς παρετήρει τὴν ράχιν τοῦ φίλου του νὰ ἐξαφανίζεται πίσω ἀπὸ τὴν ὑπάλληλον τῆς γκαρνταρόμπας. Ὁ καϋμένος ὁ Μπίλ! Πάντοτε ἐφορτώνετο εἰς τοὺς πλατεῖς ὤμους του τὰ βάρη τῶν ἄλλων... Ὁ Ἔλλερ διηρωτήθη ποὸς στιγμὴν τί νὰ ἐκρύβετο τάχα πίσω ἀπὸ τὴν συνέντευξιν αὐτὴν τοῦ Μπὶλ μὲ τὸν γαμβρόν του. Ἔπειτα, ἀνυψώνων τοὺς ὤμους του, ἐσυλλογίσθη, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο καθόλου ἰδιαίτερον τοῦ δουλειά, καὶ παρήγγειλε ἕνα δεύτερον καφέν.

Καθὼς ἐπερίμενεν, ἐσυλλογίζετο ὅτι ὁ Μπὶλ θὰ ἦτο πολὺ καλὸς συνταξιδιώτης. Μὲ τὴν συντροφιάν του, τὰ ἐνενήντα λεπτὰ τῆς διαδρομῆς θὰ ἐφαίνοντο πολὺ ὀλιγώτερα.

Κατὰ περίεργον ὅμως σύμπτωσιν, τὰ σχέδιά του δὲν ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιηθοῦν. Διότι, μολονότι ὁ ἐρασιτέχνης ντετεκτὶβ Ἔλλερ Κουὴν δὲν τὸ ἐφαντάζετο, τὴν στιγμὴν ἐκείνην καθόλου, οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ νεαρὸς ἐκ Φιλαδελφείας κ. Οὐίλλιαμ Ἀντζελ, ἐπρόκειτο νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ Τρέντον τὴν χλιαρὰν ἐκείνην νύκτα τοῦ Σαββάτου, 1ης Ἰουνίου.

***

Τὸ παλαιὸ κλειστὸ αὐτοκίνητον τοῦ Μπὶλ Ἀντζελ, μάρκας «Ποντιάκ», προχωροῦσε λαχανιασμένο εἰς τὸν ἔρημον δρόμον Λάμπερτον, ποὺ ἀκολουθοῦσε τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ντηλαουαίρ. Ἦτο στενὸς ὁ δρόμος, καὶ τὰ φῶτα τοῦ αὐτοκινήτου ἐχροπηδοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τοὺς λάκκους τῆς χαλασμένης ἀσφάλτου. Χλιαρὰ βροχὴ εἶχε πέσει τὸ ἀπόγευμα καὶ, μολονότι εἶχε σταματήσει ὀλίγον πρὸ τῶν ἑπτά, ὁ δρόμος καὶ τὰ καλλιεργημένα χωράφια, πρὸς τὰ ἀριστερά του, ἦσαν ἀκόμη λασπωμένα. Ὀλίγα φῶτα ἔλαμπαν ὠχρὰ εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὸ μέρος τῆς Μοὺν - Ἀϊλαντ. Πρὸς ἀνατολάς, τὸ ἀνώμαλον ἔδαφος ἦτο σαχτὶ καὶ ὁμοιόμορφον, σὰν μπογιατισμένο.

Ὁ Μπὶλ ἠλάττωνε τὴν ταχύτητά του, καθὼς ἐπερνοῦσεν ἀπὸ ἕνα ἐπίμηκες ἄθροισμα κτιρίων εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Ἦτο τὸ Παρόχθιον Τέρμα. Σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ γαμβροῦ του, τὸ μέρος τῆς συνεντεύξεώς των δὲν θὰ ἀπέχε πολὺ ἀπ' ἐκεῖ, ἐσυλλογίσθη ὁ Μπίλ... Ἤξευρε καλὰ τὸν δρόμον. Τὸν εἶχε περάσει πολλὰς φορὰς, ὅταν ἐταξίδευε μὲ αὐτοκίνητον ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφειαν εἰς τὸ Τρέντον, μέσῳ τῆς γεφύρας Κάμδεν.

Ὁλόγυρα εἰς τὸ Παρόχθιον Τέρμα δὲν ὑπῆρχε τίποτε ἄλλο παρὰ γυμνὸν, λασπῶδες ἔδαφος. Αἱ ὀδηγίαι, ποὺ εἶχεν ὁ Μπὶλ, ἦσαν σαφεῖς: μερικὰς ἑκατοντάδας μέτρων πέραν τοῦ Παροχθίου Τέρματος...

Ὁ Μπὶλ ἠλάττωσεν ἀκόμη περισσότερον τὴν ταχύτητα τοῦ αὐτοκινήτου του. Δεξιά του, πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ ποταμοῦ, εἰς τὴν στενὴν λωρίδα τῆς ὄχθης, μεταξὺ τῆς ὁδοῦ Λάμπερτον καὶ τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ νερὰ ἐφαίνοντο ἐντελῶς ἀκίνητα μέσα εἰς τὸ προχωρημένον λυκόφως, ὠρθώνετο ἕνα κτίριον, μὲ παράθυρα ἀσθενῶς φωτισμένα.

Ἡ «Ποντιάκ» ἐστάθμευσεν. Ὁ Μπὶλ ἐξήτασε τὰ πέριξ προσεκτικά. Τὸ κτίριον, ποὺ ἐπρόβαλλε μαῦρο εἰς τὸ φόντο τῶν νερῶν τοῦ ποταμοῦ, ἦτο ὀλίγον μεγαλείτερον ἀπὸ συνήθη καλύβην. Ἐφαίνετο μισοερειπωμένον, μὲ γυρτὴν στέγην ἡμιγυμνωμένην ἀπὸ τὰ κεραμίδια της καὶ μὲ μίαν στραβὴν καπνοδόχον. Ἦτο κτισμένο εἰς κάποιαν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν δημόσιον δρόμον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπικοινώνει κατὰ τρόπον μᾶλλον κωμικῶς μεγαλοπρεπῆ μὲ μίαν ἡμικυκλικὴν διακλάδωσιν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν ὁδὸν Λάμπερτον, ὡδηγοῦσεν ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι, καὶ ἔπειτα τοξοειδῶς ἐγύριζε πάλιν εἰς τὸν δημόσιον δρόμον. Μέσα εἰς τὸ θαμπὸ φῶς τοῦ δειλινοῦ, ὅλο ἐκεῖνο τὸ τοπίον, ἔπαιρνε ἕνα τόνον θλιβερὸν καὶ ἀπολρουστικόν.

Μία ἄδεια κοῦρσα τεραστίων διαστάσεων, ἐστέκετο ἀκριβῶς ἐμπρὸς εἰς τὴν κλειστὴν πόρτα τοῦ ἐξοχικοῦ σπιτιοῦ, κολλητὰ σχεδὸν εἰς τὴν πετρινη σκάλα τῆς εἰσόδου του. Τὸ ρύγχος τοῦ σιωπηλοῦ τέρατος ἦτο ἐστραμμένον πρὸς τὸ μέρος του.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς)

ΤΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΑ

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ

Ἂν καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν οἱ περισσότεροι Εὐρωπαῖοι εἶνε ἕτοιμοι ν' ἀλληλοφαγωθοῦν, μ' ὅλα ταῦτα ἐμφανίζονται συνδεδεμένοι κάτω ἀπὸ ἕνα νεοφανὲς σύμβολον: τὸ σταυρόλεξον. Σήμερον εἰς τὸ Βερολῖνον ἐκδίδονται περὶ τὰ δέκα εἰδικὰ περιοδικὰ διὰ σταυρόλεξα. Ἄλλα τόσα ἐκδίδονται εἰς τὸ Παρίσι. Ἀνάλογος ἔπειτα εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδιδομένων εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς πόλεις. Τὰ περιοδικὰ αὐτὰ δημοσιεύουν μόνον σταυρόλεξα καὶ προκηρύσσουν διαγωνισμοὺς διὰ τὴν λύσιν των. Τὰ βραβεῖά των ἀνέρχονται ἀπὸ 5.000 φράγκα ἕως 50.000 καὶ καλύπτονται μὲ σημαντικὸν κέρδος διὰ τῶν εἰσφορῶν, τὰς ὁποίας οἱ ἀναγνῶσται ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν διὰ τὴν συμμετοχήν των εἰς τοὺς διαγωνισμούς. Ἔπειτα ἱδρύονται ἑταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τὸν ἴδιον σκοπόν. Ἀντὶ ὅμως νὰ ἔχουν ἰδικόν των περιοδικόν, χρησιμοποιοῦν ἐπὶ πληρωμῇ τὰς στήλας τῶν ἄλλων ἐφημερίδων.

Ἀφ' ἑτέρου, ἐφημερίδες τῆς περιοπῆς τῶν Λονδινείων «Τάϊμς» καὶ τοῦ «Χρόνου» δὲν θεωροῦν κατώτερον τῆς σοβαρότητός των νὰ δημοσιεύουν σταυρόλεξα. Ἐφημερίδες ἐπιροῆς, ὅπως τὸ «Φιγκαρὼ» καὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων» δημοσιεύουν ἄρθρα περὶ σταυρολέξων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπεξηγοῦν τὴν σημασίαν τοῦ φιλολογικοῦ τούτου παιχνιδίου. Καμμία εὐρωπαϊκὴ ἐφημερὶς δὲν ἐκδίδεται πλέον σήμερον, ἂν δὲν ἔχῃ τὸ σταυρόλεξόν της. Διὰ τοῦτο, εἰς πᾶς μεγάλας πόλεις δὲν εἶνε ἀσύνηθες τὸ θέαμα ἀναγνωστῶν, ἐνῷ ταξιδεύουν μὲ τὸ μετρό, τὸ λεωφορεῖον ἢ τὸ τράμ, νὰ κρατοῦν ἐνώπιόν των τὸ σταυρόλεξον τῆς ἐφημερίδος των καὶ μ' ἕνα μολυβάκι νὰ γεμίζουν τὰ τετραγωνίδια του, προσπαθοῦντες νὰ τὸ λύσουν προτοῦ φθάσουν εἰς τὴν ἐργασίαν των.

Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς ἐσχηματίσθησαν παντοῦ σχολαὶ διὰ σταυρόλεξα — δηλαδὴ συστήματα, τὰ ὁποῖα διέπουν τὸν θεσμὸν τῶν σταυρολέξων. Ἡ πλέον περίφημος σήμερον εἶνε ἡ τοῦ Γάλλου συγγραφέως κ. Τριστὰν Μπερνάρ. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς ἄλλοτε.

Καὶ τώρα ἂς κάμωμεν μίαν εἰσαγωγὴν διὰ τοὺς ἀρχαρίους. Ὅπως βλέπουν, τὸ σταυρόλεξον ἀποτελεῖται ἀπὸ τετραγωνίδια — ἄσπρα καὶ μαῦρα. Τ' ἄσπρα περιέχουν ἕνα γράμμα. Τὰ μαῦρα εἶνε κενά. Τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρησιμεύουν διὰ νὰ χωρίζουν τὰς λέξεις, αἱ ὁποῖαι σχηματίζονται μὲ τὰ γράμματα τῶν ἄσπρων τετραγωνιδίων. Πῶς τώρα θὰ γεμισθοῦν μὲ γράμματα τ' ἄσπρα τετραγωνίδια; Κάτωθεν τῆς λέξεως «ὁριζοντίως» ὑπάρχουν ἀριθμοί. Τί σημαίνει αἴφνης ὁ ἀρ. 1; ὅτι μὲ τὸν ὁρισμὸν ποὺ δίδει (ἄνοιγμα διὰ μαχαίρας κτλ.) ὑπάρχει μία λέξις μὲ 11 γράμματα. Ὁ ἀριθμὸς 2 ἔπειτα δίδει μίαν λέξιν μὲ 7 γράμματα. Μετ' αὐτὴν ὑπάρχουν τρία μαῦρα τετραγωνίδια, ἄρα τρία κενά. Διὰ τὸ τελευταῖον ἄσπρον τετραγωνίδιον ὑπάρχει ἕνα γράμμα. Ἀλλὰ τὸ γράμμα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ποτὲ λέξιν διὰ τὸ σταυρόλεξον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δίδεται κανένας ὁρισμός. Σημειώνεται μόνον ἁπλῶς διὰ ν' ἀποτελέσῃ λέξιν μὲ τὰ κάθετα τετραγωνίδια. Κάτωθεν τῆς λέξεως «καθέτως» ὑπάρχουν ἄλλοι ἀριθμοί. Τί σημαίνει αἴφνης ὁ ἀριθμὸς 1; ὅτι ὑπάρχει κατὰ πρῶτον μία λέξις μὲ πέντε γράμματα. Καὶ ἔπειτα μία ἄλλη μὲ ἄλλα πέντε γράμματα. Καὶ τοῦτο, διότι εἰς τὸν ἀριθμὸν 6 ὑπάρχει ἕνα μαῦρον τετραγωνίδιον, ἄρα κενὸν ποὺ χωρίζει τὰς δύο λέξεις. Καὶ οὕτω καθεξῆς.

Πρὸς καθοδήγησιν πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὡς γραμματικοὶ τύποι λαμβάνονται μόνον οἱ τῆς καθαρευούσης (αἴφνης εἰπὲ καὶ ὄχι πές, πηγαίνεις καὶ ὄχι πᾶς κτλ.). Μερικοὶ ἀναγνῶσται παρεπονέθησαν ὅτι οἱ ὁρισμοὶ τοῦ πρώτου σταυρολέξου ἦσαν πολὺ δύσκολοι. Πράγματι εἶχαν διατυπωθῆ σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς σχολῆς τοῦ Τριστὰν Μπερνάρ, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν μίαν προηγουμένην ἄσκησιν. Ἀρχίζομεν διὰ τοῦτο ἀπὸ σήμερον ἀπὸ εὐκολωτέρους ὁρισμοὺς διὰ νὰ φθάσωμεν βαθμιαίως εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Τριστὰν Μπερνάρ. Εὐχαριστῶ τοὺς ἀναγνώστας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μοῦ ὑπέδειξαν μίαν παραδρομὴν εἰς τὸ πρῶτον σταυρόλεξον. Ἡ πόλις, εἰς τὸ κολλέγιον τῆς ὁποίας σπουδάζει ἡ Ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία, εἶνε τὸ Ἤτον καὶ ὄχι Ἤτομ, ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ὁριζοντία λέξις (γενικὸς προνοητής).

Κ. ΓΕΝΝΙΩΤΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ἀρ. 2

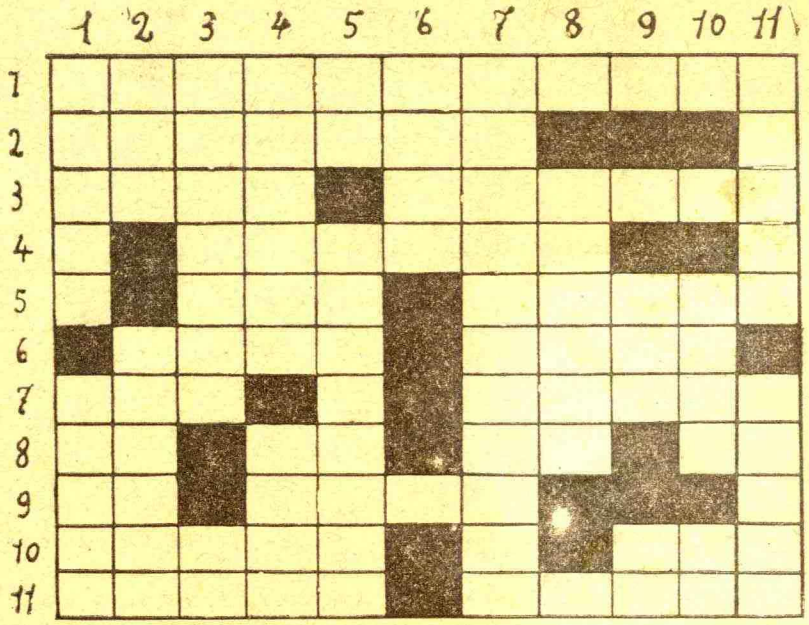

Ὁριζοντίως:

1. Ἄνοιγμα διὰ μαχαίρας, τὴν ὁποίαν χειρίζεται ἐπιστήμων.
2. Ὅ,τι ἀκούει κανείς.
3. Ὁ κάτοικος Ὀμηρικῆς πόλεως.— Ὁ στερηθεὶς τῆς αἰωνίας κατοικίας του.
4. Πλῆθος πτερωτῶν.
5. Ἀντωνυμία.— Ζῷον.
6. Ἀρχαία πόλις τῆς Ἠλείας.— Μέρος τῆς γῆς.
7. Ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα.— Γαλλὶς ποιήτρια.
8. Ἀντωνυμία (αἰτ.).— Ἄρθρον (πληθ.)
9. Ἀντωνυμία.— Ἐπίθετον σημαῖνον ὁλότητα.
10. Ἐπίθετον (πληθ.) ποὺ χαρακτηρίζει συνήθως τ' ἀξιώματα.— Γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου.
11. Μέρος τοῦ σώματος.— Μικρὸς ἄνθρωπος.

Καθέτως:

1. Ἕλλην ἱεράρχης τῆς Ζακύνθου καὶ μέγας συγγραφεύς.— Ποταμὸς τῆς Σιβηρίας καὶ τῆς Μαντζουρίας.
2. Μέτρον ἐπιφανείας τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν χωρῶν.— Λίμνη, τὴν ὁποίαν ἐμοιράσθησαν Ἑλλὰς καὶ Νοτιοσλαυία.
3. Χώρα τῆς Γερμανίας.— Ἐπιφώνημα.
4. Ὁ μὴ θέτων εἰς ἐνέργειαν τὴν ὄσφρησιν.— Ἀντωνυμία ἄλλοτος.
5. Αἰγυπτιακὴ Θεότης.— Ἔγινε ὀνομαστὸς ἀπὸ ἕνα πινάκιον φακῆς.— Ἐπίθετον.
6. Σουλτανᾶτον τῆς Ἀραβίας ὑπὸ Ἀγγλικὴν προστασίαν.
7. Θερινὸν ἀνάκτορον Βασιλέως.— Πρόθεσις.
8. Ἐπίθετον σημαῖνον ὡρισμένον χρῶμα.
9. Φυτὸν μὴ ξυλῶδες.— Ρῆμα (παρατατικός).
10. Βαθμὸς ἁγίας.— Ἄρθρον.
11. Μικρὸν δάσος.— Μεγάλος ἄνθρωπος.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1 ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

Π	Ρ	Α	Τ	Ρ	Ι	Α		Ρ	Ε	Α
Ρ	Α	Μ	Α				Π		Ν	Ι
Ε	Φ	Α	Λ	Τ	Η	Ρ	Ι	Ο	Ν	
Σ	Α		Α	Ε	Τ	Ο	Σ		Ο	Σ
Β	Η		Σ	Λ	Ο	Β	Α	Κ	Ι	Α
Ο	Λ	Α		Ε	Ν	Ο			Α	Χ
Υ		Ρ		Σ		Α	Ψ	Ε		Α
Ρ	Α	Β	Β	Ι		Μ	Α	Γ	Ε	Ρ
Γ	Ρ	Υ		Λ					Ρ	Α
Ο	Χ	Λ	Α	Λ	Ο	Η			Κ	
Ν	Η	Α		Α		Α	Σ	Τ	Η	Ρ